

T.C.
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
DİL BİLİM ANABİLİM DALI
YABANCI DİL ÖĞRETİMİ

ÖBEKSİ EYLEMLERİN ÜST-ORTA DÜZEYDE İNGİLİZCE BİLEN ÖĞRENCİLERE ÇOKLU ZEKA KURAMI İLE ÖĞRETİLMESİ

Yüksek Lisans Tezi

Deniz ÇOKER

Ankara, 2009

T.C.
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
DİL BİLİM ANABİLİM DALI
YABANCI DİL ÖĞRETİMİ

ÖBEKSİ EYLEMLERİN ÜST-ORTA DÜZEYDE İNGİLİZCE BİLEN ÖĞRENCİLERE ÇOKLU ZEKA KURAMI İLE ÖĞRETİLMESİ

Yüksek Lisans Tezi

Deniz ÇOKER

Tez Danışmanı

Yrd. Doç. Dr. Nazan TUTAŞ

Ankara, 2009

T.C.
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
DİL BİLİM ANABİLİM DALI
YABANCI DİL ÖĞRETİMİ

**ÖBEKSİ EYLEMLERİN ÜST-ORTA DÜZEYDE İNGİLİZCE
BİLEN ÖĞRENCİLERE ÇOKLU ZEKA KURAMI İLE
ÖĞRETİLMESİ**

Yüksek Lisans Tezi

Tez Danışmanı : Yrd. Doç.Dr. Nazan TUTAŞ

Tez Jürisi Üyeleri

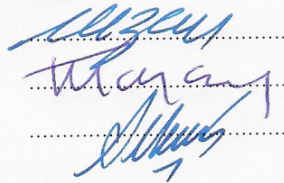
Adı ve Soyadı

Yrd. Doç.Dr. Nazan TUTAŞ

Doç. Dr. Özgür AYDIN

Yrd. Doç. Dr. Selçuk İŞSEVER

İmzası

Tez Sınavı Tarihi : 10.07.2009

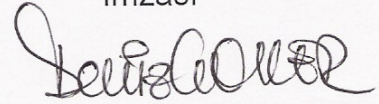
TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Bu belge ile, bu tezdeki bütün bilgilerin akademik kurallara ve etik davranış ilkelerine uygun olarak toplanıp sunulduğunu beyan ederim. Bu kural ve ilkelerin gereği olarak, çalışmada bana ait olmayan tüm veri, düşünce ve sonuçları andığımı ve kaynağını gösterdiğimi ayrıca beyan ederim.(15/05/2009)

Tezi Hazırlayan Öğrencinin
Adı ve Soyadı

Deniz ÇOKER

İmzası

Çoker, Deniz, Teaching Phrasal Verbs to Upper-Intermediate Students Through Multiple Intelligence Theory, Master's Thesis, Advisor: Assoc.Prof. Nazan Tutaş, 131p.

ABSTRACT

The purpose of the study is to teach phrasal verbs to upper-intermediate students through Multiple Intelligence activities.

The study was carried out at Ankara University, Faculty of Letters with first year students of the Department of English Language and Literature, and the Department of American Culture and Literature, in the spring semester in 2007-2008 academic year. The research lasted for 8 weeks with a total of 16 hours. The research was carried out in one group. Therefore, no control group was administered.

Prior to the implementation of classroom activities, participants were given an MI Inventory for Adults suggested by Armstrong (1994) to determine their multiple intelligence categories. The results of 80 participants revealed that there was no significant difference among the strengths of the types of intelligences they had. Therefore, while preparing the classroom activities, all intelligence types were taken into consideration.

The results of pre-test, post-test, a written exam which required creating the appropriate context for the given situations, accompanied with pictures, by composing short passages using phrasal verbs, and finally the journals kept by the students were evaluated.

According to what the results of the research has revealed, after the implementation of multiple intelligence activities in classes, there has been a great

increase in the number of phrasal verbs which the students employ in the sentences of their own. The number of correct answers which 69 participants provided in the pre-test was 389. If they had correctly answered all the questions, the number of correct answers would have been 2553. The rate of correct answers in pre-test was 15,58 percent.

All the participants provided correct answers to all of the 37 multiple choice questions in post-test; therefore they accomplished 100 percent success in a multiple choice exam.

In the written exam of creating the appropriate context by composing short passages, participants used the phrasal verbs correctly in 1158 sentences. The phrasal verbs were used 1473 times, 315 of which was used incorrectly. This indicates that students accomplished 79 percent success in a written exam.

The journals the participants kept during the study revealed that they benefitted from classroom activities and that the activities helped them to practise the phrasal verbs more than ever; therefore facilitated the learning of the phrasal verbs.

Çoker, Deniz, Öbeksi Eylemlerin Üst-Orta Düzeyde İngilizce Bilen Öğrencilere Çoklu Zeka Kuramı İle Öğretilmesi, Yüksek Lisans Tezi, Danışman: Yrd.Doç.Dr. Nazan Tutaş, 131s.

ÖZET

Bu çalışmanın amacı Çoklu Zeka Kuramı kapsamında uygulanacak sınıf içi etkinliklerle üst-orta düzeyde İngilizce bilen öğrencilere öbeksi eylemlerin öğretilmesidir.

Çalışma, Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi İngiliz Dili ve Edebiyatı ile Amerikan Kültürü ve Edebiyatı Anabilim Dalları öğrencileriyle 2007-2008 akademik yılı bahar döneminde, 8 hafta süre ile toplam 16 saat olarak yürütülmüştür. Çalışma tek grupta, kontrol grubu olmaksızın yapılmıştır.

Uygulama öncesinde Armstrong'un (1994) önermiş olduğu Yetişkinler İçin Çoklu Zeka Envanteri uygulanmıştır. Envantere katılan 80 deneğin sonuçlarının birbirine yakın olması ve zeka türlerinin kuvveti arasında anlamlı bir fark bulunmaması nedeniyle, sınıf içi etkinliklerin hazırlanması aşamasında bütün zeka türleri dikkate alınmıştır.

Ön-test, son-test, bağlam içinde tümce oluşturma sınavı ve journal çalışması yapılmış ve sonuçları değerlendirilmiştir.

Buna göre, katılımcıların Çoklu Zeka Kuramı kapsamında uygulanan sınıf içi etkinliklerden sonra kullandıkları öbeksi eylemlerin sayısında büyük artış görülmüştür. Sonuçları değerlendirmeye alınan 69 katılımcının ön-testte verdiği toplam doğru cevap sayısı 398'dir. Eğer tüm soruları doğru cevaplamış olsalardı,

verilen doğru cevap sayısı 2553 olurdu. Katılımcıların ön-testte verdiği doğru cevap oranı sadece yüzde 15,58' dir.

Çoktan seçmeli sorulardan oluşan son-testte 69 katılımcının tamamı 37 soruya doğru cevap vermiştir. Böylece katılımcılar son-testte yüzde 100 oranında doğru cevap vermiştir.

Bağlam içinde tümce oluşturma sınavında, verilen duruma uygun olarak yazdıkları kısa metinlerde, öbeksi eylemleri 1158 kez doğru kullanmışlardır. Toplam 1473 kez kullanılan öbeksi eylemler 315 kez yanlış kullanılmıştır. Bu da, katılımcıların öbeksi eylemlerin kullanmasında yüzde 79'luk bir başarı sağladığını göstermektedir.

Journal çalışması katılımcıların etkinlikleri yararlı bulduklarını ortaya koymaktadır. Uygulanan etkinliklerin belli bir ölçüde zorlayıcı olduğunu düşünen katılımcılar başta çocukça ve hatta sıkıcı buldukları çalışmaları, alışkanlık kazandıkça yararlı bulduklarını belirtmişlerdir. Birbirinden farklı etkinliklerin uygulanması ve bu etkinliklerin çok tekrara imkan sağlaması, katılımcıların farklı zeka türlerini harekete geçirdiği ve öbeksi eylemleri öğrenmelerini kolaylaştırdığı sonucuna ulaşmamızı sağlamaktadır.

İÇİNDEKİLER	i
ÖNSÖZ	viii
BİRİNCİ BÖLÜM	
GİRİŞ	1
1.1 Araştırmanın Amacı	6
1.2 Araştırma Soruları	7
1.3 Araştırmanın Önemi	7
1.4 Araştırmanın Sınırları	8
1.5 Araştırma Yöntemi	10
1.6 Verilerin Analizi	11
 İKİNCİ BÖLÜM	
ALAN YAZIN TARAMASI	
2.1 Çoklu Zeka Kuramı	13
2.1.1 Sözel-Dilsel Zeka	15
2.1.2 Mantıksal- Matematiksel Zeka	15
2.1.3 Görsel-Uzamsal Zeka	16
2.1.4 Müzikal-Ritmik Zeka	16
2.1.5 Bedensel-Duyudevinimsel Zeka	17
2.1.6 Sosyal-Bireylerarası Zeka	17
2.1.7 Özedönük-Bireysel Zeka	18
2.1.8 Doğacı- Doğa Zekası	18

2.2 Öbeksi Eylemler	18
2.2.1 Parça ile Birlikte Kullanılan Geçişsiz Eylemler	19
2.2.2 İlgeç ile Birlikte Kullanılan Geçişsiz Eylemler	22
2.2.3 Parça ve ilgeç ile Birlikte Kullanılan Geçişsiz Eylemler	23
2.2.4 Yer Değiştirebilen Parça ile Birlikte Kullanılan Geçişli Eylemler	24
2.2.5 Yer Değiştiremeyen Parça ile Birlikte Kullanılan Geçişli Eylemler	25
2.3 Daha Önce Yapılmış Çalışmalar	26

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM

3.1 Evren ve Örneklem	32
3.2 Uygulama Yöntemi	33
3.2.1 Yetişkinler İçin Çoklu Zeka Envanteri	33
3.2.2 Ön-test	34
3.2.3 Bağlam İçinde Tümce Oluşturma Sınavı	35
3.2.4 Son-test	37
3.2.5 Journal (Günlük Yazma)	37
3.3 Veri Analiz Yöntemleri	37
3.4 Çoklu Zeka Kuramı Kapsamında Kullanılmış Olan Sınıf İçi Etkinlikler	39
3.4.1 Resim ile çalışma etkinliği	40
3.4.2 Grup çalışması	41

3.4.3. Akran hatalarını düzeltme ve akran öğretimi etkinliği	42
3.4.4. Kendi yaşamı ile ilişkilendirme etkinliği	42
3.4.5. Yüksek sesle vurgulu okuma etkinliği	42
3.4.6. Canlandırma	43
3.4.7. Bulmaca	43
3.4.8. Anlamı tahmin etme	43
3.4.9. Tanım ve öbeksi eylem eşleştirme	43
3.4.10. Yazılı soru cevap çalışması	43
3.4.11. Tekrar Sayfaları	44
3.5 Ders Planı	45
3.5.1 Örnek Ders Planı	46
3.6 Uygulamada Karşılaşılan Zorluklar	53

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

VERİ ANALİZİ ve SONUÇLAR

4.1 Yetişkinler İçin Çoklu Zeka Envanteri Sonuçları	55
4.2 Ön-test Sonuçları	57
4.3 Bağlam İçinde Tümce Oluşturma Sınavının Sonuçları	58
4.3.1 Parça ile Birlikte Kullanılan Geçişsiz Eylemlerin Değerlendirmesi	59
4.3.2 İlgeç ile Birlikte Kullanılan Geçişsiz Eylemlerin Değerlendirmesi	61
4.3.3 Parça ve İlgeç ile Birlikte Kullanılan Geçişsiz Eylemlerin Değerlendirmesi	63

4.3.4 Yer Değiştirebilen Parça ile Birlikte Kullanılan Geçişli	
Eylemlerin Değerlendirmesi	65
4.3.5 Yer Değiştiremeyen Parça ile Birlikte Kullanılan Geçişli	
Eylemlerin Değerlendirmesi	67
4.3.6 Öbeksi Eylemlerin Yüzde Değerlendirmesi	69
4.4 Son-test Sonuçları	71
4.5 Journal (Günlük Yazma) Sonuçları	71

BEŞİNCİ BÖLÜM

YORUM VE ÖNERİLER

5.1 Sonuçların Yorumlanması	74
5.2 Öneriler	79

KAYNAKÇA

ÖZET

ABSTRACT

EKLER

Ek-1. Yetişkinler İçin Çoklu Zeka Envanteri	88
Ek-2. Ön-test	93
Ek-3. Bağlam İçinde Tümce Oluşturma Sınavı	97
Ek-4. Son-test	99
Ek-5. Bulmaca	102
Ek-6. Bulmaca Cevap Anahtarı	103

Ek-7 Resim 1	104
Ek-8 Resim 2	105
Ek-9 Anlamı Tahmin Etme Etkinliği	106
Ek-10 Tanım Eşleştirme Etkinliği	107
Ek-11 Tekrar Kağıdı	108
Ek-12 Journal (Günlük Yazma) Örnekleri-1	111
Ek-13 Journal (Günlük Yazma) Örnekleri-2	112
Ek-14 Journal (Günlük Yazma) Örnekleri-3	113
Ek-15 Journal (Günlük Yazma) Örnekleri-4	114
Ek-16 Bağlam İçinde Tümce Oluşturma Sınavı – Başarılı sınav kağıdına örnek 1.	115
Ek-17 Bağlam İçinde Tümce Oluşturma Sınavı – Başarılı sınav kağıdına örnek 2.	116
Ek-18 Bağlam İçinde Tümce Oluşturma Sınavı – Başarısız sınav kağıdına örnek 1.	117
Ek-19 Bağlam İçinde Tümce Oluşturma Sınavı – Başarısız sınav kağıdına örnek 2.	118

TABLÖLAR

Tablo 4.1.	Yetişkinler İçin Çoklu Zeka Envanteri Sonuçları	56
Tablo 4.2.	Öntestte Katılımcıların Verdikleri Doğru Cevap Sayısı	57
Tablo 4.3.1.1.	Katılımcıların Doğru Olarak Kullandıkları Parça ile Birlikte Kullanılan Geçişsiz Eylemler	59
Tablo 4.3.1.2.	Katılımcıların Yanlış Olarak Kullandıkları Parça ile Birlikte Kullanılan Geçişsiz Eylemler	60
Tablo 4.3.2.1.	Katılımcıların Doğru Olarak Kullandıkları İlgeç ile Birlikte Kullanılan Geçişsiz Eylemler	61
Tablo 4.3.2.2.	Katılımcıların Yanlış Olarak Kullandıkları İlgeç ile Birlikte Kullanılan Geçişsiz Eylemler	62
Tablo 4.3.3.1.	Katılımcıların Doğru Olarak Kullandıkları Parça ve İlgeç ile Birlikte Kullanılan Geçişsiz Eylemler	63
Tablo 4.3.3.2.	Katılımcıların Yanlış Olarak Kullandıkları Parça ve İlgeç ile Birlikte Kullanılan Geçişsiz Eylemler	64
Tablo 4.3.4.1.	Katılımcıların Doğru Olarak Kullandıkları Yer Değiştirebilen Parça ile Kullanılan Geçişli Eylemler	65
Tablo 4.3.4.2.	Katılımcıların Yanlış Olarak Kullandıkları Yer Değiştirebilen Parça ile Birlikte Kullanılan Geçişli Eylemler	66
Tablo 4.3.5.1.	Katılımcıların Doğru Olarak Kullandıkları Yer Değiştiremeyen Parça ile Kullanılan Geçişli Eylemler	67

Tablo 4.3.5.2. Öğrencilerin Yanlış Olarak Kullandıkları Yer Değiştiremeyen

Parça ile Birlikte Kullanılan Geçişli Eylemler 68

Tablo 4.3.5.3. Doğru Kullanılan Öbeksi Eylemlerin

Verilen Toplam Doğru Cevap Üzerinden Yüzde Dağılımı 69

Tablo 4.3.5.4. Yanlış Kullanılan Öbeksi Eylemlerin

Verilen Toplam Yanlış Cevap Üzerinden Yüzde Dağılımı 70

ÖNSÖZ

Ankara Üniversitesi Yabancı Diller Yüksek Okulu'nda İngilizce Okutmanı olarak göreve başladığım 1996 yılından beri, A.Ü. Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi İngiliz Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı ile Amerikan Kültürü ve Edebiyatı Anabilim Dalında, öğrenci sayısı genellikle 70'in üzerinde olan kalabalık öğrenci gruplarıyla İngilizce dersi yapmaktayım. Öğrencilerime daha faydalı olabilmek, kalabalık içinde kaybolup gitmelerini önleyebilmek ve kendimi mesleki açıdan geliştirebilmek için Yabancı Dil Öğretimi Bölümünde Yüksek Lisans eğitimi alma isteğimi gerçekleştirmemde desteğini ve yardımlarını gördüğüm değerli hocalarıma, iş arkadaşlarıma ve aile üyelerime minnet duygularımı ifade etmek isterim.

Yüksek Lisans eğitimi almam için önayak olan, verdikleri desteğin karşılığını hiç bir zaman ödeyemeyeceğim değerli hocalarım Sayın Prof.Dr. Ayşegül Yüksel'e ve Dilbilim Bölüm Başkanı Sayın Prof. Dr. İclal Ergenç'e çok teşekkür ederim.

Yoğun çalışma temposunun yükünü hafifletmek için her türlü desteği sağlayan, bana her zaman inanan ve güvenen değerli hocam İngiliz Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı ile Amerikan Kültürü ve Edebiyatı Anabilim Dalı Başkanı Sayın Prof. Dr. Belgin Elbir'e çok teşekkür ederim.

Sağlık sorunlarıyla uğraşırken bile kıymetli zamanından ayırıp düzeltmelerimi yapan ve yapıcı eleştirileriyle çalışmalarımı yönlendiren sevgili hocam ve Tez Danışmanım Sayın Yrd.Doç.Dr. Nazan Tutaş'a çok teşekkür ederim.

Manevi desteklerini esirgemeyen ve beni her fırsatta yüreklendiren sevgili iş arkadaşlarım Dr. Zeynep Zeren Atayurt’a ve Dr. Sıla Şenlen’e çok teşekkür ederim.

Hayatımın her döneminde ellerini üzerimde hissettiğim, çocuklarımın üzerinde büyük emeği bulunan, beni her zaman destekleyen, bana inanan, güvenen, her ihtiyaç duyduğumda yardıma koşan biricik annem Emekli Coğrafya Öğretmeni Gülümser Gürsoy’a, ablalarım Eczacı Yıldız Kamoy ve Yrd.Doç.Dr. Esin Özcan’a ve ağabeyim Dr. Aydın Gürsoy’a çok teşekkür ederim.

Çalışmalarımın her aşamasında beni destekleyen, sonsuz sabır gösteren ve yardımlarını esirgemeyen sevgili eşim İsmail Çoker’e çok teşekkür ederim.

Son olarak, gözümün bebeği, pırlantalarım, kızlarım Defne Irmak Çoker ve Melisa Güneş Çoker’e, beni destekledikleri ve hayatı yaşanabilir kıldıkları için çok teşekkür ederim.

I. BÖLÜM

GİRİŞ

Ankara Üniversitesinin İngiliz Dili ve Edebiyatı ile Amerikan Kültürü ve Edebiyatı Anabilim dallarına kayıt yaptıran birinci sınıf lisans öğrencileri, orta öğretim kurumlarının, ağırlıklı olarak dil öğretimi verilen yabancı dil sınıflarından mezun olup, üniversiteye giriş aşamasında yabancı dil sınavından aldıkları puana göre üniversiteye kayıt yaptıran öğrencilerdir. Söz konusu öğrenciler lisans eğitimine başlamadan önce ortalama dört yıl yabancı dil öğretimi almışlardır. Orta öğretim kurumlarında yabancı dil öğretimi üst-orta düzeye kadar verilmektedir. Buna göre, orta öğretim kurumlarında yapılan bu öğretimin neticesinde okuma anlama, anladığını gösterebilmek için kısa cevap verme, tek sözcük ile boşluk doldurma, çoktan seçmeli sorularda cevabı işaretleme, uygun olmayan tümceyi paragraftan çıkarma ya da yazılması gereken tümceyi verilen seçeneklerden işaretleme gibi tanımaya yönelik, yani üretime yönelik olmayan çalışmalar yoğun olarak yapılmaktadır.

Ancak, İngiliz Dili ve Edebiyatı ile Amerikan Kültürü ve Edebiyatı Anabilim Dalları öğrencileri, lisans eğitimi süresince ağırlıklı olarak yazınsal eserler ve bu eserlerden alınmış metinleri incelemektedir. Bu çalışmalara bağlı olarak, metinleri okuduklarını, anladıklarını ve yorum yapabildiklerini göstermeleri için öğrencilerden derslerde incelenen bu metinler hakkında, kendi kurdukları tümcelerle, bir ya da birkaç paragraftan oluşan kısa kompozisyonlar yazmaları

beklenmektedir. Bu öğrenciler üst-orta düzeyde verilen İngilizce öğretimini başarı ile tamamlamış olduklarından, temel dilbilgisi yapıları, zamanlar, eylem çekimleri, kipler ve sözcük bilgisi söz konusu olduğunda, artık okuma ve anlama becerisi açısından büyük bir problemle karşılaşmamaktadır. Bununla birlikte, özellikle de dil ve edebiyat anabilim dallarında lisans düzeyinde yabancı dil öğretimi gören öğrencilerin, karşılaştığı en büyük problem, yabancı dilin üretimi aşamasında gerçekleşmektedir. Bu öğrenciler yazma becerisi söz konusu olduğunda ancak tek bir tümce ya da birkaç tümce ile verilen soruyu cevaplamakta ya da verilen talimatlar çerçevesinde bir paragraf yazmaktadırlar. Yazma konusunda karşılaştıkları problem, ne yazacakları hakkında bir fikir sahibi olmamalarından kaynaklanmaz. Daha ziyade, neyi nasıl söyleyecekleri konusunda kararsız kalmaktadırlar.

Öğrencilerin dili doğru ve akıcı bir şekilde kullanmalarını sağlamanın bir yolu da öbeksi eylemlerin kullanımından geçmektedir. İngilizcedeki öbeksi eylemler bir eylem ile bir ya da daha fazla ilgeç ve parçadan oluşan, sözdizimsel ve anlamsal bir bütün oluşturan ve parçaların birbirinden ayrı anlamlarına bakarak öbeksi eylemin anlamının çıkarılamayacağı, genellikle deyimisel anlamı bulunan söz öbekleridir (Collins COBUILD Dictionary of Phrasal Verbs). Öbeksi eylemlerin öğrenilmesi ve kullanılmasıyla birlikte öğrenciler, dili kullanma açısından doğal konuşuya yakın bir akıcılık geliştirebileceklerdir.

Tarih boyunca dil öğretim yöntemlerinde, öğrencilerin ihtiyaç duyduğu yeterlik yönünde değişimler olmuştur. Bu değişimler dilin doğası ve dil öğrenimi

kuramlarında da değişime yol açmıştır. Avrupa’da 16. yüzyıldan itibaren klasik Latin dilinin okullarda öğretilmeye başlanmasından sonra, son derece sert yöntemlerle verilen dil eğitimi, 19. yüzyılın başlarından itibaren duyulan ihtiyaa göre değişim göstermiş, 20. yüzyılın başlarından itibaren Dolaysız Yöntem, 1950’lerden itibaren de Görsel-İşitsel Yöntem gibi dil ğretiminde birbirinden tamamen farklı yaklaşımları benimseyen yöntemler ortaya çıkmıştır. 1980’lerden itibaren İletişimsel Yaklaşımın diğer bütün dil ğretim yöntemlerinin yerini almasıyla birlikte, ğretim yöntemleri artık ğretmen merkezli öğretimden ğrenci merkezli öğretime doğru kaymıştır (Richards ve Rodgers, 2002: 4,5,15,51,153; Tok, 2007:163).

Geleneksel zeka testleri, Binet ve Simon’un yirminci yüzyılın başlarında Paris’te, ilkokul öğrencilerinden hangilerinin başarılı olacağı, hangilerinin başarılı olamayacağını önceden belirlemek için geliştirdikleri bir teste dayanarak geliştirilmiştir. Binet ve Simon’un geliştirdikleri bu test, daha sonra IQ testi olarak adlandırılmış, zekanın tek, değişmez ve doğuştan gelen bir kapasite olduğu görüşü üzerine kurulmuştur. Buna göre, birey yaşam boyunca edinilen tecrübeler neticesinde bile değişmeyecek belli bir zeka kapasitesi ile dünyaya gelir. Artık bundan sonraki dönemlerde, zekanın, yapılan testteki bazı maddeleri doğru olarak cevaplayabilme yeteneği olduğu savunulmuştur (Christison, 2005:2,3; Richards ve Rodgers, 2002:115).

Ancak, Harvard niversitesi’nde profesör olan Dr Howard Gardner’ın insanın bilişsel kapasitesinin gelişimi konusunda yaptığı, uzun yıllar süren araştırmalarının

sonucunda sekiz temel zeka türünün varlığını ortaya koymuştur. Howard Gardner (1983) araştırmalarını geçirdikleri kaza neticesinde, beyinlerinde hasar oluşmuş bireyler üzerinde yapmıştır. Bu kişilerin oluşan beyin hasarı nedeniyle artık bazı becerilerini kullanamadıklarını, bir kısım becerilerini ise kullanabildiklerini tespit etmiştir. Bu tespitin sonucunda farklı zeka türlerinin varolduğu sonucuna ulaşmıştır.

Gardner'a göre her zeka çerçevesinin yapısı ve derinliği ya da zekaların tam sayısı kesinleşmemiştir (Gardner, 2006). Burada önemli olan zeka türlerinin sayısı değil, zekanın çoğulculuğudur (Campbell, 1999). Gardner, her bireyin bütün zeka türlerine sahip olduğunu savunmuştur. Geleneksel IQ testlerinin sadece mantık ve dil becerilerini ölçtüğünü, ancak insan beyninin aynı derecede önemli başka zeka türlerine de sahip olduğunu belirtmiştir. Gardner'a göre, her bireyin sahip olduğu zeka türlerinin kuvveti ve kombinasyonu farklıdır. Her zeka türü, eğitimle ve pratik yaparak geliştirilebilir. Bu nedenle Çoklu Zeka Kuramı bireyin özel bir alanda yaratıcılık gücüne sahip olduğunu ve bir ya da birkaç alandaki yeteneğinin daha baskın olduğu görüşünü savunmaktadır (Campbell, 1999:xv; Demirel, 2006:15; Richards ve Rodgers 2002:116,117).

Gardner, zekanın bir ya da daha çok kültürel çevrede kabul edilen değerler ortaya koymak ya da problem çözebilmekle ilgili yeteneklerden oluştuğunu savunmaktadır. Geleneksel zeka kavramı, insan zekasının sadece dil ve mantıksal-matematiksel yönlerini kapsamaktadır (Berman, 2002:3; Demirel, 2006:15) Ancak, Gardner bir problemi çözmeye ya da farklı bir yoldan bir ürün yaratma yeteneğine değer veren bir kültür söz konusu olduğunda, çözüme

ulaşmak için gerekli olan yeteneğın zeka olarak kabul edilmesi gerektiğini savunmuştur (Demirel, 2006:15).

Her bireyin farklı dűřünce ve problem çözme süreçlerine sahip olduğu Çoklu Zeka Kuramı ile kabullenilmiştir. Bu nedenle hazırlanan ders programlarında etkinlikler zenginleştirilmiştir. Aynı bilginin öğrencilere farklı yollarla sunulması söz konusudur. Böylece ğrenmenin gerçekleşebilmesi için gerekli olan uyarıcı zenginliğı de sağlanmış olur. Öğrenmede farklı yolların kullanılması ve etkinliklerin çeşitli olması zihinsel fonksiyonların çeşitliliğini arttırır. Beyin tek bir zihinsel faaliyetten kurtarılır, farklı zihinsel etkinliklerle desteklenir. Bu da öğrenmeyi kolaylaştırır (Demirel, 2006; Doėanay ve Tok, 2007; Duman, 2007).

Çoklu Zeka Kuramı eğitime farklı bir bakış açısı getirmiş ve alışlagelmiş eğitim anlayışının dışında yeni bir sınıf düzeni ile yeni bir ğretmen modelinin ortaya çıkmasını zorunlu kılmıştır. Çoklu Zeka Kuramı ile ortaya çıkan ğretmen modeli, aynı bilgiyi farklı yollarla öğrenciye sunan, öğrencinin yaratıcı ve esnek bir ortamda bilgiyi organize edip, üretmesini sağlayan, çok yönlü ğretmen modelidir (Demirel, 2006:48). Öğretmen sadece öğretmez, ders programını, etkinlikleri hazırlar. Ancak ğretmen rolü bunlarla da sınırlı değildir. Öğretmen, ğrencilerinin yabancı dildeki yeteneklerini geliştirmekle kalmaz, aynı zamanda ğrencilerinin zekalarının tamamının gelişimine katkı sağlar (Richards ve Rodgers, 2002:120).

Çoklu Zeka ile dil ğretiminde hedef dil ile ilgili bir amaç belirtilmemiştir. Çoklu Zeka uygulamaları bir dizi eğitim destek sisteminin, öğrencinin kendi

öğrenmesini daha iyi tasarlamasına yardımcı olacak şekilde dil sınıfında kullanılması üzerine yoğunlaşır. Böylece öğrenci geleneksel dil sınıflarında olduğundan çok daha donanımlı ve kuvvetlidir. Öğrenci daha mutludur (Richards ve Rodgers, 2002:118).

Howard Gardner'ın (1983) Çoklu Zeka Kuramını geliştirmesiyle birlikte, öğretim programlarında çoklu zeka kuramının gereği olan etkinlikler kullanılmaya başlanmıştır. Her bir öğrencinin sahip olduğu zekanın farklı olduğu, her öğrencinin her zekaya sahip olduğu, ancak her zekasının kuvvetinin farklı olduğu savunulduğu için, farklı zeka türlerine yönelik etkinliklerle öğrencilerin sahip oldukları farklı zeka türleri harekete geçirilecek ve bu sayede öğrencilerin öğrenmesi kolaylaşacaktır.

1.1 Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı, üst-orta seviyede İngilizce bilen öğrencilere İngilizcedeki öbeksi eylemlerin doğru ve eksiksiz kullanımını Çoklu Zeka Kuramının gereği olan etkinliklerin kullanılmasıyla öğretmektir. Çoklu Zeka Kuramı çerçevesinde uygulanacak sınıf içi etkinlikler öğrencilerin sahip oldukları farklı zekaların uyarılmasını ve harekete geçirilmesini sağlayacaktır. Bu sayede hem öğrencilerin öğrenmesi kolaylaştırılacak, hem de öbeksi eylemler konusu sınavdan önce ezberlenip, sınavdan hemen sonra da unutulacak bir konu olmaktan çıkarılacaktır. Bu çalışma ile öğrencilerin, ezbere dayalı olmayan farklı bir uygulamayla öğrenmelerini sağlamak amaçlanmıştır.

1.2 Araştırma Soruları

Bu tezin yanıtlamaya çalıştığı sorular şunlardır:

1. Öğrenciler Çoklu Zeka Kuramının gereği olan sınıf içi uygulamalar ve etkinlikler öncesinde verilen öbeksi eylemlerin ne kadarını biliyorlardı?
2. Çoklu Zeka Kuramının gereği olan sınıf içi uygulamalar ve etkinlikler sonrasında bildikleri ve kullanabildikleri öbeksi eylemlerin sayısı arttı mı?
3. Öğrenciler Çoklu Zeka Kuramına dayalı öğretim sonrasında, öbeksi eylemleri tümce içinde kullanarak yazdıkları, verilen durumu ya da gösterilen resmi açıklayan kısa metinlerde bu eylemleri doğru ve eksiksiz olarak kullanabilecekler mi?

Bu nedenle, bu çalışmada yapılacak olan Çoklu Zeka Kuramının gerektirdiği sınıf içi uygulamalar ve etkinliklerden sonra, öğrencilerin öbeksi eylemleri kullanarak oluşturdukları, verilen durumu betimleyen tümcelerde, bu eylemlerin daha fazlasını doğru kullanmaları beklenmektedir.

1.3 Araştırmanın Önemi

Bu alışmada Çoklu Zeka Kuramının gereği olan sınıf içi etkinlikler kullanılarak İngilizcedeki öbeksi eylemler öğretiliecektir. Öbeksi eylemlerin öğrenciler tarafından öğrenilmesi ve kullanılması, yabancı dilin üretimi aşamasında öğrencilerin karşılaştıkları problemlerin azalmasına yardımcı olacaktır. Ancak bu sayede İngilizceyi doğal konuşucuya yakın bir akıcılık ve doğrulukla yazabilecek ve konuşabileceklerdir. Çoklu Zeka Kuramı ise öğrencilerin sahip oldukları farklı

zekaları harekete geçirmeye yönelik sınıf içi etkinliklerin uygulanmasına olanak sağladığı için, öğrencilerin öbeksi eylemleri ezberlemeye yönelik yaklaşımlarından farklı bir yaklaşım geliştirmelerine yardımcı olacaktır.

Daha önceki yıllarda hazırlanmış olan Yüksek Lisans ve Doktora tezleri üzerine Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi Elektronik Tez Arşivinde yapılan araştırma neticesinde, Çoklu Zeka Kuramı üzerine yapılmış olan çok sayıda çalışma tespit edilmiştir. Ancak, lisans eğitimini İngiliz Dili ve Edebiyatı ile Amerikan Kültürü ve Edebiyatı Anabilim Dallarında yapan öğrencilere öbeksi eylemlerin Çoklu Zeka Kuramının kullanılarak öğretilmesi üzerine yapılmış bir çalışma bulunmamaktadır. Bu çalışma, öbeksi eylemlerin Çoklu Zeka Kuramı çerçevesinde hazırlanacak sınıf içi etkinliklerle öğretilmesi konusundaki ilk yüksek lisans çalışması olacaktır. Bu nedenle, öbeksi eylemlerin öğretilmesinde kullanılan teknikler, malzeme ve örnek uygulamalar ile elde edilen sonuçlar, bu konu ile ilgilenen araştırmacılara ön bilgi sağlamış olacaktır.

1.4 Araştırmanın Sınırları

Bu çalışmada İngiliz Dili ve Edebiyatı ile Amerikan Kültürü ve Edebiyatı Anabilim Dallarının birinci sınıfında okuyan öğrencilere Çoklu Zeka Kuramının gereği olan etkinlikler kullanılarak İngilizcedeki öbeksi eylemler öğretiləcəktir. Bu çalışmada Çoklu Zeka Kuramı, Sözel-Dilsel Zeka, Mantıksal-Matematiksel Zeka, Görsel-Uzamsal Zeka, Bedensel-Duyudevinimsel Zeka, Müzikal-Ritmik Zeka, Sosyal-Bireylerarası Zeka ve Özedönük-Bireysel Zeka olmak üzere yedi zeka türü

ile sınırlandırılmıştır. Doğacı Zekası ve Varoluşçu Zeka çok yeni geliştirilmiş zeka türleri olduğu için ve bu zeka türlerine yönelik sınıf içi etkinlikler henüz geliştirilmemiş olduğu için, çalışmaya dahil edilmemiştir.

Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi İngiliz Dili ve Edebiyatı ile Amerikan Kültürü ve Edebiyatı Anabilim Dalları birinci sınıf İngilizce dersleri, öğrenci sayısı toplam 96 olan tek bir sınıfta yapılmıştır. Bu öğrencilerin 12 tanesi derslere devam zorunluluğu olmayan, dersi önceki yıllardan tekrar eden öğrencilerdir. Derslere devam zorunluluğu olan öğrenci sayısı 84'tür. Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesinde derslik ve ders saati düzenlemelerinde yaşanmakta olan sıkışıklık ve elverişsizlik nedeniyle, bu sınıfın ikiye ayrılması mümkün olamamıştır. Bu nedenle, bir kontrol grubunun varlığı söz konusu değildir. Yabancı dil öğretiminin yapılacağı sınıflardaki öğrenci sayısının 20 civarında olması en ideal koşul olarak görülse de, fakültenin fiziki koşulları ve eldeki imkanlar dahilinde derste uygulamar gerçekleştirilmiştir. Bu çalışma, yabancı dil öğretimi yapılan edebiyat bölümü öğrencileriyle yapılan bir uygulamadır. Bu uygulamanın yapılmadığı bir başka sınıf ile karşılaştırma yapılmamıştır. Bu nedenle, Çoklu Zeka Kuramının, geleneksel öğretim yöntemleri ile karşılaştırıldığında, öğrencilerin öğrenmelerinde nasıl ve ne büyüklükte bir fark yaratacağının ölçülmesi amaçlanmamıştır.

1.5 Araştırma Yöntemi

Bu çalışmada oklu Zeka Kuramının gereği olan sınıf içi etkinliklerinin uygulanmasıyla İngilizcedeki öbeksi eylemler öğretilmiştir. Çalışmanın birinci aşamasında öğrencilerin çoklu zekalarının belirlenmesi amacıyla Yetişkinler için oklu Zeka Envanteri uygulanmıştır (Ek-1). Anket sonuçları değerlendirilmiş, öğrencilerin hangi zeka türlerinde, ne kadar kuvvetli oldukları belirlenmiştir.

İkinci aşamada, derslerde işlenecek olan öbeksi eylemleri içeren ön-test uygulanmıştır (Ek-2). Her bir öbeksi eylem için bir tek soru sorulmuş olan, toplam 37 sorudan oluşan ön-test, beş bölümdür. Öntestin sadece birinci bölümünde çoktan seçmeli sorular bulunmaktadır. Diğer dört bölümde öğrencilerin verilen tümceyi öbeksi eylemleri kullanarak yeniden yazması istenmiştir. Bu sayede öğrencilerin hem çoktan seçmeli sorulara, hem de yazılı olarak cevap verilmesi gereken sorulara ne şekilde cevap verdikleri tespit edilmiştir.

Araştırmanın üçüncü aşamasında, öğrencilerin sahip oldukları farklı zeka türlerine yönelik olarak hazırlanmış, oklu Zeka Kuramının gereği olan sınıf içi etkinlikleriyle dersler işlenmiştir. Dersler araştırmacı tarafından hazırlanmış ve işlenmiştir. Her 80 dakikalık dersin sonunda öğrencilere 5 dakikalık süre verilmiş ve öğrencilerden dersteeki etkinlikler ile kendi kişisel gelişimleri hakkındaki fikirlerini yazmaları istenmiş, derste işlenen öbeksi eylemleri kendi kurdukları birer cümle içinde kullanmaları istenmiştir.

Araştırmanın dördüncü aşamasında, verilen durum bağlamı içinde tümce oluşturmaları istenmiştir. Bu yazılı bir sınavdır. Bu suretle, öğrencilerin üretime yönelik becerilerinin gelişmekte olup olmadığı tespit edilmeye çalışılmıştır.

Araştırmanın beşinci aşamasında, öğrencilere araştırmanın başında yapılan ön-teste benzer bir son-test uygulanmıştır. Yapılan son-test, ön-testin aynısı değildir. Bunun nedeni, öğrencilerin daha önceden sorulmuş soruları hatırlamalarını ve bu şekilde işaretleme yapmalarını engellemektir. Son-test tamamı çoktan seçmeli 37 sorudan oluşmaktadır.

1.6 Verilerin Analizi

Bu çalışmada elde edilecek veriler şu şekilde analiz edilecektir.

Uygulanan Yetişkinler için Çoklu Zeka Envanterinde, öğrencilerin her bir zeka türü için işaretledikleri ifade sayıları toplanacak, tablo haline getirilecektir.

Ön-testte kaç öğrencinin kaç soruya doğru cevap verdiği tespit edildikten sonra sonuçlar bir tablo halinde sayısal olarak sunulacaktır.

Bağlam içinde tümce oluşturma sınavında öğrencilerin verdikleri doğru ve yanlış cevaplar sayılacaktır. Her bir öbeksi eylem grubu için verilen doğru cevaplar ve yanlış cevaplar için birer tablo oluşturulacaktır. Her öbeksi eylem grubu için verilen toplam cevap, aynı öbeksi eylem grubu için verilmiş olan doğru cevap sayısı ile oranlanacak ve yüzde kaç doğru kullanım olduğu tespit edilecektir.

Öğrencilerin derslerin sonunda yazdıkları notlar toplanıp, okunacak böylece sınıf içi etkinlikler ve dersin işlenişine yönelik öğrencilerin genel kanıları tespit edilecektir.

Çoktan seçmeli olarak hazırlanan son-testin sonuçları sayısal olarak alınacaktır. Dili üretme sınavı olan bağlam içinde tümce yazma sınavı ile dili tanıma sınavı olan çoktan seçmeli son-test sonuçları karşılaştırılacaktır. Bu karşılaştırma, öğrencilerin üretme sınavı ile tanıma sınavından aldıkları sonuçlar arasındaki farkı ortaya koyması açısından faydalı olacaktır.

II. BÖLÜM

ALAN YAZIN TARAMASI

2.1 Çoklu Zeka Kuramı

Howard Gardner bireylerin farklı zeka türlerine sahip olduğunu, ancak sahip olunan her zeka türünün aynı kuvvette olmadığını, bazı zekaların daha kuvvetli olduğunu tespit etmiştir. 1983 yılında *Frames of Mind* kitabının yayınlanmasından sonra bu çalışmasının gelişimsel psikoloji alanında eğitim almış kişiler tarafından ilgi göreceğini düşündüğünü, ancak gelişimsel psikologların göz ardı ettiği bu eserin, eğitim alanında kullanılması için geliştirilmemiş olmasına rağmen, eğitimciler arasında büyük ilgi topladığına çok şaşırdığını belirtmiştir. Gardner, *Frames of Mind* kitabında şöyle yazmaktadır:

‘*Frames of Mind* kitabının yayınlanmasından bir kaç ay sonra Amerika’daki özel ya da ‘bağımsız’ okullar için bir şemsiye organizasyonu olan Bağımsız Okullar Ulusal Birliği’nin yıllık toplantısında bir konuşma yapmak için davet edildim. Elli ile yetmişbeş kişi arasında tipik bir dinleyici topluluğu olacağını, elli dakikalık alışlagelmiş bir konuşmanın ardından, kolaylıkla tahmin edilebilecek birkaç soru sorulacağını bekliyordum. Ancak, salona birkaç dakika erken geldiğimde, beklentilerimin yerine beni şaşırtan yeni bir tecrübeyle karşılaştım: heyecan içinde mırıldanan insanların tamamen doldurduğu çok daha büyük bir salon. Sanki ünlü bir kimsenin konuşma yapacağı salona yanlışlıkla girmiş gibiydim. Ancak, aslında bu

dinleyiciler benim söyleyeceklerimi duymak için gelmişlerdi. Beni dikkatle dinlediler ve dinleyicilerin sayısı, salonun iki tarafındaki boşluklar doluncaya kadar sürekli arttı. Yaptığım konuşmadan çok memnun kaldılar, ilgi çekici birçok soru soruldu, ve oturum tamamlandıktan sonra, daha fazla bilgi almak isteyen bir çok okul müdürü, öğretmen, mütevelli heyeti üyeleri ve gazeteci beni telefonla aradı ..' (Christison, 2005: 7; Gardner, 1993: xiii).

Eğitim alanında büyük ilgi uyandıran Çoklu Zeka Kuramı üzerine eğitimciler tarafından birçok çalışma yapılmış, ulaşılan sonuçlar ders planı ve öğretim müfredatı geliştirme konularına uygulanmıştır. Bu kuram, öğretmenlerin yabancı dil öğretimi konusunda materyal geliştirmede hayal güçlerini kullanmalarına imkan sağlamıştır (Christison, 2005: 7). Çoklu Zeka Kuramı zekanın tek bir boyutta olmadığını, her bireyin farklı derecelerde, çeşitli zeka alanlarına sahip olduğunu öne sürmektedir. Amaç potansiyeli kısıtlayacak şekilde bireyleri sınıflandırmak değil, aksine çeşitli biçimlerde öğretmek ve bu sayede grup içindeki herkese ulaşmaktır (Berman, 2002:1).

Gardner, Çoklu Zeka Kuramını oluşturan sekiz zeka boyutundan yedisinin kendi içinde de üç alt kategoriye ayrılabilceğini belirtmektedir (Campbell, 1999: xvii; Demirel, 2006: 15). Buna göre; Nesne Bağımlı olarak sınıflandırılan üç zeka boyutu Görsel-Uzamsal Zeka, Mantıksal-Matematiksel Zeka, Bedensel-Duyudevinimsel Zeka; Nesneden Bağımsız olan iki zeka boyutu Sözel-Dilsel Zeka

ve Müzikal-Ritmik Zeka; Kişiyeye Bağımlı olan iki zeka boyutu İçsel-Özedönük Zeka ve Sosyal-Bireylerarası Zekadır.

Çoklu Zeka Kuramı kapsamında belirlenmiş olan sekiz zeka türü ve kullanılabilecek sınıf içi etkinlikler şunlardır (Armstrong, 1994: 40-43):

2.1.1 Sözel-Dilsel Zeka

Sözel-Dilsel Zeka, sözcükleri hem yazılı hem de sözlü, etkin olarak kullanma yeteneğidir. Bu zeka bilgiyi hatırlama, başkalarını size yardım etmeleri için ikna etme, dil hakkında konuşma, dinleyerek, okuyarak, yazarak ve tartışarak öğrenme, diğer dilleri öğrenme, yazma ve iletişimde orijinal ürünler ortaya çıkarma, dilbilgisi kurallarını uygulama ve etkili sözcükleri kullanma gibi becerileri içerir.

Öğrencilerin sahip oldukları Sözel-Dilsel zekayı kullanmaları için beyin fırtınası, hikaye anlatma, kelime oyunları, kitap okuma, çalışma kağıtları, küçük ya da büyük grup çalışmaları, yüksek sesle okuma, sessiz okuma, günlük tutma, sesini kasete kaydetme, tartışma gibi teknikler kullanılabilir.

2.1.2 Mantıksal-Matematiksel Zeka

Mantıksal-Matematiksel Zeka rakamları etkin olarak kullanma ve mantıksal problem çözümünde beceri sergileme, ilişki ve benzerlikleri algılama, neden-sonuç ilişkilerini ortaya koyma, örnekler geliştirme, yeni modeller oluşturma, matematik ya da fen bilimlerindeki keşfedilmeyenleri algılama becerilerini sergiler.

Öğrencilerin sahip oldukları Mantısal-Matematiksel zekayı kullanmaları için sınıflandırma, konuyu mantıksal sıraya koyma, eleştirel düşünme, mantık bulmacaları ve mantık oyunları gibi teknikler kullanılabilir.

2.1.3 Görsel-Uzamsal Zeka

Görsel-Uzamsal Zeka üç boyutlu nesneleri tasarlayabilme, yön bulma, görsel ayrıntılarla ilgilenme ve ayrıntılı tasvirler yapabilme gücüyle ilgilidir.

Öğrencilerin sahip oldukları Görsel-Uzamsal zekayı kullanmaları için fotoğraflar, filmler, üç boyutlu görsel oyunlar, hayal gücünü geliştirecek şekilde hikaye anlatma, grafikler, resim okuma, görsel desenleri arama gibi teknikler kullanılabilir.

2.1.4 Müzikal-Ritmik Zeka

Müzikal-Ritmik Zekanın göstergeleri arasında insan sesi, doğadaki ya da çevredeki sesler ve müzikal sesler dahil olmak üzere bir dizi sesi ilgiyle dinleme ve tepkide bulunma, müzik dinleme konusunda kişisel bir tercih geliştirme, müzikal sözcükleri ya da notaları kullanma, farklı müzik türlerini ve kültürel değişimleri tanıma ve tartışma, müziğin konu ve anlamını keşfedip değerlendirerek estetik olarak tepki verme bulunmaktadır.

Öğrencilerin sahip oldukları Müzikal-Ritmik zekayı kullanmaları için şarkı söyleme, mırıldanma, grup olarak şarkı söyleme, el çırpma, parmakları şıklatma,

müzik dinleme, müzik aleti kullanma, melodileri kavramlarla eşleştirme, arka planda müzik dinleme teknikleri kullanılabilir.

2.1.5 Bedensel-Duyudevinimsel Zeka

Bu zeka karşılaşılan bir problemi çözmek ya da bir ürün meydana getirmek için vücudun bütünsel kullanımındaki ya da vücut kaslarının özel bir alandaki kullanımındaki yeteneğe işaret eder.

Öğrencilerin sahip oldukları Bedensel-Duyudevinimsel zekayı kullanmaları için işbirliğine dayalı etkinlikler, grupla çalışma, fiziksel etkinlikler, iletişim kurmak için vücut dilini kullanma, mimikler, sınıf içinde tiyatro oyunu gibi fiziksel yaratıcılık gerektiren etkinlikler kullanılabilir.

2.1.6 Sosyal-Bireylerarası Zeka

Sosyal-Bireylerarası Zekaya sahip bireyler diğer kişilerle kolaylıkla ilişki kurar ve iyi bir etkileşim içinde bulunur. Diğer kişilerin davranışlarını, motivasyonlarını, duygu ve düşüncelerinden fark eder. Farklı yapı ve yetişmişlik düzeyleri olan kişilerle birlikte çalışabilir, grup çalışmalarında ortak çaba gösterir ve farklı roller alır.

Öğrencilerin sahip oldukları Sosyal-Bireylerarası zekayı kullanmaları için grupla çalışma, akran öğretimi, akranlarla paylaşma, kutu oyunları, bireylerarası etkileşimi destekleyecek teknikler kullanılabilir.

2.1.7 Özedönük-Bireysel Zeka

Özedönük-Bireysel Zekanın temelini ise bireyin kendini tanıma ve anlamasıyla ilgili bilişsel yetenek oluşturur. Özedönük zekası yüksek bireyler odaklanma, kendine güvenme, disiplinli olma, hedeflerini belirleme ve kişisel problemlerini çözme becerisi gösterirler.

Öğrencilerin sahip oldukları Özedönük-Bireysel zekayı kullanmaları için bağımsız çalışma, bireysel oyunlar, günlük tutma, hedef belirleme, odaklanma teknikleri kullanılabilir.

2.1.8 Doğacı- Doğa Zekası

Doğacı-Doğa Zekasına sahip olan birey çok erken yaşta doğadaki canlı ve cansız nesneleri sınıflayıp tanımlayabilir. Doğal yaşamın bir parçası olmaktan mutluluk duyar, doğal yaşamın özelliklerini bilir. Doğal yaşamda meydana gelen değişimlere karşı yüksek bir duyarlığa ve gelişmiş bir çevre bilincine sahiptir.

Öğrencilerin sahip oldukları Doğacı-Doğa zekasını kullanmaları için doğada yürüyüşler, sınıfa evcil hayvan getirme, doğa ile ilgili filmler, videolar kullanılabilir.

2.2 Öbeksi Eylemler (Phrasal Verbs)

İngilizcedeki öbeksi eylemler bir eylem ile bir ya da daha fazla ilgeç (preposition) ve parçadan (particle) oluşan, sözdizimsel ve anlamsal bir bütün oluşturan ve parçaların birbirinden ayrı anlamlarına bakarak anlamı çıkarılamayacak, genellikle deyimisel anlamı bulunan söz öbekleridir. *Collins*

COBUILD Dictionary of Phrasal Verbs'de (Collins COBUILD Öbeksi Eylemler Sözlüğü) 3.000'den fazla öbeksi eylem ve bu öbeksi eylemlerin 5.500'den fazla farklı anlamı bulunmaktadır. Öbeksi eylemlerin öğrenilmesi ve yazılı metinlerde ve karşılıklı konuşmada kullanılması İngilizcenin, anadili konuşucusuna yakın bir akıcılık ve doğrulukta kullanılmasına olanak sağlayacaktır.

Ancak, öbeksi eylemlerin öğrenilmesi ve kullanılmasındaki zorluk şuradan kaynaklanmaktadır. Öbeksi eylemlerin bir kısmı, aşağıda detaylı olarak açıklandığı gibi, geçişsiz eylemlerle, bir kısmı da geçişli eylemlerle oluşturulmaktadır. Eylemlerle birlikte kullanılan parça ya da ilgeçlerin, hangisinin parça hangisinin ise ilgeç olduğunu ayırtetmek her zaman çok kolay değildir. Öbeksi eylemin dilbilgisi yapısına ve anlamına bağlı olarak, aynı sözcüğün bazen parça işlevi, bazen de ilgeç işlevi olduğunu söylemek mümkündür. Ancak çok tekrar yaparak ve bağlam içinde tümce oluşturarak bu yapılar tanınabilir ve edinilebilir (Feare,1980: 23,24).

Bu çalışmada deyimisel anlamı olan 37 adet öbeksi eylemin öğretilmesi, bunun için de Çoklu Zeka Kuramı kapsamında yer alan sınıf içi etkinliklerin kullanılması hedeflenmiştir. Kullanılan öbeksi eylemler aşağıdaki şekilde beş ayrı grupta işlenmiştir (Feare,1980: 1-73).

2.2.1 Parça ile birlikte kullanılan geçişsiz eylemler (Intransitive verbs with particles):

Geçişsiz eylemler nesne almayan eylemlerdir. Nesne her zaman ad öbeğinden oluşur. Nesne almadıkları, yani geçişsiz oldukları için -in-, -on-, through-, -about-, -

ahead-, -out- , -up- gibi parçalar ile birlikte kullanılırlar. Bu sözcükler parça olarak adlandırılırlar, çünkü geçişsiz eylemden ayrılmadan kullanılırlar. Geçişsiz eylem ve parça dilbilgisel tek bir birimdir. Ancak arkasından ilgeç öbeği (prepositional phrase) gelebilir. Geçişsiz eylem ile parça arasına belirteç (adverb) giremez (Feare, 1980: 22,23).

Örneğin;

* The student got ahead his school.

Özne eylem ve parça nesne

Bu tümce dilbilgisel değildir. Çünkü parça ile birlikte kullanılan geçişsiz eylemler nesne almaz. Sadece ilgeç öbeği alabilir. Bu tümcenin dilbilgisel biçimi şu şekilde yazılabilir:

The student got ahead in school.

Özne eylem ve parça ilgeç öbeği

(Öğrenci okulda başarılı oldu.)

Parça ile birlikte kullanılan geçişsiz eylemin oluşturduğu öbeksi eylem dilbilgisel tek bir birimdir. Bu nedenle geçişsiz eylem ile parça arasına belirteç giremez.

Örneğin;

* My friend caught slowly on.

Özne geçişsiz eylem belirteç parça

Bu tümcenin dilbilgisel biçimi şu şekilde yazılabilir:

<u>My friend</u>	<u>caught on</u>	<u>slowly.</u>
Özne	geçişsiz eylem ve parça	belirteç

(Arkadaşım yavaş yavaş anladı.)

(Feare, 1980:11)

Çalışmaya dahil edilen parça ile birlikte kullanılan 8 tane geçişsiz öbeksi eylem şunlardır: to break in (konuşmayı, tartışmayı vs, bölmek), to catch on (sonunda anlamak), to come about (meydana gelmek), to come up (sorunun, sıkıntının ortaya çıkması; bahsedilmesi, sözedilmesi), to fall through (plan, programın başarısız olması, gerçekleşmemesi), to get ahead (başarılı olmak, ilerlemek), to stand out (göze çarpmak, belirli olmak), to open up (içini dökmek, dürüstçe konuşmak).

Bu öbeksi eylemlerin bir kısmında, özne konumunda bulunan ad öbeği [+insan] özelliklidir. Özne olarak [+insan] özellikli ad öbeği alanlar şunlardır: to break in, to catch on, to get ahead, to open up. Bu gruptaki diğer öbeksi eylemlerin aldığı özne konumunda bulunan ad öbeği ise, [-insan] özelliklidir. Özne olarak [-insan] özellikli ad öbeği alan öbeksi eylemler şunlardır: to come about, to come up, to fall through. Ancak, to stand out öbeksi eylemi özne olarak hem [+insan], hem de [-insan] özelliğe sahip bir ad öbeği alabilir.

2.2.2 İlgeç ile birlikte kullanılan geçişsiz eylemler (Intransitive verbs with prepositions):

Bu bölüme ilgeç ile birlikte kullanılan 7 tane geçişsiz eylem dahil edilmiştir. Geçişsiz bir eylem arkasından asla nesne alamayacağı için ilgecin arkasından ad ve önaddan oluşan ad öbeği gelir. Bu şekilde, ilgeç öbeği meydana gelmiş olur.

Örneğin;

İlgeç öbeği

The lecturer touched on many interesting ideas.

Özne eylem ve ilgeç

(Öğretmen birçok ilginç görüşe değindi.)

‘Touch on’ deyimisel anlamı olan öbeksi eylemdir. İlgeç öbeği ‘on many interesting ideas’ ise anlam ve dilbilgisi yapısı olarak tek bir birimdir. Bu nedenle ilgeç ile ad öbeği arasına belirteç giremez.

Örneğin;

*The lecturer touched on quickly many ideas.

Özne eylem ve ilgeç belirteç ad öbeği

Bu tümcenin dilbilgisel biçimi şu şekilde yazılabilir:

The lecturer quickly touched on many ideas.

Özne belirteç eylem ve ilgeç ad öbeği

(Öğretmen bir çok görüşe hızlı bir şekilde değindi.)

(Feare, 1980: 22)

Çalışmaya dahil edilen ilgeç ile birlikte kullanılan 7 tane geçişsiz eylem şunlardır: to go into (detaylarıyla tartışmak ya da açıklamak), to go through (parayı, yiyeceği tüketmek, tamamen bitirmek), to go without (sahip olmamak), to touch on (değınmek), to try for (kazanmak, elde etmek için çaba sarfetmek), to turn to (yardım ya da tavsiye almak için birşeye ya da bir kimseye başvurmak), to stick to (inancını, ilkelerini, fikirlerini değıştırmemek, terk etmemek).

2.2.3 Parça ve ilgeç ile birlikte kullanılan geçişsiz eylemler (Intransitive verbs with particles and prepositions):

Bu bölümde bir parça ve bir ilgeç ile birlikte kullanılan 8 tane geçişsiz eylem bulunmaktadır. İlgecin arkasından bir ad öbeğı gelir ve bu sayede ilgeç öbeğı oluşur. Eylem, parça ve ilgeç anlam açısından birbirine bağılıdır. Ancak, dilbilgisel açıdan parça eyleme bağılıdır, ilgeç ise ad öbeğine bağılıdır. Bu nedenle, belirteç eylem ve parça arasında bulunamaz. Aynı şekilde, ilgeç ile ad öbeğı arasında da bulunamaz. Belirteç, parça ile ilgeç arasında bulunabilir.

Örneğın;

*A student came surprisingly up with an interesting question.

Özne eylem belirteç parça ilgeç ad öbeğı

*A student came up with surprisingly an interesting question.

Özne eylem parça ilgeç belirteç ad öbeğı

Bu tümcelerin dilbilgisel biçimi şu şekilde yazılabilir:

A student came up surprisingly with an interesting question.

Özne eylem parça belirteç ilgeç ad öbeği

(Öğrenci şaşırtıcı bir şekilde ilginç bir soru sordu.)

Bu tümcede ‘come up with’ öbeksi eyleminde ‘up’ parçadır, ‘with’ ise ilgeçtir.

(Feare, 1980: 35)

Bu çalışmada parça ve ilgeç ile birlikte kullanılan 8 tane geçişsiz eylem şunlardır: to be in on (planlamaya, kararlara iştirak etmek), to come up with (önermek, ileri sürmek, ortaya atmak), to get through to (başka bir kimsenin anlamasını sağlamak), to go in for (spora vs ilgi duymak, katılmak), to live up to (verdiği sözü, sorumluluklarını yerine getirmek), to look up to (saygı duymak, imrenmek, takdir etmek), to run around with (arkadaşlık etmek), to work up to (işinde yükselmek).

2.2.4 Yer değiştirebilen parça ile birlikte kullanılan geçişli eylemler (Transitive verbs with movable particles):

Bu bölümde bir geçişli eylem ile yer değiştirebilen parçadan meydana gelen 7 tane öbeksi eylem bulunmaktadır. Geçişli eylem arkasından bir nesne alır. Parça ise nesnenin her iki tarafına da yerleştirilebilir. Ancak, belirteç, eylem ile parça arasına yerleştirilemez. Aynı şekilde, parça ve nesne arasına da yerleştirilemez. Çünkü eylem ve parça anlamsal ve dilbilsisel açıdan birbirine bağlıdır.

Örneğin;

*The president cleared carefully up the problem.

Özne geçişsiz
eylem belirteç parça nesne

*The president cleared up carefully the problem.

Özne geçişsiz
eylem parça belirteç nesne

Bu tümcelerın dilbilgisel biçimi şu şekilde yazılabilir:

The president carefully cleared up the problem.

Özne belirteç geçişsiz
eylem parça nesne

(Başkan bu sorunu, şüpheyi ortadan kaldıracak şekilde dikkatlice açıkladı.)

(Feare, 1980:57)

Çalışmaya dahil edilen yer değiştirebilen parça ile birlikte kullanılan 7 tane geçişli eylem şunlardır: to bring about (sebepl olmak), to bring up (soru vs sormak, sunmak, ortaya koymak), to carry out (gerçekleştirmek, sonuçlandırmak), to clear up (şüpheyi ortadan kaldıracak şekilde açıklamak, aydınlığa kavuşturmak), to point out (açıklamak, bildirmek), to talk over (kapsamlı olarak tartışmak), to think over (etrafılıca düşünmek).

2.2.5 Yer değiştiren parça ile birlikte kullanılan geçişli eylemler

(Transitive verbs with immovable particles):

Bu gruptaki geçişli eylemler nesne olarak bir ad öbeği alır. Ancak, bu geçişsiz eylemler iki gruba ayrılmaktadır. Birinci gruptaki eylemler, yalnızca eylem ile parça arasına nesne alır. İkinci gruptaki eylemler ise nesneyi yalnızca parçadan sonra alır. İki grupta da parçanın konumu sabit olduğu için yer değiştiren parça olarak adlandırılırlar.

Örneğin;

<u>TV commercials</u>	<u>sometimes</u>	<u>lead</u>	<u>people</u>	<u>on.</u>
Özne	belirteç	geçişli eylem	nesne	parça

(Televizyon reklamları bazen insanları yanlış yönlendirir.)

<u>Our team</u>	<u>put forth</u>	<u>a lot of effort.</u>
Özne	geçişli eylem ve parça	nesne

(Takımımız çok çaba gösterdi.)

(Feare, 1980: 69,70).

Bu çalışmaya dahil edilen yer değiştiren parça ile kullanılan 7 tane geçişli eylem şunlardır: to do over (birşeyi yeniden yapmak), to fill in (bilgilendirmek), to lead on (yanlış yönlendirmek, kandırmak), to put forth (aba göstermek), to see off (yolcu etmek, uğurlamak), to tell apart (ayrım yapmak, aradaki farkı ayırtedeabilmek), to tie down (kısıtlamak).

2.3 Daha Önce Yapılmış Çalışmalar

Daha önceki yıllarda hazırlanmış olan Yüksek Lisans ve Doktora tezleri üzerine Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi Elektronik Tez Arşivinde yapılan araştırma neticesinde, Çoklu Zeka Kuramı üzerine yapılmış olan çok sayıda çalışma tespit edilmiştir. Orta öğretim kurumlarında yapılmış olan Çoklu Zeka Kuramının uygulandığı araştırmaların genellikle Fen Bilgisi, Sosyal Bilgiler, Matematik, Fizik ve Tarih dersleri üzerine yoğunlaşmış olduğu tespit edilmiştir. Ancak, sayısı sınırlı olsa da İngilizcenin yabancı dil olarak öğretildiği dil dersleri üzerine yapılmış olan çalışmalar da vardır.

Mehmet Kürşat Hamurlu'nun Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünde 2007 yılında hazırlamış olduğu 'Çoklu Zeka Kuramına Göre Geliştirilen Eğitim Durumlarının Yabancı Dil Ağırlıklı Lise 9. Sınıf Öğrencilerinin İngilizce Dersindeki Başarılarına ve Derse İlişkin Tutumlarına Etkisi' başlıklı Yüksek Lisans tezinde, mevcudu 30'ar öğrenci olan bir deney grubu ve bir kontrol grubu ile araştırma yürütülmüştür. Kontrol grubunda dersler geleneksel yabancı dil öğretim yöntem ve teknikleriyle işlenirken, deney grubundaki dersler ise Çoklu Zeka Kuramı ilkelerine göre işlenmiştir. Kontrol ve deney gruplarına uygulama öncesinde ve sonrasında başarı testi ve tutum ölçeği uygulanmıştır. 5 hafta süren çalışma sonucunda elde edilen veriler SPSS programı kullanılarak değerlendirilmiştir. Bu araştırmada 'Çoklu Zeka Kuramına göre geliştirilen eğitim durumlarının öğrencilerin İngilizce dersindeki başarılarını arttırdığı ve derse ilişkin

tutumlarında olumlu yönde değişiklikler yarattığının görüldüğü’ sonucuna ulaşılmıştır.

Anadolu Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Programı öğrencileriyle 2007 yılında Recep Kayaal’in hazırlamış olduğu ‘Öğretmen Adayları İngilizce Parçalı Fiilleri Kullanmaktan Kaçınıyorlar mı’ başlıklı Yüksek Lisans tezinde, İngilizce Öğretmenliği Programında okuyan 400 öğrenci ile University at Buffalo S.U.N.Y./U.S.A.de öğrenim gören, ana dili İngilizce olan 15 öğrenciden veri toplanmıştır. Veri toplama sürecinde, “British National Corpus” tan kullanılma frekanslarına göre seçilen parçalı fiiller, Türk öğrencilerin İngilizce öğrenim süreçleri boyunca kullandıkları kaynaklarda bulunan parçalı fiillerle karşılaştırılmıştır. Ortak olarak seçilen 20 parçalı fiil veri toplama amacıyla 3 farklı test içerisinde kullanılmıştır. Türk öğrencilere öncelikle çoktan seçmeli test soruları verilip parçalı fiilleri tanıyarak tercih edip etmedikleri ölçülmüştür. İkinci olarak verilen boşluk doldurma testinde ise, öğrencilerin parçalı fiilleri kullanıp kullanmadıkları tespit edilmiştir. Son olarak verilen çeviri testinde ise, araştırmada seçilen parçalı fiillerin anlamlarının öğrenciler tarafından bilinip bilinmediği ölçülmüştür. Ana dili İngilizce olan katılımcılara da çoktan seçmeli ve boşluk doldurma testleri aynı amaçla verilmiştir. Testlerden elde edilen veriler birbirleriyle ve gruplar arasında karşılaştırıldığında, İngilizce Öğretmenliği Programında okuyan öğretmen adaylarının parçalı fiilleri kullanmaktan kaçınmadıkları tespit edilmiştir. Okudukları sınıflara göre değerlendirildiklerinde, parçalı fiilleri kullanmaları açısından gruplar arasında anlamlı bir fark olduğu tespit

edilmiştir. İngilizce Öğretmenliği Programında okuyan öğretmen adayları çoktan seçmeli testte, boşluk doldurma testine göre daha fazla parçalı fiil kullanmıştır. Bu araştırmanın sonucunda ulaşılan sonuç ‘çoktan seçmeli test sırasında öğrencilerin parçalı fiilleri tanimasının yeterli olduğu, ancak boşluk doldurma testi sırasında herhangi bir seçenek olmaması nedeniyle öğrencilerin hedeflenen yapıyı kullanmaları gerektiği, bunun da öğrencilerin çoktan seçmeli ve boşluk doldurma testlerindeki başarıları arasında önemli bir farka yol açtığı’ şeklinde ortaya konmuştur.

Mümin Şen’in 2006 yılında Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünde hazırlamış olduğu ‘Çoklu Zeka Kuramına Göre Yapılan İngilizce Derslerinin Öğrencilerin Güdülenmesi, Benlik Saygısı, Öz güveni ve Çoklu Zekaları Üzerine Etkisi’ başlıklı Yüksek Lisans tezinde, Başkent Üniversitesi Hazırlık Bölümünde okuyan 34 öğrenciden veri toplanmıştır. Uygulamanın öncesinde ve sonrasında öğrencilere Resimli Teele Çoklu Zeka Envanteri TIMI ve Alternatif Öğrenme Envanteri (Alternative Learning Program) verilmiştir. Uygulanan ön-test ve son-test t-testi ile incelenmiştir. Uygulama 8 hafta ile sınırlandırılmıştır. Bu araştırmanın neticesinde varılan sonuçlar ‘özellikle içsel ve dışsal güdülenme, öz yeterlilik, öğrenmede süreklilik ve ısrar, benlik saygısı alanlarında Çoklu Zeka Kuramının öğrenciler üzerinde etkili olduğu ve anlamlı farklar oluşmasına yol açtığı, ancak başarımlar hedefleri, öğrenme hedefleri ve kendi öğrenme sürecini planlama becerileri üzerinde 8 haftalık bir süreçte anlamlı bir farka yol açmadığı, aynı zamanda

öğrencilerin çoklu zekalarında da bedensel-duyudevinimsel zeka dışında anlamlı değişiklikler olmadığını' ortaya koymuştur.

Erinç Oran'ın 2006 yılında Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünde hazırlamış olduğu 'Çoklu Zeka Teorisi Uygulanan Bir Yabancı Dil Sınıfında Öğrencilerin Eğitim Ortamı Algıları' başlıklı Yüksek Lisans tezinde, Çoklu Zeka Kuramı uygulanan bir İngilizce sınıfında öğrencilerin eğitim ortamına yönelik öğrenme, öğretmen, sınıf ortamı, sosyal özkavram ve akademik özkavram algıları araştırılmıştır. İlköğretim 7. sınıf öğrencilerinden oluşturulan bir deney grubu, bir de kontrol grubu olmak üzere iki sınıfta beş hafta süre ile 'used to-geçmiş zamanda alışkanlıkları ifade etme' konusu çalışılmıştır. Dersler, deney grubunda Çoklu Zeka Kuramına dayanarak geliştirilen etkinliklerle, kontrol grubunda ise geleneksel yöntemlerle işlenmiştir. Dundee Ready Education Environment Measure (DUNDEE) anketi her iki gruba ön-test ve son-test olmak üzere iki kez uygulamıştır. Bunun yanında tüm öğrencilerden bu uygulamaya yönelik duygu ve düşüncelerini kendi cümleleriyle ifade etmeleri istenmiştir. Araştırmada 'deney grubu ve kontrol grubu arasında öğrenme algısı, öğretmen algısı, sınıf ortamı algısı ve sosyal özkavram algısı açısından önemli bir fark bulunmadığı, ancak deney grubundaki öğrencileri akademik öz kavram algısında önemli bir artış olduğu, bu öğrencilerin uygulamaya yönelik olumlu tutumlar geliştirdikleri, bu sayede Çoklu Zeka Kuramına dayanan bir yaklaşımın, öğrencilerin kendilerini İngilizce öğrenirken akademik anlamda daha başarılı algılamalarına yol açabileceği' sonuçlarına ulaşılmıştır.

Sema Pekderin'in 2006 yılında Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünde hazırlamış olduğu 'İlköğretim Birinci Kademe Sınıflarında Çoklu Zeka Etkinliklerinin Sözcük Öğrenimindeki Etkililiği' başlıklı yüksek Lisans tezinde araştırma için bir kontrol grubu ve bir deney grubu olarak iki sınıf seçildiği belirtilmiştir. Araştırma öncesinde deneklere ön-test uygulanmış ve araştırmada kullanılacak olan sözcükleri öğrencilerin bilmedikleri tespit edilmiştir. Araştırma için 'vücudun bölümleri', 'ev' ve 'aile bireyleri' ile ilgili 30 sözcük seçildiği, mevcut sınıflar üzerinde ve yabancı dil müfredatında hiçbir değişiklik yapılmadığı belirtilmiştir. Son-test 1, öğrencilerin sözcük öğrenmedeki başarılarını ölçmek için haftalık uygulama bitiminde, dersin son beş dakikasında verilmiş, aynı test Son-test 2 olarak, bir ay sonra uygulanmıştır. Araştırmada 'çoklu zekaya dayalı etkinliklerin deney grubundaki öğrencilerin sözcük öğrenmelerinde ve uzun süreli akılda tutmalarında olumlu etkisi olduğu' sonucuna ulaşılmıştır.

Önceki yıllarda hazırlanmış olan tezler incelendiğinde ilköğretim, lise ve üniversitelerin hazırlık sınıflarında Çoklu Zeka Kuramının sözcük öğretime, eğitim ortamı algılarına, yazma performansına, İngilizce başarısına ve öğrenilen bilgilerin kalıcılığına etkisi konularında çalışmalar bulunmaktadır. Ayrıca 6 yaş grubu çocuklarla da çeşitli çalışmalar yapılmıştır. Ancak İngilizcedeki öbekli eylemlerin öğretimi üzerine yapılmış bir çalışma bulunmamaktadır.

Çoklu Zeka Kuramını konu alan tezlerin sonuçları incelendiğinde, olumlu sonuçlara ulaşıldığı ve öğrencilerin başarı algılamalarında, sözcük öğrenmelerinde olumlu etkileri olduğu öne sürülmüştür.

III. BÖLÜM

YÖNTEM

3.1 Evren ve Örneklem

Bu çalışma A.Ü. Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi İngiliz Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı ile Amerikan Kültürü ve Edebiyatı birinci sınıf öğrencileri ile sınırlıdır. Öğrenciler üniversiteye yabancı dil sınavı ile girmiş, liselerin yabancı dil öğretimi veren sınıflarından mezun olmuş, bölüme gelmeden önce ortalama dört yıl yabancı dil olarak İngilizce öğretimi almış, üst-orta seviyede İngilizce bilen öğrencilerdir.

Bu çalışmadaki uygulamalar 2007-2008 öğretim yılı bahar yarıyılında birinci sınıf İngilizce derslerinde 8 hafta süresince, haftada 1 gün 2 saat, toplam 16 saat olarak yapılmıştır. Dersler, 40 dakikalık iki ders, yani toplam 80 dakika olarak, ara verilmeden yapılmıştır. Derslere ara verilmemesinin nedeni şudur: Sınıf kalabalık olduğu için, verilen 10 dakikalık ders arasında öğrencilerin sınıfı boşaltıp, sonra sınıfa zamanında girmeleri ve yerleşmeleri mümkün olmamaktadır. Bu da ikinci dersin süresinden kayba sebep olmaktadır.

Öğrencilerin uygulanan ön-test, son-test ve öbeksi eylemleri verilen durum bağlamı içinde tümce oluşturarak kullanma sınavlarının üçüne de girmiş olmaları ve derslere devam etmiş olmaları beklenmiştir. Bu durumda, testlerden herhangi bir tanesine girmeyen ya da derslerde devamsızlığı olan öğrenciler değerlendirmeye alınmamıştır. Böylece 12si erkek, 57si kız olmak üzere, toplam 69 öğrenciden elde edilen veriler değerlendirmeye alınmıştır.

3.2 Uygulama Yöntemi

Bu araştırmada sırasıyla Yetişkinler için Çoklu Zeka Envanteri, Ön-test, Bağlam İçinde Tümce Oluşturma Sınavı, Son-test ve Journal (Günlük Yazma) uygulamaları yapılmıştır.

3.2.1 Yetişkinler İçin Çoklu Zeka Envanteri

Bu çalışmada Thomas Armstrong'un geliştirdiği Yetişkinler İçin Çoklu Zeka Envanteri kullanılmıştır (Armstrong,1994:13-16). Bireylerin çoklu zekalarını belirlemek için çok sayıda anket ve envanter bulunmaktadır. Ancak Armstrong'un geliştirmiş olduğu bu çalışma daha önce de başka çalışmalarda kullanılmıştır. Örneğin, Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi İngilizce Öğretmenliği dördüncü sınıf öğrencileri ile öğrencilerin çoklu zekalarını belirlemek amacıyla yaptığı çalışmada Paşa Tevfik Cephe, Thomas Armstrong'un Yetişkinler İçin Çoklu Zeka Envanterini kullanmıştır. Bu çalışmanın neticesinde ulaştığı sonuçlar, İngilizce Öğretmenliği bölümünde okuyan öğrencilerin sırasıyla Müzikal-Ritmik Zekaya, Sosyal-Bireylerarası Zekaya, Mantıksal-Matematiksel Zekaya, Bedensel-Duyudevinimsel Zekaya, Özedönük-Bireysel Zekaya ve Sözel-Dilsel Zekaya sahip olduklarını göstermektedir. İngilizce Öğretmenliği bölümünde okuyan öğrencilerden toplanan verilerden elde edilen sonuçlar, bu öğrencilerin Görsel-Uzamsal zekalarının en düşük düzeyde sahip oldukları zeka türü olduğu sonucunu ortaya koymaktadır.

Öğrencilerin çoklu zekalarını belirlemek amacıyla Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi İngiliz Dili ve Edebiyatı ile Amerikan Kültürü ve

Edebiyatı Anabilim Dalları birinci sınıf öğrencileriyle uygulanan Yetişkinler İçin Çoklu Zeka Envanterine 80 öğrenci katılmıştır. Yedi farklı zeka türü içinde hangi zeka türlerinin ne kadar kuvvetli olduğunu belirlemek amacıyla uygulanan bu envanterde yedi soru grubu vardır. Öğrencilerden her soru grubunda kendilerine uygun gelen tümcenin yanına doğrulama işareti (✓) koymaları ve o bölümde işaretledikleri tümce sayısını altta verilen toplam bölüme yazmaları istenmiştir. Öğrencilerin ifadeleri daha rahat işaretlemesi ve işaretleyecekleri ifadelerin gizli kalmasını sağlamak amacıyla, öğrencilerden kağıdın üzerine kimlikleri ile ilgili herhangi bir bilgi yazmamaları istenmiştir. Bu nedenle, envanterin sonuçlarını kız ve erkek öğrenciler olarak ayrı ayrı değerlendirmek mümkün olmamıştır. Yetişkinler İçin Çoklu Zeka Envanterinin sonuçları Sonuç bölümünde açıklanmıştır.

3.2.2 Ön-Test

Ön-test beş bölümden oluşmaktadır ve toplam 37 öbeksi eylem sorulmuştur (Ek.2). Birinci bölüm çoktan seçmeli 8 sorudan oluşmuştur. Bu bölümde parça ile birlikte kullanılan geçişsiz öbeksi eylemler sorulmuştur. İkinci bölümde bir eylem ve bir ilgeçten oluşan, ilgeçle birlikte kullanılan geçişsiz öbeksi eylemler sorulmuştur. Bu bölümde 7 soru vardır. Eylemler ve ilgeçler karışık olarak liste halinde verilmiş, öğrencilerin bu listeden eylem ve ilgeci eşleştirip, doğru öbeksi eylemi cümlede bırakılan boşluğa yazmaları istenmiştir. Listede verilen eylem sayısı kullanmaları gereken eylem sayısından fazladır. Bu sayede öğrencinin anlamını bildiği öbeksi eylemleri listeden ayırdıktan sonra, geri kalanları tahmin

yoluyla bulması önlenmiştir. Bu kısımda öğrencinin hangi öbeksi eylemi kullanacağını, sadece bağlamdan ve kullanılan sözcüklerden anlaması beklenmiştir. Üçüncü, dördüncü ve beşinci bölümlerde ise tümce içinde altı çizilmiş ve eğik olarak yazılmış sözcükler yerine, aynı anlama gelen bir öbeksi eylemi kullanarak tümceyi yeniden yazmaları istenmiştir. Eylemler ve ilgeçler daha önce olduğu gibi karışık olarak liste halinde verilmiş, öğrencilerin bu listeden eylem, ilgeç ve parçayı birleştirmeleri beklenmiştir. Üçüncü bölümde bir eylem ile bir parça ve bir ilgeçten oluşan geçişsiz öbeksi eylemler sorulmuştur. Bu bölümde 7 soru bulunmaktadır. Dördüncü bölümde ise yer değiştirebilir parça ile birlikte kullanılan geçişli öbeksi eylemler sorulmuştur. Bu bölümde 8 soru bulunmaktadır. Beşinci bölümde yer değiştiremeyen parça ile birlikte kullanılan geçişli öbeksi eylemler sorulmuştur. Bu bölümde 6 soru bulunmaktadır.

Ön-testte bulunan 37 sorunun 8 tanesi çoktan seçmeli, 29 tanesi yazılı olarak cevap verilmesi gereken sorulardır.

3.2.3 Bağlam İçinde Tümce Oluşturma Sınavı

Öğrencilerin öbeksi eylemleri yabancı dilin üretimi aşamasında kullanıp kullanamadıklarını tespit etmek amacıyla bağlam içinde tümce oluşturmaları için yazılı bir sınav yapılmıştır (Ek3). Bu sınavda öğrencilere öbeksi eylemler listesi ile altı ayrı durum verilmiştir. Tahtaya bu durumlarla ilgili resimler asılmıştır. Her bir resim / durum için;

- ‘Daha önce ne olmuş olabilir?’,

- ‘Şu anda ne oluyor?’,

- ‘Daha sonra ne olabilir?’ sorularına cevap verecek şekilde 5 ile 8 arasında tümce yazmaları ve cevaplarında öbeksi eylemler listesinden en az 20 tanesini kullanmaları istenmiştir.

Bu sayede, öğrencilerin öbeksi eylemleri kullanabilecekleri uygun durumları belirlemeleri ve yazacakları 5 ile 8 tümceden oluşan kısa metinlerde öbeksi eylemleri doğru kullanmaları beklenmiştir.

Yazılan kısa metinlerin değerlendirilmesinde öğrencilerin yaptıkları zaman, eylem çekimi, isim-fiil ve mastar kullanımı, belirli ve belgisiz tanımlık kullanımındaki yanlışlar gibi dilbilgisi yanlışları dikkate alınmamıştır. Öbeksi eylemlerin, belli bir bağlam içinde, dilbilgisi kurallarına uygun olarak ve doğru anlamı ifade edecek şekilde kullanılması koşulu aranmıştır. Örneğin, *‘They went train station to see their son off,’ tümcesinde (to go) gitmek eylemiyle birlikte kullanılması gereken -e-, -ye- anlamına gelen (to) ilgeçi eksiktir. Ayrıca tren istasyonu (train station) sözcüklerinin önünde kullanılması gereken -the- tanımlığı eksiktir. Bu tümcenin dilbilgisel şekli ‘They went to the train station to see their son off’ olmalıydı. Ancak, uğurlamak, yolcu etmek anlamındaki ‘to see off’ öbeksi eylemi doğru dilbilgisel yapı ile doğru bağlamda kullanıldığı için öğrencinin yapmış olduğu diğer yanlışlar dikkate alınmamıştır. Öğrencinin öbeksi eylemi kullandığı tümce, kullandığı bağlam ve doğru yapı nedeniyle doğru kabul edilmiştir.

3.2.4 Son-test

Bu çalışmanın sonunda uygulanmış olan son-test, her bir öbeksi eylem için bir sorudan, yani toplam 37 sorudan oluşan, 4 seçenekli çoktan seçmeli bir testtir (Ek4). Öğrencilerin cümle içinde boş bırakılan yer için, doğru öbeksi eylemi seçeneklerden belirleyip işaretlemesi gerekmektedir. Soruların tamamında öbeksi eylem sorulmuştur; ilgeç ya da parçalar tek başlarına sorulmamıştır. Yapılan son-test ile Çoklu Zeka Kuramı kapsamında hazırlanmış olan sınıf içi etkinliklerin uygulanmasından sonra öğrencilerin dili tanıma sınavında ne kadar başarı sağlayabildikleri belirlenecektir.

3.2.5 Journal

Araştırmanın başında öğrencilerden günlük tutma çalışması için küçük bir defter getirmeleri istenmiştir. Her dersin son 5 dakikasında öğrencilerin dersle ilgili düşüncelerini yazmaları beklenmiştir. Yazdıkları günlüklerde, derste yapılan çeşitli etkinlikler, kendi gelişimleri, öğrenirken karşılaştıkları zorluklar ya da kolaylıklardan bahsetmeleri beklenmiştir. Öğrencilerin defterlerinden ilgili sayfalar Ek-12, Ek-13, Ek-14, Ek-15'te verilmiştir.

3.3 Veri Analiz Yöntemleri

Bu çalışmada elde edilecek veriler şu şekilde analiz edilmiştir:

Çoklu Zeka Kuramı kapsamında uygulamış olan etkinlikler öncesinde öğrencilerin sahip oldukları zeka türlerini belirlemek için Yetişkinler için Çoklu

Zeka Envanteri (Armstrong,1994: 13-16) uygulanmıştır. Öğrenciler her bir zeka türü için kendilerine uygun gelen ifadeyi işaretlemiş ve altta verilen boşluğa yazmıştır. Öğrencilerin işaretlemiş oldukları ifade sayıları her bir zeka türü için sayılmış, toplanmış ve tablo haline getirilmiştir.

Öğrencilerin uygulamaya konu olan öbeksi eylemleri bilip bilmediklerini tespit etmek için yapılan ön-testte, kaç öğrencinin toplam 37 sorudan kaç tanesine doğru cevap verdiği sayılmış, sonuçlar bir tablo halinde sayısal olarak sunulmuştur.

Sınıf içi etkinliklerin uygulanmasından sonra öğrencilerin kazanımlarının tespit edilmesi amacıyla bağlam içinde tümce oluşturma sınavı yapılmıştır. Bu sınav yazılı bir sınavdır. Analizlerde öğrencilerin tümce kurarken yaptıkları diğer yanlışlar dikkate alınmamış, öbeksi eylemleri doğru bağlam içinde ve doğru dilbilgisi yapısıyla kullanmış olmaları temel alınmıştır. Öğrencilerin doğru olarak ve yanlış olarak kullanmış oldukları öbeksi eylemler sayılmıştır. Elde edilen veriler her bir öbeksi eylem grubu için doğru cevapların ve yanlış cevapların sayısını gösteren tablolar halinde sunulmuştur. Her öbeksi eylem grubu için verilen toplam cevap, aynı öbeksi eylem grubu için verilmiş olan doğru cevap sayısı ile oranlanmıştır. Böylece öbeksi eylem gruplarının doğru kullanım sayıları yüzde cinsinden tespit edilmiştir.

Günlük yazma etkinliği için öğrencilerin derslerin sonunda yazdıkları notlar toplanıp, okunmuştur. Bu sayede sınıf içi etkinlikler ve dersin işlenişine yönelik öğrencilerin genel kanıları tespit edilmiştir.

Çoktan seçmeli olarak hazırlanan son-testin sonuçları sayısal olarak alınmıştır. Öğrencilerin verdikleri doğru cevaplar sayılmış, durum tespiti yapılmıştır. Ön-test, dili üretme sınavı olan bağlam içinde tümce yazma sınavı ile dili tanıma sınavı olan çoktan seçmeli son-test sonuçları karşılaştırılmıştır.

3.4 Çoklu Zeka Kuramı Kapsamında Kullanılmış Olan Sınıf İçi Etkinlikler

Çoklu Zeka Kuramı, eğitimle ilgili oldukça önemli unsurları içinde barındırmaktadır. Armstrong *Multiple Intelligences in the Classroom* isimli kitabında bu özellikleri biraraya getirip dört ana madde olarak şu şekilde harmanlamıştır (Christison, 2005: 7):

1. Her birey sekiz zeka türünün hepsine sahiptir. Bu sekiz zeka türü her bireyde benzersiz şekilde birlikte çalışır. Bazı bireylerde, zeka türlerinin tamamında ya da çoğunluğunda yüksek düzeyde işlev görülürken, sayısı pek az olmakla birlikte bazı bireylerde de en temel zeka unsurları bile yoktur. Çoğu insan bu iki uç arasında bir yerde bulunur, yani bazı zeka türleri çok gelişmiştir, bazıları orta derecede gelişmiştir, bir ya da iki zeka türü ise hiç gelişmemiştir.

2. Zeka geliştirilebilir. Çoklu Zeka Kuramı eğer uygun teşvik ve öğretim sağlanırsa, bireylerin sekiz zeka türünün hepsini de oldukça yüksek bir düzeye kadar geliştirme kapasitesine sahip olduğunu öne sürmektedir.

3. Zekalar birbirleriyle karmaşık bir şekilde çalışır. Hiç bir zeka türü yalnız başına varolamaz. Zekaların her biri daima birbiriyle etkileşim içindedir. Örneğin, yemek pişirmek için bile kişinin yemek tarifini okuması gerekir (sözel-dilsel zeka),

belki iki ölçü malzeme kullanması gerekir (mantıksal-matematiksel zeka), ve yemek pişirdiği diğer kişileri (bireylerarası zeka) ya da kendisini (bireysel zeka) memnun edecek bir menü hazırlaması gerekir.

4. Zeki olmanın bir çok yolu vardır. Bireyin zeki olarak nitelendirilebilmesi için standard olarak belirlenmiş özellikler yoktur.

Bu unsurları göz önünde bulundurarak, yedi zeka türünü de kapsayacak şekilde hazırlanmış olan etkinlikler, Armstong'un (1994) *Multiple Intelligences in the Classroom* adlı kitabındaki Çoklu Zeka etkinlikleri temel alarak hazırlanmıştır.

Ayrıca, öbeksi eylemlerin belli bir bağlam içinde, farklı resim ve durum bağlamında birbirini takip edecek şekilde kısa metinlerin/hikayelerin yazılarak öğretilmesi, öğrencilerin öğrenmesini kolaylaştıracaktır. Bu nedenle etkinlikler hazırlanırken Peter Dainty'nin (1995) *Phrasal Verbs in Context*, Malcolm Goodale'in (1993) *Phrasal Verbs Workbook*, Jake Allsop'un (1990) *Test Your Phrasal Verbs* ve Donard Britton ve Gwendolyn Dellar'ın (1995) *Using Phrasal Verbs* adlı eserlerindeki alıştırmalar da temel alınmıştır.

3.4.1 Resim ile çalışma etkinliği:

Resim ile çalışma etkinliği, verilen resimdeki durumu hayal etme, resimdeki kişiler arasında mantıklı bir ilişki kurma ve buna göre bir bağlam oluşturma çalışması olduğu için öğrencinin görsel-uzamsal zekasını, mantıksal-matematiksel zekasını ve sözel-dilsel zekasını çalıştırmaya yönelik bir etkinliktir.

Söz alan öğrenciler resmi ve durumu betimler. Öğrencilerin betimlemelerine göre, öğretmen öbeksi eylemleri kullanarak cevapları tekrar eder. Örneğin;

Öğrenci ‘They are probably a mother, a father and a son. They might be at the train station. The parents must be unhappy because the son is leaving for another city to study in a university. He wants to be successful and have a well paid job, so he wants to go to university’, şeklinde bir betimleme yapabilir. Öğretmen de öğrencinin söylediği tümceyi öbeksi eylemi kullanarak tekrar eder. Özellikle öbeksi eylemi vurgular ve tümceyi tahtaya yazar.

Öğretmen ‘He wants to get ahead in life, therefore he wants to have a university education.’ şeklinde tümceyi tekrar edebilir.

3.4.2. Grup Çalışması:

Öğrencilere yeni bir resim dağıtılır. Öğrenciler ikili ya da dörtlü gruplar oluşturarak, bu yeni resim için tahtada yazan öbeksi eylemleri kullanarak yeni bir bağlam oluşturur. Kısa bir metin ya da karşılıklı konuşma olarak hazırlanan bu çalışma, sınıfa öğretmen tarafından getirilmiş olan bir kasete kaydedilir ve öğrenciler kendi seslerini tekrar dinler. Böyle bir grup çalışması ile öğrencinin sözel-dilsel zekasını, görsel-uzamsal zekasını, sosyal-bireylerarası zekasını ve müzikal-ritmik zekasını kullanması sağlanacaktır.

3.4.3. Akran hatalarını düzeltme ve akran öğretimi etkinliği:

Öğrenciler yazdıkları metinleri diğer arkadaşlarıyla değişir. Sıra arkadaşlarının yapmış oldukları, dilbilgisi yapılarında, öbeksi eylemlerin kullanımında ve yazımdaki olası yanlışları düzeltir ve yapılan yanlışlar üzerinde konuşurlar. Birbirlerine doğru kullanım hakkında açıklama yaparlar. Bu etkinlik öğrencilerin sözel-dilsel zekasını, mantıksal-matematiksel zekasını, sosyal-bireylerarası zekasını kullanmasını sağlayacaktır.

3.4.4. Kendi yaşamı ile ilişkilendirme etkinliği:

Tahtaya sorular yazılır. Öğrencilerin herbiri, kendi yaşamlarında karşılaştıkları durumları öbeksi eylemleri kullanarak yazar. Bu bir pekiştirme etkinliğidir. Bu sayede, öğrenciler bireysel-özedönük zekasını, sözel-dilsel zekasını ve sosyal-bireylerarası zekasını kullanabilir.

3.4.5. Yüksek sesle vurgulu okuma etkinliği:

Öğrenci öbeksi eylemleri kullanarak bağlam içinde yazmış olduğu kısa metni/hikayeyi yüksek sesle, özellikle öbeksi eyleme vurgu yaparak okur. Dinleyen öğrenciler öbeksi eylemi duyduğu zaman, parmaklarını şıklatır, ya da ellerini çırpır. Bu etkinlik, öğrencinin sözel-dilsel zekasını, sosyal-bireylerarası zekasını, vurgulu okuma ve öbeksi eylem kullanıldığında parmak şıklatması ile müzikal-ritmik zekasını kullanmasını gerektirir.

3.4.6. Canlandırma:

Öğrenciler, öbeksi eylemleri kullanarak oluşturdukları metinleri, karşılıklı konuşma haline getirirler. Önce grup içinde birkaç tekrar yaparlar, daha sonra vücut dilini ve mimiklerini kullanarak sınıf arkadaşlarının önünde canlandırırlar. Bu etkinlikte, karşılıklı konuşmayı ellerindeki kağıtlardan okumazlar. Ancak, aldıkları notlara bakabilirler. Canlandırma etkinliği, öğrencinin dili aktif olarak kullanmasını sağladığı için sözel-dilsel zekasını, sınıf arkadaşlarıyla birlikte çalıştığı ve öğrencinin karar verme becerisini geliştirdiği için sosyal-bireylerarası zekasını, sınıf önünde rol yaptığı için bedensel-duyudevinimsel zekasını kullanmasını sağlar.

3.4.7. Bulmaca :

Bulmaca etkinliğinde öğrenciler ikili gruplar oluşturarak, derste işlenmiş olan öbeksi eylemleri, verilen karmaşık harfler arasından bulup işaretler. Öbeksi eylemler çıkarıldıktan sonra kalan harfleri sırayla altta verilen kutucuklara yazar. Kutucuklara yazılmış olan harfler bir tümce oluşturur. Bu tümcede, o bulmacadaki öbeksi eylemlerin hangi grup öbeksi eylem olduğunu yazmaktadır. Bu etkinlik öğrencinin sözel-dilsel zekasını, mantıksal-matematiksel zekasını ve sosyal-bireylerarası zekasını kullanmasını sağlar.

3.4.8. Anlamı tahmin etme:

Öbeksi eylemlerin kullanıldığı tümceler fotokopi halinde verilir. Öğrenciler koyu olarak yazılmış öbeksi eylemlerin kullanıldığı bağlamı ve çevresindeki

sözcükleri inceleyerek, öbeksi eylem için ya eş anlamlı bir sözcük ya da bir tanım yazarlar. Bu etkinlik öğrencinin sözel-dilsel zekasını, mantıksal-matematiksel zekasını, görsel-uzamsal zekasını kullanmasını gerektirir.

3.4.9. Tanım ve öbeksi eylem eşleştirme:

Öbeksi eylemler liste olarak verilir. Tümce içinde öbeksi eylemin yazılması gereken yere, altı çizili ve italik olarak öbeksi eylemin tanımı yazılır. Öğrenci tanımı ve öbeksi eylemi eşleştirir. Bu etkinlik öğrencinin sözel-dilsel zekasını ve mantıksal-matematiksel zekasını kullanmasını sağlar.

3.4.10. Yazılı soru cevap çalışması:

Tahtaya öğrencinin kendi yaşamını göz önüne alarak cevaplayabileceği sorular yazılır. Öğrenciler öbeksi eylemleri kullanarak resim çalışmasında tartışılmış olan benzer durumlar ile kendi yaşamlarını ilişkilendirip sorulara yazılı olarak cevap verir. Bu etkinlik öğrencinin sözel-dilsel zekasını ve özedönük-bireysel zekasını kullanmasını sağlar.

3.4.11. Tekrar sayfaları

Yazılı ve sözlü etkinlikler tamamlandıktan sonra, hazırlanmış olan tekrar sayfaları öğrencilere dağıtılır. Bu tekrar sayfalarında derste işlenmiş öbeksi eylemler hakkında özet bilgi ve birkaç örnek tümce verilmektedir. Öğrenciler bu özet bilgi içeren sayfaları okur, öbeksi eylemlerin dilbilgisel yapılarını inceler. Bu

bir pekiştirme etkinliğidir. Öğrenci anlamakta ya da kullanmakta zorlandığı öbeksiyemler üzerinde yanında oturan arkadaşıyla ikili grup oluşturarak konuşur. Tekrar sayfaları öğrencinin dersten sonra evde de tekrar yapmasına imkan sağlayacaktır. Bu etkinlikte, öğrenciler sözel-dilsel zekayı, mantıksal-matematiksel zekayı, sosyal-bireylerarası zekayı ve özedönük-bireysel zekayı kullanacaktır.

3.5 Ders Planı

Çoklu Zeka uygulamalarıyla ilgili olarak önerilen ders planı yoktur. Ancak geleneksel ders planına alternatif olarak Çoklu Zeka Kuramına özel temel gelişim dizisi önerilmiştir (Lazear,1991, Richards ve Rodgers, 2001:118 içinde).

Bu dizide dört evre vardır:

1. Evre: Zekayı Uyandırma: Öğrencilerin dikkati, bakma, dokunma, tadına bakma, koklama, gibi farklı duyuusal deneyimlerle çevrelerindeki nesnelere ve olaylara yönlendirilir.
2. Evre: Zekayı kuvvetlendirme: Öğrenciler kendi seçtikleri nesnelerle ya da olaylarla zekayı kuvvetlendirir ve geliştirir. Diğer öğrencilerle birlikte bu nesnelerin ve olayların özelliklerini tanımlar.
3. Evre: Zeka ile / Zeka için öğretme: Zeka çalışma kağıtları, küçük grup projeleri ve tartışma gibi uygulamalarla tüm sınıfın dikkatine sunulur.
4. Evre: Zekanın transferi: Öğrenciler önceki üç evre hakkında fikir bildirirler ve bunları sınıf dışındaki dünya ile ilişkilendirirler.

Ders planı hazırlanırken yukarıda bahsedilen gelişim dizisi dikkate alınmıştır. Ders planında belirtilen etkinliklerin bir kısmı, daha yavaş bir ders akışı söz konusu olduğunda yapılmayıp, bir sonraki derse aktarılabilir.

3.5.1 Örnek Ders Planı

Dil Becerisi: Dört dil becerisi tümleşik olarak verilir.

Dilsel Amaç: İlgeç ile birlikte kullanılan geçişsiz eylemlerin (to go into, to touch on, to try for, to turn to, to go through, to stick to, to go without) Çoklu Zeka Kuramı kapsamındaki sınıf içi etkinliklerle öğretilmesi.

Yaş: 18-19

Düzey: Üst-orta düzey İngilizce bilen İngiliz Dili ve Edebiyatı ile Amerikan Kültürü ve Edebiyatı Anabilim Dalları birinci sınıf öğrencileri.

Öğrenci sayısı: 80 ve üzeri.

Süre: 80 dakika

Araç-Gereç: Tahta, tahta kalemi, etkinlikler için resimler, fotokopiler.

Hazırbulunuşluk: Öğrenciler bir önceki derste parça ile birlikte kullanılan geçişsiz eylemler konusunu işlemiştir.

Uygulanan etkinlikler: Resim ile çalışma, grup çalışması, anlamı tahmin etme etkinliği, tanım ile öbeksi eylem eşleştirme, yüksek sesle vurgulu okuma, canlandırma, sözcük bulmaca, kendi yaşamı ile ilişkilendirme için yazılı soru-cevap, günlük tutma, tekrar sayfaları.

Dersin İşlenişi:

Derse giriş ve ısınma: (10 dakika)

1. Öğretmen öğrencileri selamlar ve bir önceki hafta işlenmiş olan konu üzerinde kısa hatırlatmalar yaparak derse başlar. Öğrencilerin bir önceki derste işlenmiş olan öbeksi eylemleri kullanarak cevap vermelerini sağlamak için şu soruları sorabilir:

- ‘ To get ahead in life, what do you have to do? (Hayatta başarılı olmak için ne yapmanız gerekir?)
- In your room or dormitory, what stands out the most? (Odanızda ya da yurtta en çok göze çarpan şey nedir?)
- How did your desire to learn English come about? (İngilizce öğrenme isteğiniz nasıl ortaya çıktı?)
- Why is it better to open up if you feel angry? (Eğer kızgınsanız, açıkça konuşmak neden daha iyidir?)
- If you don't know the answer to a question which comes up in class, what do you do? (Eğer sınıfta sorulan bir sorunun cevabını bilmiyorsanız, ne yaparsınız?)
- Why is it impolite to break in when someone is talking? (Bir başkası konuşurken, konuşmasını bölmek neden kaba bir davranıştır?)
- When a vocabulary word is very difficult, how do you try to catch on? (Yeni bir sözcük çok zor ise, nasıl anlamaya çalışırsınız?)

(Feare, 1980: 13-14)

2. Öğretmen tahtaya iki yeni resim asar (Ek-7, Ek-8). Resimler için bir durum yaratılır. (8-10 dakika)

Öğretmen şu soruları sorarak öğrencileri yönlendirebilir:

- Let's have a look at these new pictures. Who do you think these people are? Are the people in picture 1 a family? (Şimdi yeni resimlere bakalım. Bu kişiler sizce kimdir? Resim 1'deki kişiler bir aile mi?)
- This is a garage sale? Why do you think they are having a sale? Do they need extra money? Why? What do they need this extra money for? (Bu bir garaj satışı mı? Neden eşyalarını satıyorlar? İlave paraya mı ihtiyaçları var? Bu ilave paraya ne için ihtiyaçları var?)
- In the picture you can see a tennis racket right behind the mother's leg, a battery car behind the items they have laid and a teddy bear in the little girl's hands. Do you think that the little girl will manage without her belongings? (Resimde annenin bacağının arkasında bir tenis raketi, bahçeye yığılmış olan eşyaların arkasında bir akülü araba ve küçük kızın elinde bir oyuncak ayı görebiliyorsunuz. Sizce küçük kız kendisinin olan bu eşyalar olmadan idare edebilecek mi?)
- Who do you think, the mother or the father insisted on having a garage sale? (Sizce kim, anne mi yoksa baba mı garaj satışı yapmak için ısrar etmiştir?)
- They will have extra space in the garage. What will they do in that extra space? (Garajda artık ilave boş yer olacak. Bu boş yerde sizce ne yapacaklar?)

3. Öğrencilerden gelen cevaplara göre durum yaratılır. Öğretmen öğrencilerin verdiği cevapları, bu kez öbeksi eylemleri kullanarak tekrar eder. Oluşturulan metni tahtaya yazar. Öbeksi eylemlerin altını çizer. (5 dakika)

Metin şöyle olabilir:

‘These people in the picture 1 are a father, a mother and a daughter. They are having a garage sale. They need extra money because they have already gone through most of the money they need to buy a new piano for the little girl. The little girl will have to go without some of her belongings. Besides, the mother sticks to her decision that all the useless items in the garage should be sold to make room for her paintings. She likes to paint pictures and the father likes to build model planes. (Resim 1’deki kişiler baba, anne ve kızlarıdır. Garaj satışı yapıyorlar. Küçük kıza yeni bir piyano almak için ihtiyaçları olan paranın büyük kısmını harcamışlar. Küçük kız ona ait olan bazı eşyalar olmaksızın idare etmek zorunda kalacak. Dahası, annesi de kendi boyadığı tablolarına yer açmak için garajdaki gereksiz eşyaların satılması gerektiği fikrinden vazgeçmiyor. Anne tablo yapmaktan, baba da model uçak yapmaktan hoşlanıyor.)’

4. Öğretmen ikinci resim için de benzer bir çalışma yaptırır. (8-10 dakika)

Şu sorular sorularak öğrenciler yönlendirilebilir:

- Who are the people in picture 2 and where are they? What are they doing? Are they discussing a problem in detail? (Resim 2’deki kişiler kimdir ve neredeler? Detaylı olarak bir şey mi tartışıyorlar?)
- Who is the man in the front ? Is he the boss? Is he talking briefly about a particular subject? (Önde oturan adam kimdir? Patron mu? Belirli bir konu hakkında kısaca konuşuyor mu?)

- What can we say about the young man sitting in front of him? He seems to be listening attentively. Do you think that he is attempting to get the job? (Onun önünde oturan genç adam için ne söyleyebiliriz? Dikkatle dinliyor gibi görünüyor. Sizce işi almaya çalışıyor olabilir mi?)
- The others seem frustrated. Do they ask help of the boss or do they want to get advice from the boss? (Diğerleri hayal kırıklığına uğramış, yılmış görünüyor. Patronlarından yardım istemeye ya da tavsiye almaya mı gelmişler?)

5. Öğrencilerden gelen cevaplara göre durum yaratılır. Öğretmen öğrencilerin verdiği cevapları, bu kez öbeksi eylemleri kullanarak tekrar eder. Oluşturulan metni tahtaya yazar. Öbeksi eylemlerin altını çizer. (5 dakika)

Metin şöyle olabilir:

‘The people in picture 2 are workmates. They are in the office and they are probably going into the problem. The man in the front is the boss and he touches on some important aspects of the problem. The young man is listening to him and he is probably trying for the job. The others seem frustrated. They turn to the boss to work out a rational solution. (Resim 2’deki kişiler iş arkadaşıdır. İş yerindeler ve büyük bir olasılıkla bir sorunu detaylarıyla tartışıyorlar. Öndeki adam patron ve sorunun önemli yönlerine değiniyor. Genç adam dikkatle dinliyor. Muhtemelen işi almaya çalışıyor. Diğerleri de bezmiş görünüyor. Mantıklı bir çözüm üretmek için için patrona başvurmuşlar.)’

6. Öğretmen öğrencileri dörtlü gruplara ayırır. Öğrencilere öbeksi eylemlerin anlamını tahmin etme etkinliği için fotokopiler dağıtılır (Ek-9). Öğrenciler birinci

bölümde verilen tümcedeki öbeksi eylemin anlamını tahmin ederler ve verilen boşluğa yazarlar. Gruplara cevaplarını okumaları için söz verilir (6-8 dakika).

7. Öğretmen öbeksi eylemler ile tanımları eşleştirme etkinliği için fotokopiler dağıtır (Ek-10). Tümce içinde eğik olarak yazılmış ve altı çizilmiş sözcüklerin yerine gelebilecek olan uygun öbeksi eylemi belirler, dilbilgisi kurallarına dikkat ederek tümceyi tekrar yazar. Gruplara cevaplarını okumaları için söz verilir (6-8 dakika).

Öbeksi eylemlerin anlamını tahmin etme etkinliği ve öbeksi eylemler ile tanımları eşleştirme etkinliği, bir önceki etkinlikte yazılmış olan metinlerde kullanılmış olan öbeksi eylemlerin pekiştirilmesini sağlayacaktır.

8. Öğrenciler dörtlü gruplara ayrılır. Öğrencilere yeni bir resim dağıtılır. Öğrenciler bu resimle ilgili yeni bir durum yaratır. Öbeksi eylemleri kullanarak bir metin hazırlar ve bu metne uygun, resimdeki kişileri canlandıracak şekilde bir karşılıklı konuşma hazırlar. Öğretmen grupların arasında dolaşır. Varsa soruları yanıtlar. Öğrenciler önce kendi aralarında prova yaparlar. Sonra istekli olan bir ya da iki grup sınıfın önünde yazdıkları karşılıklı konuşmayı canlandırır. Öbeksi eylem geçtiğinde diğer öğrenciler parmaklarını şıklatır. Metinleri kağıttan okumazlar. Ancak, aldıkları notlara bakabilirler (10-15 dakika).

9. Tahtaya sorular yazılır. Öğrenciler kendi yaşamlarıyla bağlantı kurarak bu soruları cevaplar. Bu sorular şunlar olabilir:

- Do you prefer to touch on your problems or do you prefer to really go into them when you are talking with your friends? Why? (Arkadaşlarınızla konuşurken

kendi sorunlarınıza kısaca değinmeyi mi yoksa detaylı olarak incelemeyi mi tercih edersiniz? Neden?)

- When was the last time you tried for something but you failed? (En son ne zaman bir şeyi elde etmek için çaba gösterdiniz ve başarısız oldunuz?)
- Whom do you turn to when you have a problem? (Bir sorunuz olduğunda kimin tavsiyesine başvurursunuz?)
- Do you go through money quickly or slowly? Why? (Parayı çabucak mı yoksa yavaş yavaş mı harcıyıp tüketirsiniz?)
- Do you stick to your plans or do you often let them fall through? (Planlarınıza sadık kalır mısınız yoksa bu planların başarısız olmasına izin verir misiniz?)
- If you were poor, what would you have to go without? (Fakir olsanız, nelerden yoksun olmak durumunda kalırdınız?)

(Feare, 1980:25-26)

Öğrenciler bu soruları yazılı olarak cevaplar. İstekli olanlar cevaplarını okuyabilir. (8-10 dakika)

10. Öğrencilere bulmaca etkinliği dağıtılır (Ek-5). Öğrenciler verilen öbeksi eylemleri bulup daire içine alır. Kalan harfleri de altta verilen kutucuklara yazar.

Bitiren öğrenciler yanlarındaki arkadaşlarıyla kağıtlarını kontrol eder. (8-10 dakika)

11. Öğrenciler dersin son 5 dakikasında günlük tuttukları küçük defterlerine o günkü derste yapılan etkinlikler ve kişisel gelişimleri hakkında düşüncelerini yazar.

Öğretmen defterleri bir sonraki derste geri vermek üzere toplar.

12. Öğrencilere, evde gözden geçirmeleri için tekrar sayfası (Ek-11) dağıtılır ve bir sonraki derste görüşmek üzere iyi dileklerle ders bitirilir.

3.6 Uygulamada Karşılaşılan Zorluklar

Bu çalışma yalnızca bir tek gruba uygulanmıştır. Derslik ve ders saatlerindeki elverişsizlik nedeniyle kontrol grubu oluşturulamamıştır. Bu nedenle, çalışma sırasında karşılaşılan zorluklar, ağırlıklı olarak kalabalık sınıf mevcudu ile ilgilidir.

Tek bir sınıf içinde 84 öğrencinin bulunması, etkinliklerin uygulanması sırasında, özellikle verilen durum hakkında grup olarak hazırladıkları karşılıklı konuşmayı vücut dilini ve mimiklerini de kullanarak gerçekçi canlandırma yaptıkları sırada, zaman zaman sınıf içinde sesin oldukça yükselmesine yol açmıştır. Bu durum, öğrencilerin dikkatini toplamasını ve dersin işlenişini zorlaştırmıştır.

Bunun yanı sıra, öğrenciler genellikle, her zaman birlikte oturdukları arkadaşlarıyla grup çalışması yapmışlardır. Farklı öğrencilerden grup oluşturmak, öğrencilerin yerini değiştirmeyi gerektirmektedir. Ancak, kalabalık bir sınıfta yer değiştirmek ve yeni grup oluşturmak zaman kaybına ve dikkatin dağılmasına neden olmaktadır. Bu nedenle öğrenciler çoğunlukla kendilerine yakın sıralarda oturan arkadaşlarıyla grup oluşturmuşlardır. Bu durum öğrencilerin farklı arkadaşlarıyla oluşturacağı gruplardan yararlanmasına imkan vermemiştir.

Grup olarak hazırlanan metinlerin ya da karşılıklı konuşmaların, sınıfta yüksek sesle okunabilmesi için her gruba söz verilmesi mümkün olmamıştır. Öğrencilerden 4'er kişilik gruplar oluşturulduğunda, sınıfta en az 20 grup olmuştur.

Bu nedenle, her bir çalışma için yalnızca iki ya da üç grup yazdıkları metinleri ya da karşılıklı konuşmayı sınıf arkadaşlarına okuyabilmiştir.

Ayrıca, öğrencilerin grup çalışması olarak yaptıkları, karşılıklı konuşmalarını kaydetme ve daha sonra bu konuşmaları dinleme etkinliği verimli bir şekilde yapılamamıştır. Sınıfa getirilmiş olan kasetçaların arka sıralardaki öğrencilerin seslerinin kaydedilebilmesi için uzatma kablolarıyla arka kısımlara götürülmesi mümkün olmamıştır. Bir grubun konuşması kaydedilirken, diğer gruplar kendi aralarında çalışmayı sürdürmekte oldukları için, öğrencilerin sesi kaliteli olarak kaydedilememiştir. Bu etkinlik öğrencilerin son derece zevkle yaptıkları bir etkinlik olmasına rağmen, ders süresinden kayba neden olmuştur.

IV. BÖLÜM

VERİ ANALİZİ ve SONUÇLAR

4.1 Yetişkinler İçin Çoklu Zeka Envanteri Sonuçları

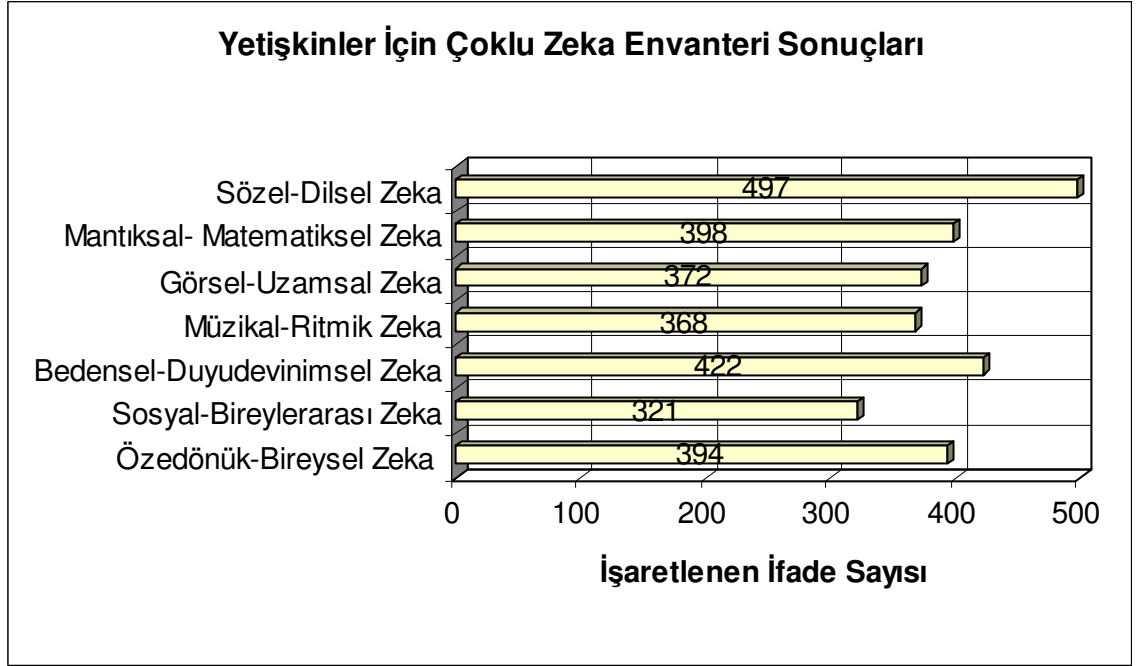
Bu çalışmada, Thomas Armstrong'un geliştirmiş olduğu Yetişkinler İçin Çoklu Zeka Envanteri kullanılmıştır. Aynı envanter, Paşa Tevfik Cephe'nin (Cephe, 1999), Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi İngilizce Öğretmenliği dördüncü sınıf öğrencileri ile öğrencilerin çoklu zekalarını belirlemek amacıyla yaptığı çalışmada da kullanılmıştır. Cephe, çalışmasında İngilizce Öğretmenliği bölümünde okuyan öğrencilerin sırasıyla Müzikal-Ritmik Zekaya, Sosyal-Bireylerarası Zekaya, Mantıksal-Matematiksel Zekaya, Bedensel-Duyudevinimsel Zekaya, Özedönük-Bireysel Zekaya ve Sözel- Dilsel Zekaya sahip olduklarını göstermiştir. İngilizce Öğretmenliği bölümünde okuyan öğrencilerden toplanan verilerden elde edilen sonuçlar bu öğrencilerin Görsel-Uzamsal zekalarının en düşük düzeyde sahip oldukları zeka türü olduğu sonucunu ortaya koymaktadır.

Sözü geçen çalışmanın neticesinde ulaşılmış olan sonuçlardan farklı olarak, Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi İngiliz Dili ve Edebiyatı ile Amerikan Kültürü ve Edebiyatı Anabilim dalları birinci sınıf öğrencilerine uygulanan envanterin neticesinde şu sonuçlara ulaşılmıştır:

Envantere katılan 80 deneğin sonuçları, sırasıyla 497 kez işaretlenen ifade sayısı ile Sözel-Dilsel Zeka, 422 kez işaretlenen ifade sayısı ile Bedensel-Duyudevinimsel Zeka, 398 kez işaretlenen ifade sayısı ile Mantıksal-Matematiksel Zeka, 394 kez işaretlenen ifade sayısı ile Özedönük-Bireysel Zeka, 372 kez işaretlenen ifade sayısı

ile Görsel-Uzamsal Zeka, 368 kez işaretlenen ifade sayısı ile Müzikal-Ritmik Zeka, 321 kez işaretlenen ifade sayısı ile Sosyal-Bireylerarası Zekaya sahip olduklarını ortaya koymaktadır.

Tablo 4.1. Yetişkinler İçin Çoklu Zeka Envanteri Sonuçları

Tablo 4.1'e göre katılımcıların en kuvvetli oldukları zeka türlerinin, birinci olarak Sözel-Dilsel Zeka, ikinci olarak Bedensel-Duyudevinimsel Zeka olduğu görülmektedir. Daha sonra gelen Mantıksal-Matematiksel Zeka ile Özedönük-Bireysel Zekanın varlığını belirten ifadelere verilen cevapların sayısı birbirine çok yakındır; bu nedenle bu iki zeka türü de öğrencilerin sahip olduğu üçüncü en kuvvetli zeka türü olarak sayılabilir. Benzer şekilde, Görsel-Uzamsal Zeka ile Müzikal-Ritmik Zeka için işaretlenmiş olan ifadelerin sayısı da birbirine çok yakındır; bu nedenle, bu

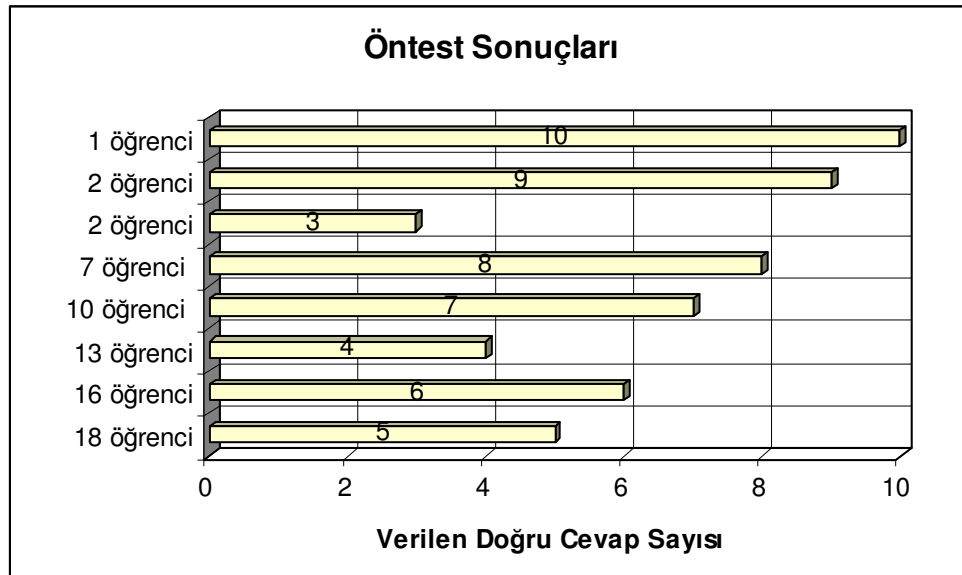
iki zeka türü de katılımcıların sahip olduğu dördüncü en kuvvetli zeka türü olarak kabul edilebilir. En son olarak, en az sayıda işaretlenen ifade grubu Sosyal-Bireylerarası Zekayı belirleyen ifadelerdir. Bu da katılımcıların en az kuvvetli olduğu zeka türünün Sosyal-Bireylerarası Zeka olduğuna işaret etmektedir.

Çoklu Zeka Kuramı uygulamalarında, farklı zeka türlerinin kullanılmasını sağlayacak, çeşitli etkinlikler yapmak esastır. Alınan sonuçların birbirine yakın olması ve zeka türlerinin kuvveti arasında anlamlı bir fark bulunmaması nedeniyle sınıf içi etkinliklerin hazırlanması aşamasında, bütün zeka türleri dikkate alınmıştır.

4.2 Ön-test Sonuçları

Ön-teste giren 12'si kız 57'si erkek, toplam 69 katılımcının sonuçları değerlendirmeye alınmıştır. Beş bölümde toplam 37 öbeksi eylem sorulmuştur. Katılımcıların vermiş oldukları cevaplara göre şu sonuçlara ulaşılmıştır:

Tablo 4.2. Ön-testte Katılımcıların Verdikleri Doğru Cevap Sayısı

Tablo 4.2’de görüldüğü gibi, ön-testte 1 katılımcı 10 doğru cevap, 2 katılımcı 9 doğru cevap, 2 katılımcı 3 doğru cevap, 7 katılımcı 8 doğru cevap, 10 katılımcı 7 doğru cevap, 13 katılımcı 4 doğru cevap, 16 katılımcı 6 doğru cevap, 18 katılımcı 5 doğru cevap vermiştir. Ön-testin çoktan seçmeli sorularının bulunduğu birinci bölümünde boş bırakılan soru yoktur. Katılımcılar, birinci bölümde tahmin yürüterek 8 sorunun tamamını işaretlemiştir. Ancak, katılımcının tümceyi tekrar yazması gereken diğer sorular, tahmin yürütülerek cevap yazılması mümkün olmadığı için, boş bırakılmıştır. Katılımcıların verdiği doğru cevap sayısı toplamı 398’dir. Eğer tüm soruları doğru cevaplamış olsalardı, verilen doğru cevap sayısı 2553 olurdu. Katılımcıların verdiği doğru cevap oranı sadece yüzde 15,58’ dir.

Doğru olarak yapılmış öbeksi eylemler şunlardır: to come up with, to break in, to go without, to look up to, to think over, to talk over, to carry out, to point out, to do over, to open up.

Toplam 69 katılımcının sadece 1 tanesi, toplam 37 öbeksi eylemin 10 tanesine doğru cevap vermiştir. Bu da, Çoklu Zeka Kuramı kapsamında hazırlanmış olan sınıf içi etkinliklerin uygulanmasından önce araştırmaya konu olan öbeksi eylemleri katılımcıların bilmediğini ortaya koymaktadır.

4.3 Bağlam İçinde Tümce Oluşturma Sınavı Sonuçları

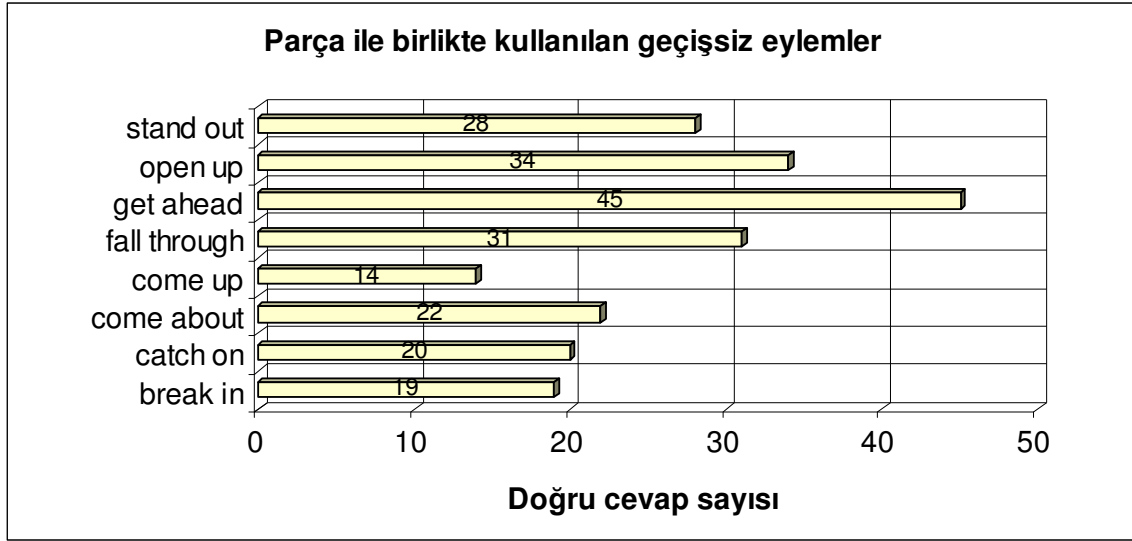
Katılımcıların farklı zeka türlerini kullanmalarına imkan tanıyan sınıf içi etkinlikler uygulandıktan sonra, katılımcılara bağlam içinde tümce oluşturma sınavı

verilmiştir. Bu, katılımcıların dili tanımalarına değil, üretmelerine yönelik, yazılı bir sınavdır. Alınan sonuçlar aşağıdaki şekilde değerlendirilmiştir.

4.3.1 Parça ile Birlikte Kullanılan Geçişsiz Eylemlerin Değerlendirmesi

Parça ile birlikte kullanılan geçişsiz eylemler toplam 213 kez doğru kullanılmıştır. Aşağıdaki tabloda her bir öbeksi eylemin doğru olarak kullanıldıkları sayılar verilmiştir.

Tablo 4.3.1.1 Katılımcıların Doğru Olarak Kullandıkları Parça ile Birlikte Kullanılan Geçişsiz Eylemler.

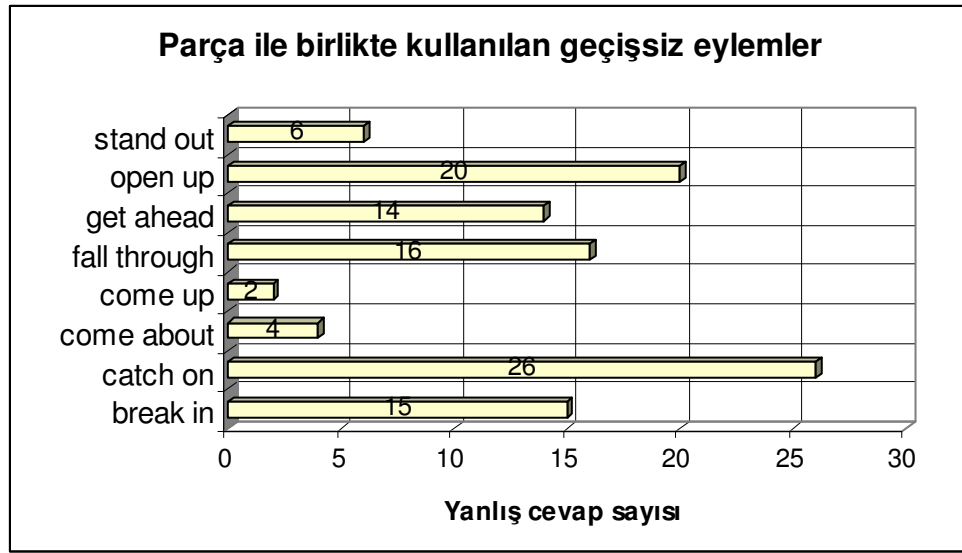

Tablo 4.3.1.1 incelendiğinde, bazı öbeksi eylemlerin, diğerlerinin neredeyse iki katı kadar doğru olarak kullanıldığı görülmektedir. Bu grup öbeksi eylem parça ile birlikte kullanılan geçişsiz eylemlerdir. Dolayısıyla, kullanıldıkları dilbilgisi yapısı aynıdır. Öbeksi eylemlerin doğru kullanım sayısındaki farkların,

katılımcıların verilen durum için bir metin oluştururken kullandıkları bağlamla ilgili olduğu düşünülmektedir.

Parça ile birlikte kullanılan geçişsiz eylemler toplam 103 kez yanlış kullanılmıştır.

Tablo 4.3.1.2 Katılımcıların Yanlış Olarak Kullandıkları Parça ile Birlikte Kullanılan Geçişsiz Eylemler

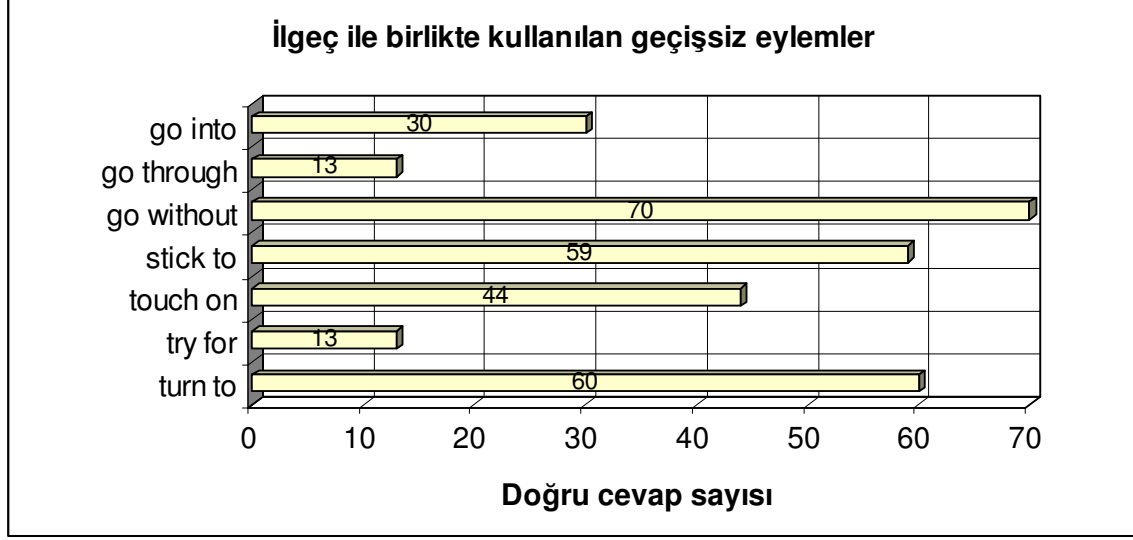

Tablo 4.3.1.2 incelendiğinde, şöyle bir durum tespiti yapılabilir. Değerlendirmeye alınan 69 katılımcı parça ile birlikte kullanılan geçişsiz eylemleri 213 kez doğru, 103 kez de yanlış kullanmıştır. Doğru cevaplar, yanlış cevapların neredeyse iki katıdır. Bu da katılımcıların bu gruptaki öbeksi eylemleri kullanabildiğini, ancak hala dilbilgisi yapısı açısından yanlış yaptıklarını göstermektedir. Katılımcılar bu gruptaki öbeksi eylemleri sadece yüzde 67 oranında doğru kullanmışlardır.

4.3.2 İlgeç ile Birlikte Kullanılan Geçişsiz Eylemlerin Değerlendirmesi

İlgeç ile birlikte kullanılan geçişsiz eylemler 289 kez doğru kullanılmıştır.

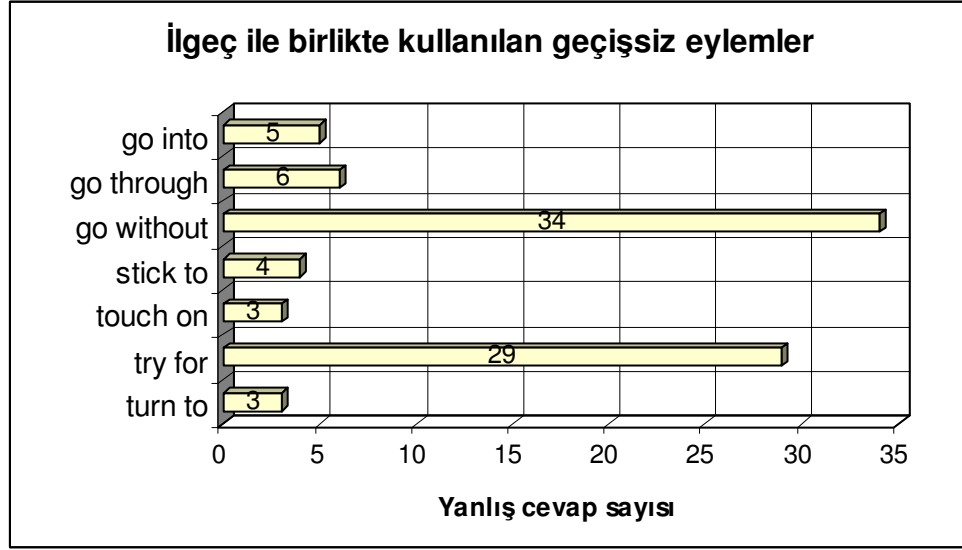
Tablo 4.3.2.1. Katılımcıların Doğru Olarak Kullandıkları İlgeç ile Birlikte Kullanılan Geçişsiz Eylemler.

Tablo 4.3.2.1'e göre katılımcıların oluşturdukları bağlam içinde en fazla kullandıkları öbeksi eylemler 'to go without', 'turn to' ve 'to stick to' öbeksi eylemleridir. Bu öbeksi eylemler 'to go through' ve 'to try for' öbeksi eylemlerinin neredeyse 4 katı kadar doğru kullanılmıştır. Bu gruptaki öbeksi eylemler aynı dilbilgisel yapıya sahip oldukları için, doğru kullanım sayısı arasındaki bu büyük fark sadece kullanıldıkları bağlam ile açıklanabilmektedir.

İlgeç ile birlikte kullanılan geçişsiz eylemler toplam 54 kez yanlış kullanılmıştır.

Tablo 4.3.2.2. Katılımcıların Yanlış Olarak Kullandıkları İlgeç ile Birlikte Kullanılan Geçişsiz Eylemler

Tablo 4.3.2.2 incelendiğinde, en fazla yanlış kullanılan öbeksi eylemlerin ‘to go without’ ve ‘to try for’ eylemleri olduğu görülmektedir. ‘To go without’ öbeksi eylemi neredeyse doğru kullanım sayısının yarısı kadar da yanlış kullanılmıştır. Yanlış kullanan katılımcılar bu öbeksi eylemi kullanılması gerekenden farklı bir bağlam içinde kullanmıştır. Katılımcılar ‘to go without’ öbeksi eylemindeki eylemin ve ilgecin tek başına anlamlarını düşünerek, öbeksi eyleme yanlış anlam yüklemişlerdir. Buna karşılık ‘to try for’ eylemi doğru kullanımının neredeyse iki katı kadar yanlış kullanılmıştır. ‘To try for’ eylemi, İngilizcedeki ‘to try’ eyleminden farklı bir anlam ve farklı bir dilbilgisel yapı taşımaktadır. Bu durum, katılımcıların bu iki farklı, ancak birbirine çok benzeyen, eylem arasındaki

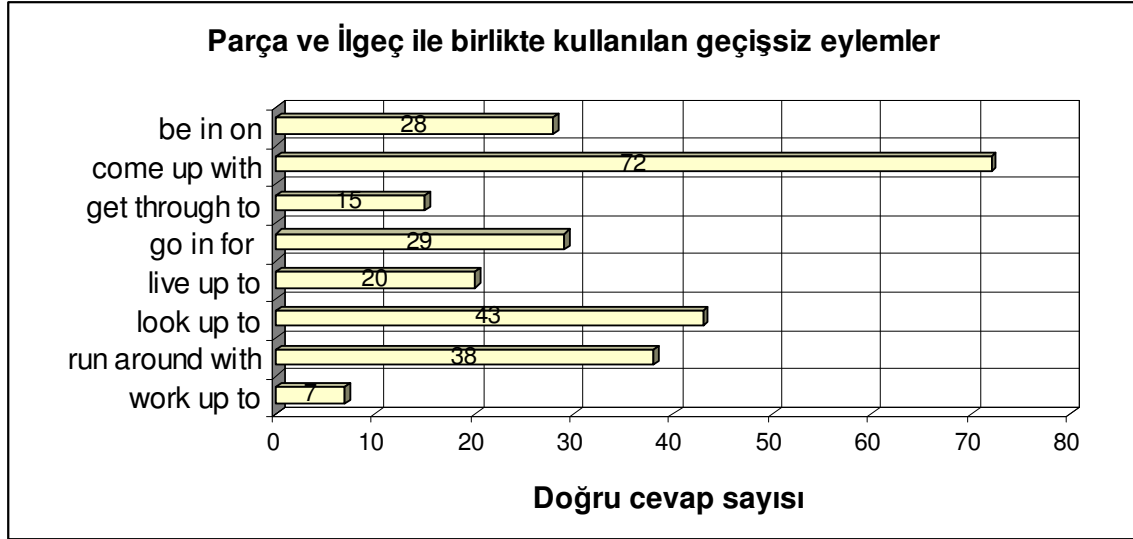
kullanım ve dilbilgisi yapısını karıştırdıklarını ve ‘to try for’ eyleminin kullanımını kavrayamadıklarını düşündürmektedir.

Katılımcılar bu gruptaki öbeksi eylemleri yüzde 84 oranında doğru kullanmışlardır.

4.3.3 Parça ve İlgeç ile Birlikte Kullanılan Geçişsiz Eylemlerin Değerlendirmesi

Parça ve ilgeç ile birlikte kullanılan geçişsiz eylemler 252 kez doğru kullanılmıştır.

Tablo 4.3.3.1. Katılımcıların Doğru Olarak Kullandıkları Parça ve İlgeç ile Birlikte Kullanılan Geçişsiz Eylemler.

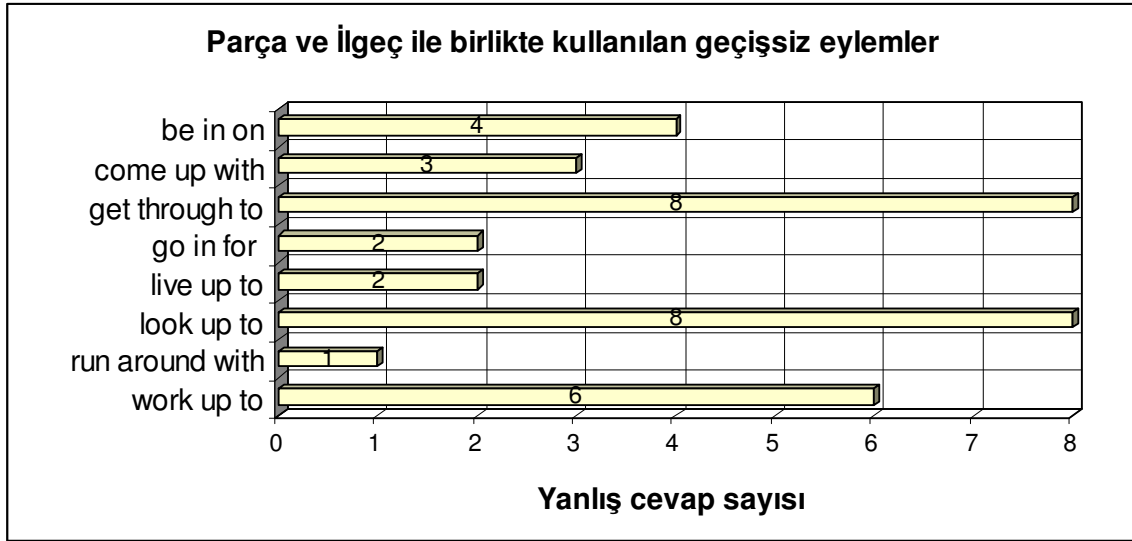

Tablo 4.3.3.1 incelendiğinde ‘to come up with’ öbeksi eyleminin diğer eylemlerden çok daha fazla doğru olarak kullanıldığı görülmektedir. Bu öbeksi eylem öntestte de katılımcıların doğru olarak cevapladıkları bir eylemdir. En az

kullanılan ‘to work up to’ (işinde yükselmek) eylemidir. Bu eylemin, taşıdığı anlam nedeniyle, katılımcıların oluşturdukları metinlerde fazla yer almamış olduğu düşünülmektedir.

Parça ve ilgeç ile birlikte kullanılan geçişsiz eylemler 34 kez yanlış kullanılmıştır.

Tablo 4.3.3.2. Katılımcıların Yanlış Olarak Kullandıkları Parça ve İlgeç ile Birlikte Kullanılan Geçişsiz Eylemler.

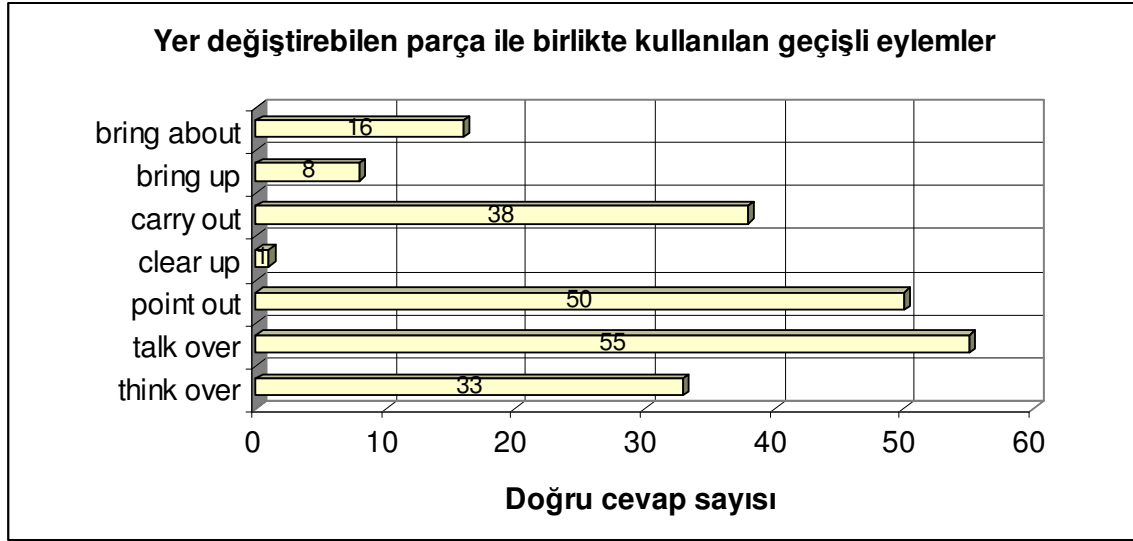
Toplam 252 kez doğru kullanılmış olan parça ve ilgeç ile birlikte kullanılan geçişsiz eylemler 34 kez de yanlış kullanılmıştır. Bu rakam öbeksi eylemlerin yanlış kullanımları göz önüne alındığında, en düşük rakamdır, yani en az yanlış yapılan gruptur. En fazla yanlış yapılan ‘to get through to’ ve ‘to look up to’ öbeksi eylemleridir. ‘To get through to’ öbeksi eylemi doğru kullanımının yarısı kadar yanlış kullanılmıştır. Buna karşılık ‘to look up to’ öbeksi eylemi doğru kullanımının

5'te 1'i kadar yanlış kullanılmıştır. Bu gruptaki öbeksi eylemler yüzde 88 oranında doğru olarak kullanılmıştır.

4.3.4 Yer Değiştirebilen Parça ile Birlikte Kullanılan Geçişli Eylemlerin Değerlendirmesi

Yer değiştirebilen parça ile birlikte kullanılan geçişli eylemler 202 kez doğru kullanılmıştır.

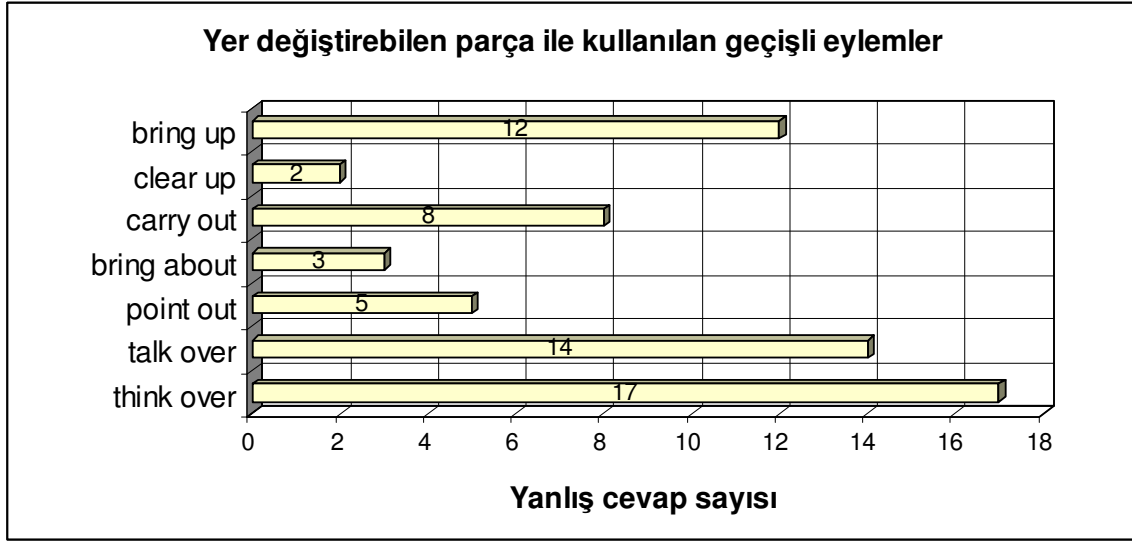
Tablo 4.3.4.1 Katılımcıların Doğru Olarak Kullandıkları Yer Değiştirebilen Parça ile Kullanılan Geçişli Eylemler.

Tablo 4.3.4.1'e göre katılımcılar 'carry out', 'point out', 'talk over' ve 'think over' öbeksi eylemlerini diğer eylemlerden farklı olarak yüksek sayıda doğru olarak kullanmıştır. Bu dört öbeksi eylem, katılımcıların ön-testte doğru olarak cevapladığı eylemler arasındadır. Bu nedenle, bu dört öbeksi eylemin gruptaki diğer öbeksi eylemlerden daha fazla doğru olarak kullanıldığı düşünülmektedir.

Yer değiştiren parça ile birlikte kullanılan geçişli eylemler 61 kez yanlış kullanılmıştır.

Tablo 4.3.4.2. Katılımcıların Yanlış Olarak Kullandıkları Yer Değiştiren Parça ile Birlikte Kullanılan Geçişli Eylemler.

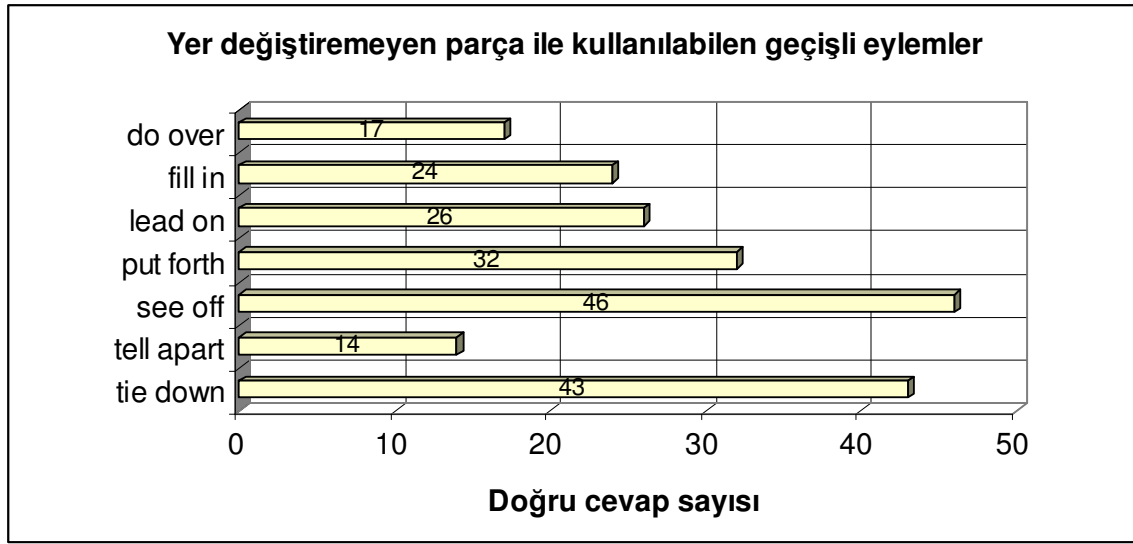
Tablo 4.3.4.2 incelendiğinde katılımcıların oklu Zeka Kuramı kapsamında uygulanan sınıf içi etkinliklerle öbeksi eylemlerin öğretilmesinden önce doğru olarak kullandıkları ‘talk over’ ve ‘think over’ öbeksi eylemlerinde daha fazla yanlış yaptıklarını göstermektedir. ‘To talk over’ öbeksi eyleminde üçte bir kadar ‘to think over’ eyleminde ise yarı yarıya yanlış yaptıkları görölmektedir. Bu gruptaki öbeksi eylemler yüzde 76 oranında doğru kullanılmıştır.

4.3.5 Yer Değiştiremeyen Parça ile Birlikte Kullanılan Geçişli Eylemlerin

Değerlendirmesi

Yer değiştiremeyen parça ile birlikte kullanılan geçişli eylemler 202 kez doğru kullanılmıştır.

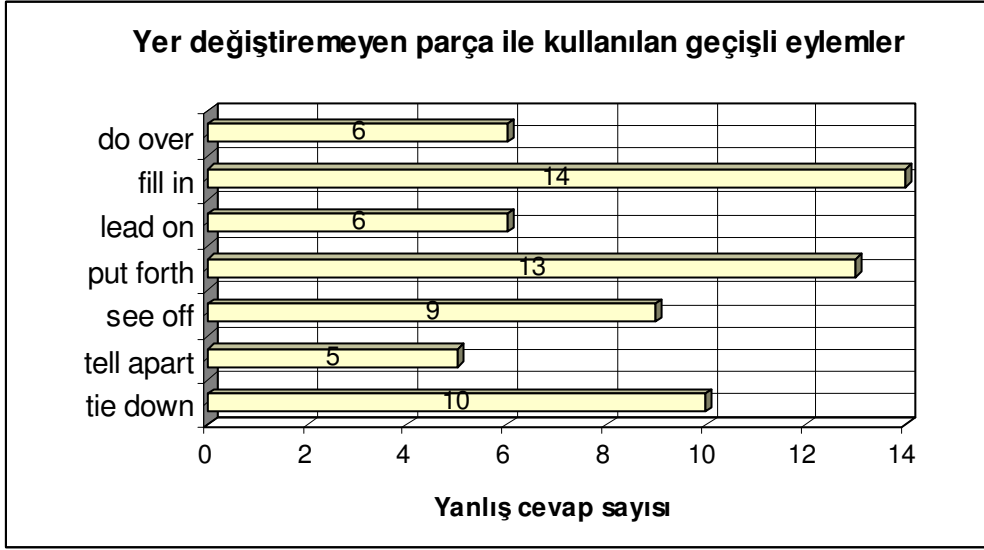
Tablo 4.3.5.1. Katılımcıların Doğru Olarak Kullandıkları Yer Değiştiremeyen Parça ile Kullanılan Geçişli Eylemler.

Tablo 4.3.5.1 incelendiğinde, katılımcıların doğru olarak kullandıkları bu gruptaki öbekli eylemler arasında anlamlı bir farka rastlanmamıştır. Bu gruptaki öbekli eylemler aynı dilbilgisi yapısına sahiptir. Doğru kullanım sayıları arasındaki farkın kullanıldıkları bağlam ile ilgili olduğu düşünülmektedir.

Yer değiştiren parça ile birlikte kullanılan geçişli eylemler 63 kez yanlış kullanılmıştır.

Tablo 4.3.5.2. Katılımcıların Yanlış Olarak Kullandıkları Yer Değiştiren Parça ile Birlikte Kullanılan Geçişli Eylemler.

Tablo 4.3.5.2 incelendiğinde en fazla yanlış kullanımın 14 kez ile ‘to fill in’ öbeksi eyleminde ve 13 kez ile ‘to put forth’ öbeksi eyleminde olduğu görölmektedir. ‘To put forth’ öbeksi eyleminin effort, work, energy, strength gibi sınırlı sayıda sözcük ile birlikte kullanılması gerekmektedir. Bu öbeksi eylemi yanlış yapan katılımcıların birlikte kullanılması gereken nesneyi doğru kullanamadıkları düşünölmektedir.

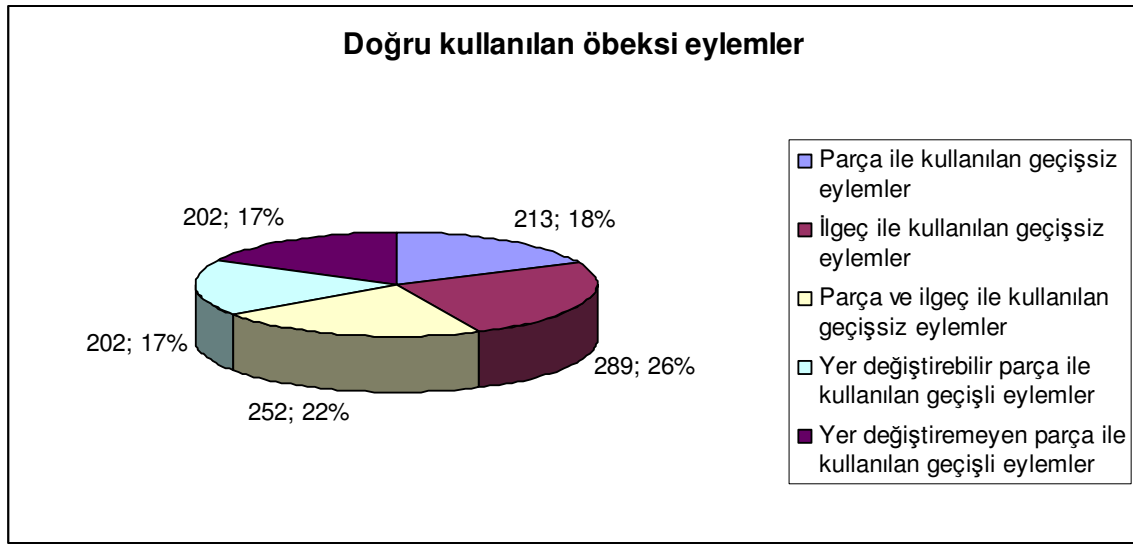
Katılımcılar bu gruptaki öbeksi eylemleri yüzde 76 oranında doğru kullanmıştır.

4.3.6 Öbeksi Eylemlerin Yüzde Değerlendirmesi

Araştırma kapsamında derste işlenen 37 öbeksi eylem, toplam 1158 kez doğru olarak kullanılmıştır. 20-37 arasında öbeksi eylemi doğru kullanan katılımcı sayısı 33; 19-14 arasında doğru kullanan katılımcı sayısı 21; 13-5 arasında doğru kullanan katılımcı sayısı 15' tir.

Katılımcıların doğru olarak toplam 1158 kez kullandığı öbeksi eylemlerin yüzde dağılımı şöyledir:

Tablo 4.3.5.3. Doğru Kullanılan Öbeksi Eylemlerin Verilen Toplam Doğru Cevap Üzerinden Yüzde Dağılımı.

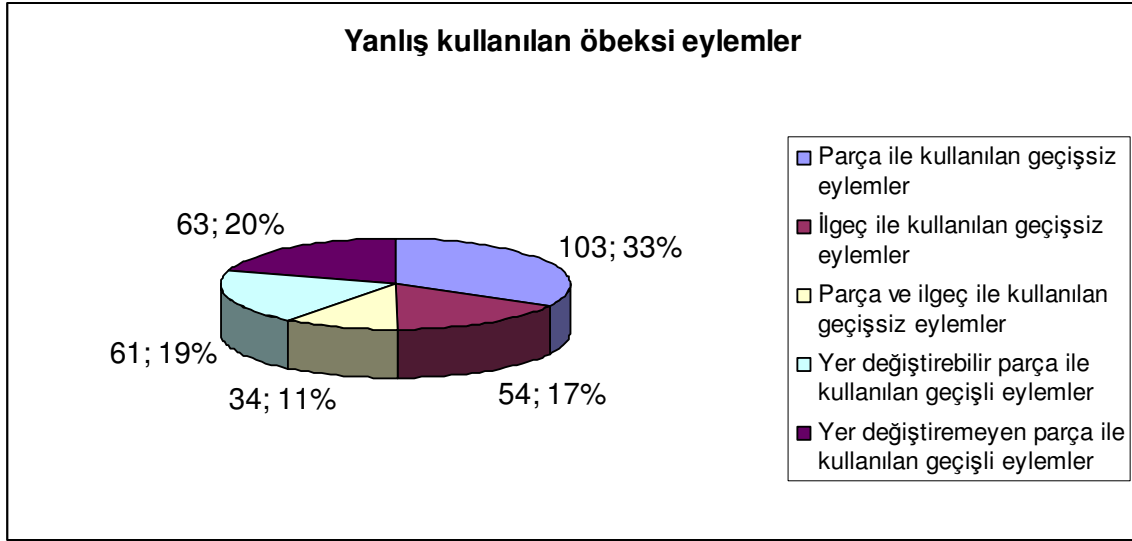

Öbeksi eylem gruplarındaki doğru kullanım yüzdesine bakıldığında değerlerin birbirine yakın olduğu, aralarında anlamlı bir fark bulunmadığı görülmektedir. Buna göre, her bir gruptaki öbeksi eylemlerin doğru kullanım yüzdeleri birbirine yakındır.

Verilen 37 öbeksi eylemin yanlış kullanımı ise şu şekilde tespit edilmiştir: 10 yanlış yapan 2 katılımcı; 9 yanlış yapan 3 katılımcı; 8 yanlış yapan 8 katılımcı; 7 yanlış yapan 3 katılımcı; 6 yanlış yapan 6 katılımcı; 5 yanlış yapan 12 katılımcı; 4 yanlış yapan 11 katılımcı; 3 yanlış yapan 9 katılımcı; 2 yanlış yapan 5 katılımcı; 1 yanlış yapan 6 katılımcı ve 0 yanlış yapan 4 katılımcı vardır.

Buna göre, katılımcıların toplam 315 kez yanlış kullandığı öbeksi eylemlerin yüzde dağılımı şöyledir:

Tablo 4.3.5.4. Yanlış Kullanılan Öbeksi Eylemlerin Verilen Toplam Yanlış Cevap Üzerinden Yüzde Dağılımı.

Tablo 4.3.5.4 incelendiğinde parça ile kullanılan geçişsiz öbeksi eylemlerin diğer öbeksi eylem gruplarından daha fazla yanlış olarak kullanıldığını göstermektedir. En az hata yapılan öbeksi eylem grubu ise yüzde 11 ile parça ve ilgeç ile kullanılan öbeksi eylemlerdir.

4.4 Son-test Sonuçları

Son-test, ön-testten farklı olarak dört seçeneği bulunan çoktan seçmeli 37 sorudan oluşmuştur. Her bir öbeksi eylem için bir soru bulunmaktadır. Seçeneklerde öbeksi eylemler bütün olarak verilmiş, ilgeç ya da parça tek başına sorulmamıştır. Sonuçları değerlendirmeye alınan 69 katılımcının tamamı 37 soruya doğru cevap vermiştir. Böylece katılımcılar son-testte yüzde 100 oranında doğru cevap vermiştir. Bu da, öğrencilerin dili tanıma yeterliğinin, dili üretme yeterliğinden daha iyi olduğu sonucuna ulaşmamızı sağlamaktadır.

4.5 Journal (Günlük Yazma) Sonuçları

Katılımcıların her dersin son beş dakikasında yazdıkları günlükler incelendiğinde şu sonuçlara ulaşmak mümkündür. Katılımcılar çeşitli sınıf içi etkinliklerin kullanılmasından memnundur. Derslerin daha eğlenceli hale geldiğini düşünmektedir. Bir kısım katılımcı, uygulamanın başlangıcında etkinlikleri çocukça bulduklarını, ancak daha sonraki derslerde, öbeksi eylemleri bu kadar çok kullanmanın öğrenmeleri açısından faydalı olduğu sonucuna vardıklarını belirtmişlerdir. Katılımcıların günlük defterlerinde şöyle notlara rastlamak mümkündür (Ek-12, Ek-13, Ek-14, Ek-15). Günlüklerdeki notlar yazım ve dilbilgisi yanlışları düzeltilmeden kullanılmaktadır :

‘At first I thought that this work we are doing is something childish but after doing it I understood that it’s useful for us because by doing this we worked on these phrasal verbs so much that I almost can say them by heart.’ (Başta yaptığımız

işin çocukça olduğunu düşündüm, ama yaptıktan sonra yararlı olduğunu anladım. Bunları yaparak öbeksi eylemlerin üzerinde o kadar çok çalıştık ki, neredeyse ezberden sayabilim.)

‘I’m happy because this is the first time I have ever used so much phrasal verb in my life.’ (Mutluyum, çünkü hayatımda ilk kez bu kadar çok öbeksi eylem kullandım)

‘While we are writing these phrasal verbs, we really learn them well. Thank you for everthing.’ (Bu öbeksi eylemleri yazarken gerçekten iyi öğreniyoruz. Her şey için teşekkürler.)

‘The last exercise we did was fun and lead us to think...’ (Yaptığımız bu son alıştırma eğlenceliydi ve düşünmemizi sağladı.)

‘This was an exciting exercise for us. This exercise was both visual and logical work that make us get through to the phrasal verbs quickly. Thanks for everything.’ (Çok heyecan verici bir alıştırmaydı. Öbeksi eylemleri çabucak anlamamızı sağlayan hem görsel hem de mantıksal bir çalışmaydı. Herşey için teşekkürler.)

‘I confess that this is a very nice technique to learn phrasal verbs and must thank you for trying for teaching them to us.’ (Bu tekniğin öbeksi eylemleri öğrenmek için güzel olduğunu itiraf ediyorum ve bize öğretmeye çalıştığınız için teşekkür ederim.)

‘In my opinion, this exercise is very useful for us. Also, it’s not boring, incontrast, it is entertaining. Moreover, it makes us remember these words more

easily.’ (Bence, bu alıştırma bizim için çok yararlıydı. Aynı zamanda sıkıcı değildi. Tersine eğlenceliydi. Dahası, bu sözcükleri daha kolay hatırlamamızı sağlıyor.)

‘We are so much accustomed to these sorts of exercises that we can no longer go without them. Thank you very much for teaching us these phrasal verbs by means of hard but scholastic exercises.’ (Bu tip alışırmalara öyle alıştık ki artık onlar olmadan yapamayacağız. Zor ama eğitici alıştırmalarla öbeksi eylemleri bize öğrettiğiniz için çok teşekkür ederiz.)

‘Thanks for these exercises. Although they were a little boring I think it’s a good way to learn phrasal verbs.’ (Alıştırmalar için teşekkür ederiz. Biraz sıkıcı olsa da, sanırım öbeksi eylemleri öğrenmek için iyi bir yol.)

‘My point of view: I think that this exercise really contributed in my studies and helped me truly understand the meanings of some phrasal verbs I could easily be confused about.’ (Benim düşüncem: Bu alıştırmmanın çalışmalarına katkı sağladığını ve kolaylıkla karıştırılabileceğim bazı öbeksi eylemlerin anlamlarını gerçekten anlamama yardımcı olduğunu düşünüyorum.)

Katılımcıların yazdıkları notlardan alıştırmaları yararlı buldukları ve faydalandıkları anlaşılmaktadır. Uygulanan etkinliklerin belli bir ölçüde zorlayıcı olduğunu düşünen katılımcılar başta çocukça ve hatta sıkıcı buldukları çalışmaları, alışkanlık kazandıkça yararlı bulduklarını belirtmişlerdir. Birbirinden farklı etkinliklerin uygulanması ve bu etkinliklerin çok tekrara imkan sağlaması, katılımcıların farklı zeka türlerini harekete geçirdiği ve öbeksi eylemleri öğrenmelerini kolaylaştırdığı sonucuna ulaşmamızı sağlamaktadır.

V. BÖLÜM

YORUM VE ÖNERİLER

5.1 Sonuçların Yorumlanması

Bu çalışma, eğitim üzerine yapılmış bir araştırma değildir. Bu uygulama neticesinde ortaya çıkan sonuçlar durum tespitinden ibarettir. Çalışma öncesinde katılımcılara uygulanmış olan çoklu Zeka Envanteri, katılımcıların sahip oldukları zeka türlerinin kuvveti arasında anlamlı bir farkın olmadığı yönünde bir bilgi sağlamıştır. Bu nedenle, sınıf içi etkinlikler hazırlanırken, öğrencilerin tamamında her zeka türünün var olduğu kabul edilmiş ve her zeka türüne yönelik etkinlik hazırlanmıştır. Öğrenciler edebiyat bölümünde okumakta oldukları için özellikle yazma ve konuşma etkinliklerine ağırlık verilmiştir. Bunun neticesinde, öğrencilerin çalışmanın başlarında arkadaşlarından çekinerek yaptıkları karşılıklı konuşma ve canlandırma etkinliklerine ilerleyen derslerde daha istekli katıldıkları gözlenmiştir. Bu da uygulamanın faydalı olduğunu göstermektedir.

Ön-test sonuçları, öğrencilerin tahmin yürüterek çoktan seçmeli soruların tamamını işaretlediğini ortaya koymaktadır. Buna karşılık, tümceyi baştan yazmaları gereken soruları, tahmin yürüterek cevaplamak mümkün olmadığı için, boş bırakmışlardır. Ön-test sonuçları öğrencilerin uygulama öncesinde araştırmaya konu olan öbeksi eylemleri bilmediğini ve dili üretmekten ziyade dili tanımaya yönelik sorulara daha fazla cevap verdiklerini göstermektedir. Bu da öğrencilerin üst-orta düzeyde İngilizce bilgisine sahip oldukları halde dili üretmekte zorlandıklarını göstermektedir.

Öğrencilerin öbeksi eylem kullanımında verdikleri doğru ve yanlış cevaplar değerlendirildiğinde şu sonuca ulaşmak mümkündür: Yapılan yanlışlar, öbeksi eylemlerin kullanılması gerekenden farklı bir bağlamda kullanmasından kaynaklanmaktadır. Örneğin; ‘to go’ eylemi gitmek anlamını taşır. ‘To go without’ öbeksi eylemi ise ‘bir şeye sahip olmamak’ anlamındadır. Bu öbeksi eylemi yanlış kullanan öğrenciler, öbeksi eylemi parçalarına ayırarak, her bir parçanın tek başına anlamını kabul etmiş ve buna göre kullanmışlardır. Örneğin, Ek-19’daki örnek sınav kağıdında öğrenci ‘to go without’ öbeksi eylemini ‘*When she goes somewhere she cannot go without her children’ (Ne zaman bir yere gitse, çocukları olmadan gidemez) şeklinde yazmış ve yanlış kullanmıştır. Tümce, dilbilgisi yapısı göz önüne alındığında doğrudur. Ancak tümcenin anlamı yanlıştır. Burada öğrenci öbeksi eylemi kullanılması gerekenden farklı bir bağlamda kullanmaya çalışmış ve anlam açısından doğru olmayan bir tümce kurmuştur.

Benzer bir durum ‘to try for’ öbeksi eylemi için de geçerlidir. Bu öbeksi eylem hem dilbilgisi yapısı hem de kullanıldığı bağlam açısından ‘to try’ eyleminden farklıdır. ‘To try’ eylemi arkasından ya isim fiil ya da mastar alırken, ‘to try for’ öbeksi eylemi ad öbeği alır. Bu da şunu göstermektedir: ‘To try for’ öbeksi eylemi ve ‘to try’ eylemi bu kadar farklı olmalarına rağmen, aynı eylem kullanıldığı için, öğrenciler kendilerine tanıdık gelen anlamıyla kullanmayı tercih etmiş, ‘to try’ eyleminin yanına herhangi bir ilgeç ekliyormuş gibi düşünerek, öbeksi eyleme sahip olmadığı bir anlam yüklemeye çalışmışlardır.

Bu örneklerden şu sonuca ulaşmak mümkündür: Öbeksi eylemlerin bir kısmı, bu çalışmada kullanılan öbeksi eylemler gibi deyimsel anlamı olan öbeksi eylemlerdir. Bu nedenle eylemin, ilgeç ya da parçaların tek başına anlamlarını alıp, biraraya getirerek öbeksi eylemin anlamına ulaşmak mümkün değildir. Öbeksi eylemi dilbilgisel bir tek birim olarak kabul etmek ve içinde kullanıldığı bağlam ile birlikte öğrenmek gerekmektedir. Bunu sağlayabilecek etkinliklerin uzun bir süreye yayılarak düzenli olarak sürdürülmesi ve bol tekrar yapılması durumunda, katılımcıların öbeksi eylemleri kullanırken karşılaştıkları bu anlam ve kullanım karışıklığından kurtulmaları sağlanmış olacaktır.

Katılımcıların sınıf içi etkinliklerin uygulanmasından önce alınan ön-test sonuçları ile, uygulamadan sonra yapılan bağlam içinde tümce oluşturma sınavının sonuçları karşılaştırıldığında, katılımcıların öbeksi eylemleri kullanmasında çok büyük bir artış olduğu belirlenmiştir. Ön-testte 1 katılımcı 10 doğru cevap, 2 katılımcı 9 doğru cevap, 2 katılımcı 3 doğru cevap, 7 katılımcı 8 doğru cevap, 10 katılımcı 7 doğru cevap, 13 katılımcı 4 doğru cevap, 16 katılımcı 6 doğru cevap, 18 katılımcı 5 doğru cevap vermiştir. Öbeksi eylemler ön-testte toplamda 398 kez doğru kullanılmıştır. Sınıf içi etkinliklerin uygulanmasından sonra yapılan bağlam içinde tümce oluşturma sınavında ise 37 öbeksi eylem, toplam 1158 kez doğru olarak kullanılmıştır. 20-37 arasında öbeksi eylemi doğru kullanan katılımcı sayısı 33; 19-14 arasında doğru kullanan katılımcı sayısı 21; 13-5 arasında doğru kullanan katılımcı sayısı 15' tir. Öbeksi eylemler ön-test sonuçlarına göre üç kat doğru

kullanılmıştır. Buna göre, yapılan çeşitli etkinliklerin yararlı olduğu ve katılımcıların öğrenmelerine katkı sağladığı söylenebilir.

Ön-test ile son-test sonuçları karşılaştırıldığında şu yorumlara ulaşmak mümkündür: Ön-testte bulunan 8 çoktan seçmeli soru bulunmaktadır. 8 ve daha fazla doğru cevap veren katılımcı sayısı 10'dur. Bu da 69 katılımcının tahmin yürüterek cevapladıkları çoktan seçmeli sorularda bile yanlış yaptıklarını göstermektedir. Ancak, son-testte 69 katılımcının tamamı 37 öbeksi eylemi doğru olarak işaretlemiştir. Bu da şunu göstermektedir: Katılımcılar tahmin yürüterek cevapladıkları sorularda dahi yanlış yapmaktadır. Ancak, Çoklu Zeka Kuramı kapsamında hazırlanmış olan sınıf içi etkinliklerin uygulanmasından sonra katılımcıların tamamı, soruların tamamına doğru cevap vermiştir. Demek ki, katılımcılar bu uygulamadan yararlanmış ve öbeksi eylemleri tanıma sınavında yüzde 100'lük bir başarı sağlayacak şekilde öğrenmiştir.

Yapılan değerlendirmeler, katılımcıların parça ile birlikte kullanılan geçişsiz eylemleri yüzde 67 oranında, ilgeç ile birlikte kullanılan geçişsiz eylemleri yüzde 84 oranında, parça ve ilgeç ile birlikte kullanılan geçişsiz eylemleri yüzde 88 oranında, yer değiştirebilen parça ile birlikte kullanılan geçişli eylemleri yüzde 76 oranında ve yer değiştiremeyen parça ile birlikte kullanılan geçişli eylemleri de yüzde 76 oranında doğru kullandıklarını ortaya koymuştur. Buna göre, en az başarı oranının parça ile birlikte kullanılan geçişsiz eylemlerde olduğu tespit edilmiştir.

Yapılan tespitler, katılımcıların sınıf içi etkinliklerin uygulanmasından sonra öbeksi eylemleri doğru olarak kullanma sayılarının büyük ölçüde arttığını, ancak yine

de dilbilgisi yapısı sözkonusu olduğunda öbeksi eylemlerin kullanımında yanlış yaptıklarını göstermektedir. Öbeksi eylemler katılımcıların hazırladıkları metinlerde 1158 kez doğru, 315 kez yanlış olmak üzere, toplam 1473 kez kullanılmıştır. Öbeksi eylemler toplamda yüzde 79 oranında doğru kullanılmıştır. Bu da Çoklu Zeka Kuramı kapsamında hazırlanmış olan sınıf içi etkinlikleriyle sunulan öbeksi eylemler konusunun, bağlam içinde tümce oluşturma, yani dili üretme yeterliğini tespit eden yazılı bir sınavda, katılımcıların yüzde 79'luk başarı gösterecek şekilde öğrenildiğine işaret eder.

Buna göre, bu çalışmaya konu olan araştırma soruları şu şekilde cevap bulmuştur:

1. Yapılan ön-test, Çoklu Zeka Kuramının gereği olan sınıf içi uygulamalar ve etkinlikler öncesinde, araştırmada kullanılacak olan öbeksi eylemleri katılımcıların bilmediğini ortaya koymaktadır. Toplam 69 katılımcının sadece 1 tanesi, toplam 37 öbeksi eylemin 10 tanesine doğru cevap vermiştir.

2. Katılımcıların Çoklu Zeka Kuramının gereği olan sınıf içi uygulamalar ve etkinlikler sonrasında, bildikleri ve kullanabildikleri öbeksi eylemlerin sayısı artmıştır. Katılımcılar bağlam içinde tümce oluşturma sınavında toplam 1473 kez kullandıkları öbeksi eylemleri, 1158 kez doğru kullanmışlardır.

3. Katılımcılar Çoklu Zeka Kuramına dayalı öğretim sonrasında, öbeksi eylemleri tümce içinde kullanarak yazdıkları, verilen durumu açıklayan kısa metinlerde bu eylemleri yüzde 79'luk oranda doğru ve eksiksiz olarak kullanabilmişlerdir.

Ulaşılan sonuçlar, yapılan çalışmanın öbeksi eylemlerin öğretilmesinde faydalı olduğunu göstermektedir. Ancak, yapılan çalışmanın kontrol grubu olmaksızın yürütüldüğü göz önünde bulundurulunca, elde edilen sonuçların sadece Çoklu Zeka Kuramı kapsamında uygulanmış olan sınıf içi etkinliklere bağlı olduğu düşünülmemelidir. Katılımcıların tamamı, sadece bu uygulama ile öbeksi eylemlerle karşılaşmışlardır.

Öbeksi eylemleri tek tek cümlelerde kullanarak öğretmek yerine, katılımcılara tanıdık gelen bir bağlam oluşturup, bu bağlam içinde kullanmalarını sağlamak faydalı olmuştur.

5.2 Öneriler

Yapılmış olan bu çalışmada kontrol grubu yoktur. Bu nedenle, öğrenciler yalnızca Çoklu Zeka Kuramı kapsamında uygulanan sınıf içi etkinliklerle öbeksi eylemleri çalışmıştır. Geleneksel yöntemle ders işlenen bir başka sınıfın sonuçları değerlendirmeye alınamamıştır. Bu çalışmada sadece durum tespiti yapılması söz konusudur. İleride yapılacak benzer çalışmaların deney grubu ve kontrol grubu kullanılarak yapılması ile elde edilecek sonuçlar daha farklı yorumlanabilecektir.

Çoklu Zeka Kuramı kapsamında uygulanan sınıf içi etkinlikler tabii ki öğrencilerin farklı zekalarını kullanmalarına yönelik etkinliklerdir. Ancak, böyle bir uygulamanın, öncelikle mevcudu daha az olan sınıflarda yapılması gerektiği düşünülmektedir. Ayrıca, fiziki koşullar Çoklu Zeka Kuramı kapsamında uygulanacak sınıf içi etkinlikleri gerçekleştirmeye elverişli olmalıdır. Örneğin,

sınıflar, projeksiyon makinesi ya da CD çalar gibi modern teknolojinin sağladığı olanaklardan yararlanmaya uygun bir alt yapıya sahip olmalıdır. Grup çalışmalarının daha rahat yapılabilmesi için sıralar sabit değil, yeniden düzenlenebilecek şekilde, taşınabilir olmalıdır.

Öbeksi eylemlerin tek cümle içinde değil, öğrencilerin anlayabilecekleri ve kendi yaratabilecekleri durum bağlamında sunulup, çeşitli etkinliklerle zenginleştirilmesi öğrencilerin öğrenmelerini kolaylaştıracaktır. Ayrıca, sınıfta uygulanan çeşitli etkinlikler öğrencilerin hem ilgilerini çektiği, hem de farklı zihinsel aktiviteye imkan sağladığı için sıkılıp dikkatlerinin dağılmasını önlemektedir. Öbeksi eylemleri sınıflarında işlemekte olan öğretmenlerin yapacakları ön çalışmayla Çoklu Zeka Kuramı kapsamında çeşitli etkinlikler hazırlamaları, sadece öğrencilerin değil, aynı zamanda öğretmenin de dersi zevkle işlemesine imkan tanır.

Bu unsurlar göz önünde bulundurularak özellikle dil ve edebiyat anabilim dallarında okuyan öğrencilerle Çoklu Zeka Kuramı kapsamında benzer çalışmalar yapılması ile elde edilecek sonuçlar, yabancı dil öğretimi alanında fayda sağlayacak çalışmalar olacaktır.

KAYNAKÇA

1. Allsop, Jake. (1990). **Test Your Phrasal Verbs**. Wrights Lane, London: Penguin Books.
2. Armstrong, T. (1994). **Multiple Intelligences in the Classroom**. Alexandria, Va.: Association for Supervision and Curriculum Development.
3. Berman, M. (2002). **A Multiple Intelligences Road to an ELT Classroom**. Williston, VT: Crown House Pub.
4. Britton, D. ve G. Dellar, (1995). **Using Phrasal Verbs**. Hertfordshire: Phoenix ELT.
5. Campbell, L., B. Campbell ve D. Dickinson. (1999). **Teaching and Learning Through Multiple Intelligences**. Boston: Allyn and Bacon.
6. Cephe, P.T. (1999). '*Making use of the theory of Multiple Intelligences with ELT students*', **First International ELT Research Conference: Challenges for Language Teachers Towards the Millenium** içinde, ed. Köksal, D. ve İ. Hakkı Erten, No:17, s:67-73, Çanakkale Onsekiz Mart University Foreign Language Teaching Practice and Research Centre YADEM: Çanakkale.
7. Christison, M. A. (2005). **A Guidebook of Theory, Activity, Inventories and Resources**. San Francisco.USA: Multiple Intelligences and Language Learning Alta Book Center Publishers.
8. Dainty, P. (1995). **Phrasal Verbs in Context**. Hertfordshire: Phoenix ELT.

9. Demirel, Özcan, Alper Başbay, Eda Erdem, (2006) **Eğitimde Çoklu Zeka: Kuram ve Uygulama**, Ankara: PegemA Yayıncılık.
10. Doğanay, A. (ed.), (2007). **Öğretim İlke ve Yöntemleri**. Ankara: PegemA Yayıncılık.
11. Doğanay, A. ve Şükran Tok, (2007). *Öğretimde Çağdaş Yaklaşımlar. Öğretim-İlke ve Yöntemleri* içinde, ed. Ahmet Doğanay.s: 215-230. Ankara: PegemA Yayıncılık.
12. Duman, B. (2007). **Neden Beyin Temelli Öğrenme?.** Ankara: PegemA Yayıncılık.
13. Feare, R. E. (1980). **Practice With Idioms**. Oxford University Press: New York.
14. Gardner, H. (1983). **Frames of Mind: the Theory of Multiple Intelligences**. N.Y.:Basic Books.
15. Gardner, H. (1993). **Multiple Intelligences: Theory in Practice**. N.Y.:Perseus Book Group.
16. Gardner, H. (2006). **Multiple Intelligences: New Horizons**, New York: BasicBooks.
17. Goodale, M. (1993). **Phrasal Verbs Workbook**, London: Harper Collins Publishers Ltd.
18. Kayael, R. (2007). *‘Öğretmen Adayları İngilizce Parçalı Fiilleri Kullanmaktan Kaçınıyorlar mı’*, Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Programı, Eskişehir.

19. Köksal, D. ve İ. Hakkı Erten (ed). (2000). First International ELT Research Conference: 'Challenges for Language Teachers Towards the Millenium', Çanakkale Onsekiz Mart University Foreign Language Teaching Practice and Research Centre YADEM: Çanakkale.
20. Lazear, D. (1991). **Seven Ways of Teaching: The Artistry of Teaching with Multiple Intelligences**. Palatine,III.: IRI Skylight.
21. Richards, J.C. ve Theodore S. Rodgers. (2002). **Approaches and Methods in Language Teaching**. Cambridge: Cambridge University Press.
22. Shovel, M. (1989). **Making Sense of Phrasal Verbs**, London: Cassell Publishers Ltd.
23. Tok,T.N. (2007). Etkili Öğretim için Yöntem ve Teknikler. **Öğretim-İlke ve Yöntemleri** içinde, ed. Ahmet Doğanay.s: 161-214. Ankara: PegemA Yayıncılık.

ÖZET

Bu çalışmanın amacı Çoklu Zeka Kuramı kapsamında uygulanacak sınıf içi etkinliklerle üst-orta düzeyde İngilizce bilen öğrencilere öbeksi eylemlerin öğretilmesidir.

Çalışma, Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi İngiliz Dili ve Edebiyatı ile Amerikan Kültürü ve Edebiyatı Anabilim Dalları öğrencileriyle 2007-2008 akademik yılı bahar döneminde, 8 hafta süre ile toplam 16 saat olarak yürütülmüştür. Çalışma tek grupta, kontrol grubu olmaksızın yapılmıştır.

Uygulama öncesinde Armstrong'un (1994) önermiş olduğu Yetişkinler İçin Çoklu Zeka Envanteri uygulanmıştır. Envantere katılan 80 deneğin sonuçlarının birbirine yakın olması ve zeka türlerinin kuvveti arasında anlamlı bir fark bulunmaması nedeniyle, sınıf içi etkinliklerin hazırlanması aşamasında bütün zeka türleri dikkate alınmıştır.

Ön-test, son-test, bağlam içinde tümce oluşturma sınavı ve journal çalışması yapılmış ve sonuçları değerlendirilmiştir.

Buna göre, katılımcıların Çoklu Zeka Kuramı kapsamında uygulanan sınıf içi etkinliklerden sonra kullandıkları öbeksi eylemlerin sayısında büyük artış görülmüştür. Sonuçları değerlendirmeye alınan 69 katılımcının ön-testte verdiği toplam doğru cevap sayısı 398'dir. Eğer tüm soruları doğru cevaplamış olsalardı, verilen doğru cevap sayısı 2553 olurdu. Katılımcıların ön-testte verdiği doğru cevap oranı sadece yüzde 15,58' dir.

Çoktan seçmeli sorulardan oluşan son-testte 69 katılımcının tamamı 37 soruya doğru cevap vermiştir. Böylece katılımcılar son-testte yüzde 100 oranında doğru cevap vermiştir.

Bağlam içinde tümce oluşturma sınavında, verilen duruma uygun olarak yazdıkları kısa metinlerde, öbeksi eylemleri 1158 kez doğru kullanmışlardır. Toplam 1473 kez kullanılan öbeksi eylemler 315 kez yanlış kullanılmıştır. Bu da, katılımcıların öbeksi eylemlerin kullanmasında yüzde 79'luk bir başarı sağladığını göstermektedir.

Journal çalışması katılımcıların etkinlikleri yararlı bulduklarını ortaya koymaktadır. Uygulanan etkinliklerin belli bir ölçüde zorlayıcı olduğunu düşünen katılımcılar başta çocukça ve hatta sıkıcı buldukları çalışmaları, alışkanlık kazandıkça yararlı bulduklarını belirtmişlerdir. Birbirinden farklı etkinliklerin uygulanması ve bu etkinliklerin çok tekrara imkan sağlaması, katılımcıların farklı zeka türlerini harekete geçirdiği ve öbeksi eylemleri öğrenmelerini kolaylaştırdığı sonucuna ulaşmamızı sağlamaktadır.

ABSTRACT

The purpose of the study is to teach phrasal verbs to upper-intermediate students through Multiple Intelligence activities.

The study was carried out at Ankara University, Faculty of Letters with first year students of the Department of English Language and Literature, and the Department of American Culture and Literature, in the spring semester in 2007-2008 academic year. The research lasted for 8 weeks with a total of 16 hours. The research was carried out in one group. Therefore, no control group was administered.

Prior to the implementation of classroom activities, participants were given an MI Inventory for Adults suggested by Armstrong (1994) to determine their multiple intelligence categories. The results of 80 participants revealed that there was no significant difference among the strengths of the types of intelligences they had. Therefore, while preparing the classroom activities, all intelligence types were taken into consideration.

The results of pre-test, post-test, a written exam which required creating the appropriate context for the given situations, accompanied with pictures, by composing short passages using phrasal verbs, and finally the journals kept by the students were evaluated.

According to what the results of the research has revealed, after the implementation of multiple intelligence activities in classes, there has been a great

increase in the number of phrasal verbs which the students employ in the sentences of their own. The number of correct answers which 69 participants provided in the pre-test was 389. If they had correctly answered all the questions, the number of correct answers would have been 2553. The rate of correct answers in pre-test was 15,58 percent.

All the participants provided correct answers to all of the 37 multiple choice questions in post-test; therefore they accomplished 100 percent success in a multiple choice exam.

In the written exam of creating the appropriate context by composing short passages, participants used the phrasal verbs correctly in 1158 sentences. The phrasal verbs were used 1473 times, 315 of which was used incorrectly. This indicates that students accomplished 79 percent success in a written exam.

The journals the participants kept during the study revealed that they benefitted from classroom activities and that the activities helped them to practise the phrasal verbs more than ever; therefore facilitated the learning of the phrasal verbs.

EKLER

Ek-1 Yetişkinler için Çoklu Zeka Envanteri (Armstrong, 1994)

Bu anket formu üzerine kimliğinizle ilgili herhangi bir bilgi yazmayınız.

Size uygun olan her ifadenin yanındaki boşluğa doğrulama işareti (✓) koyunuz.

Her bölümün toplam işaret sayısını altta verilen toplam boşluğuna yazınız.

Bölüm 1 Sözel-Dilsel Zeka

- 1. Kitaplar benim için önemlidir.
- 2. Okumadan, konuşmadan ya da yazmadan önce zihnimde sözcükler duyabilirim.
- 3. Radyo ya da bir kasete kaydedilmiş konuşmaları dinlemekten, televizyon ya da film izlemekten daha fazla faydalanırım.
- 4. Kelime bulma, harflerin yerini değiştirme, anahtar sözcük bulma gibi kelime oyunlarını oynamayı severim.
- 5. Tekerleme, kafiyeli sözcükler bulma ya da cinaslı sözcük oyunları oynamaktan hoşlanırım.
- 6. Diğer kişiler genellikle kullandığım sözcüklerin anlamını açıklamamı ister.
- 7. Okuldayken İngilizce, Sosyal Bilgiler ve Tarih dersleri, Matematik ve Fen derslerinden daha kolay gelirdi.
- 8. Arabada giderken manzaradan ziyade reklam panolarındaki yazılara daha çok dikkat ederim.
- 9. Konuşurken sık sık okuduğum ya da duyduğum şeylere değinirim.
- 10. Yakın bir zamanda gurur duyduğum ya da bana başkalarının beğenisini, saygısını kazandıran bir şey yazdım.

Toplam :

Bölüm 2 Mantıksal-Matematiksel Zeka

- 1. Zihnimden kolaylıkla hesap yapabilirim.
- 2. Matematik ve/veya Fen dersleri okuldayken en sevdiğim derslerdi.

- 3. Mantıksal düşünme gerektiren bulmacalar çözmekten ya da oyunlar oynamaktan hoşlanırım.
- 4. ‘Eğer ... yaparsam, ne olur?’ deneyleri yapmaktan hoşlanırım. (Örneğin, her hafta çiçeğime verdiğim su miktarını iki kat artırırsam, ne olur?).
- 5. Zihnim herşeyde model, düzen ya da mantıksal bir sıralama arar.
- 6. Bilimdeki yeni gelişmelerle ilgilenirim.
- 7. Hemen hemen herşeyin akılcı bir açıklaması olduğuna inanırım.
- 8. Açık, soyut, kelimesiz, imgesiz düşünürüm.
- 9. Başkalarının iş yerinde ve evde yapmış oldukları işlerdeki mantıksal kusurları bulmayı severim.
- 10. Herhangi bir şey ölçüldüğü, sınıflandırıldığı, miktarı belirlendiği ya da çözümlendiği zaman kendimi daha rahat hissederim.

Toplam :

Bölüm 3 Görsel-Uzamsal Zeka

- 1. Gözlerimi kapattığım zaman genellikle belirgin, görsel imgeler görebilirim.
- 2. Renklere duyarlıyım.
- 3. Çevremde gördüklerimi kaydetmek için genellikle bir kamera ya da kayıt cihazı kullanırım.
- 4. Parçalı bulmaca, labirent oyunları ya da diğer görsel bulmacaları yapmaktan hoşlanırım.
- 5. Gece çok canlı rüyalar görürüm.
- 6. Yabancıysa olduğum bir yerde genellikle yolumu bulabilirim.
- 7. Resim çizmekten ya da dalgınken karalama yapmaktan hoşlanırım.
- 8. Okuldayken, geometri cebirden daha kolay gelirdi.
- 9. Herhangi bir şeye tam tepeden kuşbakışı bakılsan asıl görünebileceğini rahatlıkla hayal edebilirim.
- 10. Şekillerle bolca örneklendirilmiş bir okuma metnine bakmayı tercih ederim.

Toplam :

Bölüm 4 Bedensel-Duyudevinimsel Zeka

- 1. En az bir fiziksel aktiviteyi ya da sporu düzenli olarak yaparım.
- 2. Uzun süre kıpırdamadan oturmak bana zor gelir.
- 3. Dikiş dikmek, örgü örmek, tahta oymacılığı yapmak, marangozluk ya da model geliştirme gibi somut etkinliklerde ellerimle çalışmayı severim.
- 4. En iyi fikirler aklıma ancak uzun bir yürüyüşe ya da koşuya çıktığım zaman, ya da başka bir fiziksel etkinlik içindeyken gelir.
- 5. Boş zamanlarımı genellikle dışarıda geçirmeyi severim.
- 6. Bir başkasıyla konuşurken genellikle el işaretleri ya da vücut dilinin farklı hareketlerini kullanırım.
- 7. Eşyalar hakkında daha fazla bilgi edinebilmek için onlara dokunmam gerekir.
- 8. Sırf eğlence olsun diye cesaret gerektirecek şekilde hızlı bisiklet ya da araba kullanırım ya da heyecan verici benzer fiziksel aktivitelerden hoşlanırım.
- 9. Kendimi son derece düzenli olarak tanımlayabilirim.
- 10. Yeni bir beceriyle ilgili bilgi okumak ya da bu beceriyi tarif eden bir video izlemek yerine pratik yapmaya ihtiyaç duyarım.

Toplam :

Bölüm 5 Müzikal-Ritmik Zeka

- 1. Güzel şarkı söylerim.
- 2. Bir nota akortsuz olduğunda söyleyebilirim.
- 3. Radyoda, CD çalarda, teypte ya da plakta sık sık müzik dinlerim.
- 4. Bir müzik aleti çalabiliyorum.
- 5. Eğer müzik olmasaydı, hayatım pek zavallı bir hayat olurdu.
- 6. Yolda yürürken genellikle televizyondaki bir reklam müziği ya da bir başka melodi aklımdan geçer.
- 7. Basit bir vurmali çalgı ile bir müziğe tempo tutarak eşlik edebilirim.
- 8. Birçok şarkının ya da müzik parçasının melodisini biliyorum.
- 9. Bir müzik parçasını bir ya da iki kez dinlediğimde genellikle neredeyse hatasız olarak söyleyebilirim.

-----10.İş yaparken, ders çalışırken ya da yeni bir şey öğrenirken parmaklarımla tempo tutarım ya da hafif bir melodi mırıldanırım.

Toplam :

Bölüm 6 Sosyal-Bireylerarası Zeka

-----1. Çevremdeki insanlar gelip birşeyler danışır ya da tavsiye ister.

-----2. Voleybol gibi grupla yapılan sporları, yüzme gibi tek başına yapılan sporlara tercih ederim.

-----3. Bir sorunla karşılaştığımda kendi başıma çözüm bulmaya çalışmak yerine, bir başkasının yardımına başvurmayı tercih ederim.

-----4. En az üç tane yakın arkadaşım vardır.

-----5. Monopoly ya da briç oynamak gibi başkalarıyla birlikte zaman geçirmeyi, tek başıma video oyunları oynamaya tercih ederim.

-----6. Yapmayı bildiğim şeyleri başka bir kişiye ya da bir grup insana öğretmekten, öğretme işi zor olsa bile, hoşlanırım.

-----7. Kendimi lider olarak görüyorum (ya da diğer insanlar benim lider olduğumu düşünüyor).

-----8. Kalabalığın ortasında kendimi rahat hissederim.

-----9. İşimle ya da bağlı bulunduğum cemiyetle ilgili toplumsal etkinliklere katılmaktan hoşlanırım.

-----10.Akşamları evde yalnız oturmaktansa arkadaşlarımla birlikte olmayı tercih ederim.

Toplam :

Bölüm 7 Özedönük-Bireysel Zeka

-----1. Meditasyon yapmaya, yaşadığım olayları düşünmeye ya da hayattaki önemli sorunlar üzerinde tek başıma düşünmeye düzenli olarak zaman ayırırım.

-----2. Kendi hakkımda daha fazla bilgi edinmek için kişisel gelişim seminerlerine ya da danışmanlık oturumlarına katıldım.

-----3. Karşılaştığım aksiliklerin üstesinden gelebilirim, hemen toparlanabilirim.

-----4. Kendime sakladığım özel bir hobim ya da ilgi duyduğum bir aktivite vardır.

-----5. Üzerinde düzenli olarak düşündüğüm geleceğe yönelik bazı önemli hedeflerim vardır.

-----6. Sahip olduğum zayıflıklar ya da güçlü yönlerim hakkında gerçekçi bir bakış açısına sahibim (diğer kaynaklardan elde ettiğim geribildirimler neticesinde).

-----7. Bir haftasonunu çevrede bir sürü insanın olduğu bir tatil beldesi yerine ormanlık bir bölgedeki bir kulübede yalnız başıma geçirmeyi tercih ederim.

-----8. Kendimi sağlam iradeli ve özgür fikirli olarak görüyorum.

-----9. Özel hayatımdaki olayların kaydetmek için günlük tutuyorum.

-----10. Kendi işimi yapıyorum ya da kendi işimi kurmayı ciddi olarak düşünüyorum.

Toplam :

Ek-2 Ön-test

A. Choose the answer which best completes each blank:

1. How did it that humans speak so many languages?
a) come about b) come up c) open up d) go through
2. It was long time before the police to what he was really doing.
a) fell through b) went through c) caught on d) got ahead
3. The agreement the last minute.
a) broke in b) came up c) fell through d) went through
4. at work is the most important thing to her at the moment.
a) Catching on b) Going through c) Getting ahead d) Opening up
5. I think black lettering will best on a yellow sign.
a) break in b) come up c) open up d) stand out
6. A lot of new questions at the meeting.
a) went through b) broke in c) fell through d) came up
7. Since she knew she could trust me, Melissa started to
a) go through b) open up c) catch on d) break in
8. Sorry to on you, but your wife is on the line.
a) break in b) open up c) fall through d) come up

B. Choose from the list of verbs and prepositions to fill in the blanks with appropriate phrasal verbs. Some of the verbs and prepositions will not be used. Some of them will be used more than once. Make sure to use correct grammar forms.

List of verbs:

come go run stick take touch
turn try

List of prepositions:

for into of out to through
up without

1. Claire wouldn't the precise reasons for her decision.
2. Alison's a job as a research assistant.
3. Paul's alcohol to try to forget his problems at work.

4. We can't afford a holiday, so we'll just have to
5. Austria was so expensive; we all our money in one week.
6. We have our election promises.
7. There's one factor we have not so far, in talking about personality.

C. Rewrite the following sentences writing a suitable phrasal verb from the list for the underlined parts. Choose one verb and one preposition to form a suitable phrasal verb from the given list of verbs and prepositions. Some of the verbs and prepositions will not be used. Some of them will be used more than once. Make sure to use correct grammar forms.

List of verbs:

bring carry catch clear get point
talk think

List of prepositions:

about into on out over up
through to

1. Why did you have to mention the subject of money?
.....
2. There are a couple of points we need to remove doubt about before the meeting begins.
.....
3. Don't worry, we have plenty of time to discuss it.
.....
4. A survey is now being accomplished nationwide.
.....
5. Why don't you consider this carefully for a while, and give me a call in a couple of days.
.....
6. Computers have caused many changes to happen in the workplace.
.....
7. He explained the dangers of setting out without proper equipment.
.....

D. Rewrite the following sentences writing a suitable phrasal verb from the list for the underlined parts. Choose one verb and two prepositions from the given list of verbs and prepositions to form a suitable three-word phrasal verb. Some of the verbs and prepositions will not be used. Some of them will be used more than once. Make sure to use correct grammar forms.

List of verbs:

be come get go live look take
run work

List of prepositions:

around for in into through to
off up with

1. Is that the best excuse you can find?

.....

2. I am not interested in sports like football.

.....

3. I've always admired him greatly for his courage and determination.

.....

4. He has gone bankrupt and will be unable to fulfill his responsibilities.

.....

5. You must try and make them understand that this is not a joke.

.....

6. Is it true that she's been spending a lot of time with an older man?

.....

7. I think you ought to participate in this discussion.

.....

8. John advanced to supervisor after twenty years as assistant.

.....

E. Rewrite the following sentences writing a suitable phrasal verb from the list for the underlined parts. Choose one verb and two prepositions from the given list of verbs and prepositions to form a suitable three-word phrasal verb. Some of the verbs and prepositions will not be used. Some of them will be used more than once. Make sure to use correct grammar forms.

List of verbs:

do fill lead put see tie
work

List of prepositions:

away down for in on over
through with

1. We were deceived and made to believe that all the money from the concert was going to charity.
.....

2. Let me tell you what's been happening in the office over lunch.
.....

3. He wouldn't marry her because he didn't want to be stopped from being free to do the things he wanted to do.
.....

4. We will say goodbye to our guests at the station.
.....

5. Their new hairstyle look so similar that I can't distinguish between Maria and Solange.
.....

6. You will have repeat your essay because what you have written is substandard.
.....

7. You should display much effort to persuade him to forgive you for what you've said to him.
.....

Ek-3 Bağlam İçinde Tmce Oluşturma Sınava

Read the instructions very carefully and do not ask any questions during the exam.

Read the given situations below very carefully and **write 5 to 8 sentences** describing what might have happened before, what is happening and what may happen afterwards choosing from the list of the phrasal verbs you've studied. Please **underline** the phrasal verbs that you use in your sentences. You can use the same phrasal verb more than once but make sure to use **at least 20 different phrasal verbs** in total.

List of phrasal verbs: to come about / to get ahead / to stand out / to fall through /
to come up / to break in / to catch on / to go into / to touch on /
to try for / to turn to / to go through / to stick to / to go without /
to come up with / to go in for / to get through to / to look up to /
to live up to / to run around with / to be in on / to work up to /
to think over / to bring up / to carry out / to bring about /
to point out / to talk over / to lead on / to do over / to tell apart /
to see off / to fill in / to tie down / to put forth / to clear up /
to open up.

Situation one: Three people (a mother, a father and an 18-year-old son) are at the train station. The son is leaving the city to work ? study ? or live ? in a bigger city. Describe the scene.

Situation two: One of your grandparents (grandmother ? or grandfather ?) is talking about his life story and his memories. What does he say to you? What does he tell about his childhood? (perhaps the difficulties he had to experience during his life time, the things he lacked in his childhood...)?

Situation three: A group of people are having a discussion about a difficult theory.

Situation four: A friend of yours is talking about his financial difficulties.

Situation five: A couple of students are having a study session. They are talking about the difficulty of their schoolwork and their efforts to succeed in school. What do they say?

Situation six: Two roommates are having some small problems about sharing the same room. One of them is always listening to the radio while the other one is trying to study. Their room is in a mess. They are discussing the ways they can improve their relationship. What do they say to each other?

Ek-4 Son-test

Choose the answer which best completes each blank:

1. Do you know how the murder ?
a) come about b) come up c) open up d) go through
2. He tries to in national politics by working very hard.
a) fall through b) go through c) catch on d) get ahead
3. An elephant in a circus really
a) breaks in b) comes up c) stands out d) goes through
4. I'm sorry that our holiday plans
a) caught on b) fell through c) got ahead d) brought up
5. Many problems in our serious discussion.
a) break in b) came up c) open up d) stand out
6. If you have any questions while I'm talking, feel free to
a) go through b) break in c) fill in d) come up
7. You have to listen to me very carefully if you want to
a) turn to b) catch on c) touch on d) do over
8. I prefer to one topic in great detail, instead of talking briefly about many topics.
a) go into b) open up c) lead on d) stand out
9. The professor's lecture the most important ideas we had to know for the test; it was mainly a review lecture.
a) caught on b) fell through c) touched on d) opened up
10. Inexperienced workers who ... employment which requires special skills usually fail.
a) go into b) lead on c) try for d) bring up
11. Many students the dictionary to learn the meaning of a word instead of trying to understand from the context.
a) turn to b) break in c) fill in d) come up
12. The spoiled grandson soon the fortune he had inherited.
a) went through b) touched on c) went into d) fell through
13. He's so stubborn that he all his opinions.
a) goes through b) sticks to c) fills in d) catches up

14. Many poor people in the world have to life's necessities.
a) turn to b) lead on c) go without d) bring up
15. No one was able to a reasonable suggestion for the problem.
a) look up to b) come up with c) clear up d) talk over
16. He was interested in playing chess when he was younger, but now hereading books.
a) comes up with b) works up to c) goes in for d) talks over
17. He really tries hard, but he can't understand; sometimes it's difficult to him.
a) go into b) get through to c) try for d) live up to
18. If a child doesn't his parents, they probably aren't very good to him.
a) come up with b) look up to c) work up to d) think over
19. If you keep you promise, you'll certainly it.
a) live up to b) lead on c) turn to d) go without
20. I used to my classmates after school when I was younger.
a) come up with b) get through to c) run around with d) live up to
21. If you your friend's secrets, you shouldn't tell about it to anyone.
a) open up b) run around with c) are in on d) bring about
22. I've been working very hard to a higher score on the next test.
a) work up to b) get through to c) live up to d) lead on
23. You should your problems before you finally decide what to do.
a) think over b) bring about c) tell apart d) get ahead
24. No one has ever any questions like this one so far.
a) brought up b) tied down c) lived up to d) turned to
25. You should your duties at work if you want to be successful.
a) fall through b) come up with c) lead on d) carry out
26. The new machinery willa big change in the factory.
a) think over b) bring about c) open up d) get ahead
27. The policeman several driving laws I had violated.
a) turned to b) went through c) pointed out d) were in on

28. You should have the problem with your wife before you decided on it.
 a) tied down b) talked over c) lived up to d) got ahead
29. It was easy to those credulous people and make them believe that all the money from the concert was going to charity.
 a) lead on b) put forth c) get ahead d) bring up
30. I believe that this work should be to meet the requirements.
 a) lived up to b) done over c) got ahead d) turned to
31. The twins look so much alike that I can't them
 a) fill / in b) tell / apart c) point / out d) stand / out
32. She always her father to work at the front door every morning.
 a) ties / down b) sees / off c) points / out d) brings / up
33. A serious illness will always someone in bed.
 a) put / forth b) tie / down c) go / through d) fill / in
34. If a new student doesn't know how to complete the registration procedures, ... him ...
 a) point / out b) tell / apart c) fill / in d) do / over
35. I a lot of effort while preparing my term paper, and finally I managed to pass.
 a) touched on b) put forth c) cleared up d) brought about
36. I can't understand what you're trying to say. Please and talk freely.
 a) open up b) come up c) put forth d) lead on
37. They argued for a long time, but fortunately someone their disagreement and clarified the misunderstanding.
 a) told apart b) cleared up c) brought about d) tried for

Ek 5. (Bulmaca) Puzzle

T	H	E	S	E	A	R	E	I	N	T	R	A	N	F
S	I	T	I	V	E	V	E	R	B	S	W	I	T	A
H	P	B	R	E	A	K	I	N	A	R	T	I	C	L
L	E	S	A	N	C	O	M	E	U	P	D	I	N	L
T	R	A	N	S	I	T	I	O	P	E	N	U	P	T
V	E	V	E	R	B	S	B	W	I	T	H	P	R	H
G	O	I	N	T	O	A	T	R	Y	F	O	R	E	R
P	O	S	I	G	E	T	A	H	E	A	D	T	I	O
O	N	S	W	M	T	O	U	C	H	O	N	E	L	U
L	D	O	O	T	U	R	N	T	O	N	E	I	M	G
P	R	C	A	T	C	H	O	N	O	U	D	O	F	H
S	T	A	N	D	O	U	T	S	T	I	C	K	T	O
Y	O	U	G	O	O	H	G	U	O	R	H	T	O	G
G	O	W	I	T	H	O	U	T	D	B	Y	E	!	!

Find the following phrasal verbs and circle them. Write down the remaining words to fill in the boxes below and get the message of the day!.

break in open up go without try for
get ahead catch on stick to touch on
fall through stand out turn to go into
come up come about go through

					-					-										
					-					-										
					-															
					-															
					-															
					-															
					-					-										

Ek-6 (Bulmaca) Puzzle Cevap Anahtarı

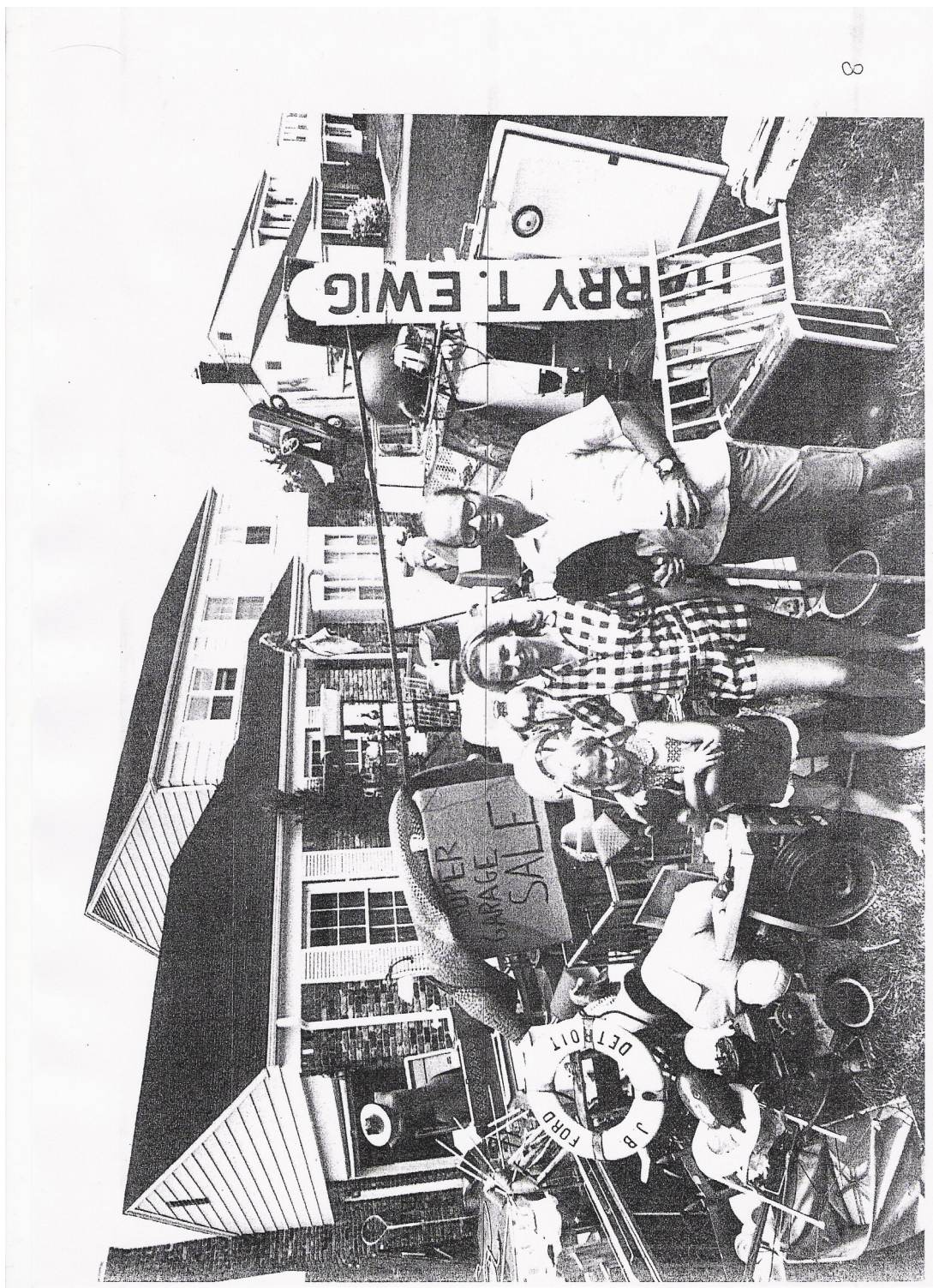
T	H	E	S	E	A	R	E	I	N	T	R	A	N	F
S	I	T	I	V	E	V	E	R	B	S	W	I	T	A
H	P	B	R	E	A	K	I	N	A	R	T	I	C	L
L	E	S	A	N	C	O	M	E	U	P	D	I	N	L
T	R	A	N	S	I	T	I	O	P	E	N	U	P	T
V	E	V	E	R	B	S	B	W	I	T	H	P	R	H
G	O	I	N	T	O	A	T	R	Y	F	O	R	E	R
P	O	S	I	G	E	T	A	H	E	A	D	T	I	O
O	N	S	W	M	T	O	U	C	H	O	N	E	L	U
L	D	O	O	T	U	R	N	T	O	N	E	I	M	G
P	R	C	A	T	C	H	O	N	O	U	D	O	F	H
S	T	A	N	D	O	U	T	S	T	I	C	K	T	O
Y	O	U	G	O	O	H	G	U	O	R	H	T	O	G
G	O	W	I	T	H	O	U	T	D	B	Y	E	!	!

Find the following phrasal verbs and circle them. Write down the remaining words to fill in the boxes below and get the message of the day!.

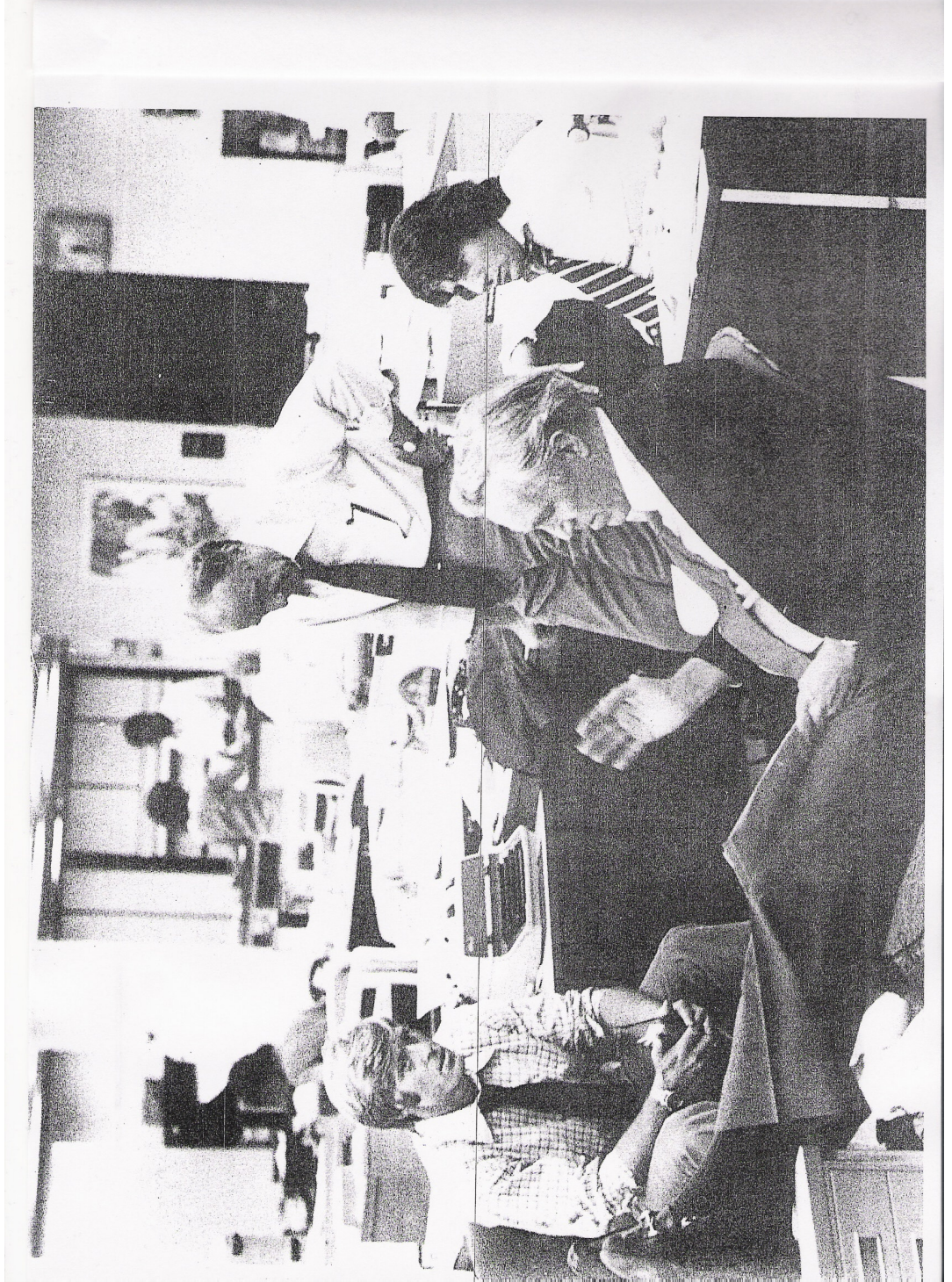
break in open up go without try for
get ahead catch on stick to touch on
fall through stand out turn to go into
come up come about go through

T	H	E	S	E	-	A	R	E	-	I	N	T	R	A	N	S	I	T	I	V	E		
V	E	R	B	S	-	W	I	T	H	-	P	A	R	T	I	C	L	E	S				
A	N	D	-	I	N	T	R	A	N	S	I	T	I	V	E	-	V	E	R	B	S		
W	I	T	H	-	P	R	E	P	O	S	I	T	I	O	N	S							
W	E	L	L	-	D	O	N	E															
I	M	-	P	R	O	U	D	-	O	F	-	Y	O	U	-	G	O	O	D	B	Y	E	!

Ek-7 Resim 1

Ek-8 Resim 2

Ek-9 Anlamı Tahmin Etme Etkinliği

Guessing the Meaning From Context

You can learn a lot about a phrasal verb if you look at the context of its use. The meaning of the words around it, and the meaning of the whole sentence can give you a good idea of the meaning of the phrasal verb. You don't need a dictionary to understand the general meaning of the phrasal verb.

Try to guess the meaning of each phrasal verb as it is used in the following sentences. Provide either a one-word synonym or a definition.

1. I thought John and Mary were happy, but they recently got a divorce; how did it **come about**?
2. If you want to **get ahead** in life, you have to work hard and save your money.
3. His poor clothes really **stood out** at the meeting because everyone else was wearing a suit and a tie.
4. As several students didn't understand the teacher's ideas, many questions **came up**.
5. While I was talking, Tom **broke in** to tell me that he disagreed.
6. Our plans for a trip to Europe **fell through** because we hadn't saved enough money for the plane tickets.
7. After I spent two hours trying to explain the difficult idea, John finally **caught on**.
8. He told me all of his marriage problems, from the beginning to the end; he really **opened up**.

(Feare,1980:3,4)

Ek-10 Tanım Eşleştirme Etkinliği

Definition Correspondence

Choose the best phrasal verb which corresponds to the definition in italics.

Rewrite the sentence and be sure to use the correct grammar forms.

to fall through to break in to come up to get ahead

to stand out to open up to come about to catch on

1. The newspaper article didn't tell how the accident *happened*.
.....
2. The planned meeting *failed to occur* because several members were out of town.
.....
3. He studied very hard in school so that he could *make progress* in his studies.
.....
4. The tall building *was noticeable* against the smaller ones.
.....
5. In court, a question *arose* about his association with some criminals.
.....
6. At first I was confused, but after much explanation, I *finally understood*.
.....
7. It's very impolite to *interrupt* while someone else is speaking.
.....
8. Don't hide your secrets from your wife; *talk honestly* and tell her how your unhappiness comes about.
.....

(Feare,1980:5,6)

Ek-11 Tekrar Kağıdı

Explanation of the phrasal verbs:

1. to come about: to happen, to occur; to be caused.

Usual Subjects: Events (accident, death, failure/success, defeat);

Situations (problem, discussion, argument)

Most often used in a How- question, when we want to know the cause of something.

- How did the accident come about?
- The argument came about because they were talking about politics.
- His success came about after he started working harder.

2. to stand out: to be noticeable; to be prominent; to be clearly seen.

Usual Subjects: Color, tone; figure, shape; people.

There is a contrast with something else.

- A very fat man wearing a bright red sweat shirt stood out in the crowd of people.
- He is so intelligent that he stands out in class.

3. to fall through: to fail to occur; not to happen.

Usual Subjects: plan, project, arrangement, agreement, contract.

- If your new contract agreement falls through, the workers in your company will go on strike.
- The plan for a new park fell through because no citizen wanted higher taxes.

- The project is so well planned that it couldn't possibly fall through.

4. to get ahead: to make progress, to succeed,

Usual subjects: people.

- Anyone can get ahead in life if he or she really tries hard.
- Can a criminal get ahead by stealing money from a bank?

5. to open up: to talk honestly and freely, to reveal a secret.

Usual subjects: people.

Basically means that one doesn't hide his true feelings.

- Their marriage plans fell through because neither of them could ever open up to the other.
- In court, you are expected to open up about what you know.

6. to come up: to arise.

Usual subjects: a problem, question; issue.

- A serious problem came up after the project had been initiated.
- Many questions came up about the quality of the project.
- A political issue came up which embarrassed the candidate.

7. to break in: to interrupt (someone who is already speaking)

Usual subjects: people.

- While I was explaining my point of view, he broke in to argue with me.
- During the regular TV programme, the newsman broke in to tell about the recent disaster.
- When your teacher is speaking, you shouldn't break in.

8. to catch on: to finally understand.

Usual subjects: people.

This phrasal verb means that someone had difficulty in understanding something, but finally was able to understand.

- After two hours of trying to learn the new game, he caught on.
- The student in the back of the class repeated his question several times but I still couldn't catch on.

(Feare,1980:6-8)

Ek-12 Journal (Günlük Yazma) Örnekleri-1

In my opinion, this exercise is very useful for us. Also it's not boring, in contrast, it is entertaining. Moreover, it makes us remember these words more easily...

Note:

We are so accustomed to these sorts of exercises that we can no longer go without them. Thank you very much for teaching us these phrasal verbs by means of hard but scholastic exercises.

Ekin - Egi - Deniz - Aysem

NOTE: Thanks for these exercises. Although they were a little boring I think it's a good way to learn phrasal verbs.

My point of View:

I think that this exercise really contributed in my studies and helped me truly understand the meanings of some phrasal verbs I could easily be confused about.

Ek-13 Journal (Günlük Yazma) Örnekleri-2

★ At first I thought that this work we are doing is something childish but after doing it I understood that it's useful for us because by doing this we worked on these phrasal verbs so much that I almost can say them by heart.

NOT: Bu şekilde "phrasal verb" öğrenmemizi faydalı buluyorum. Bol bol alıştırma yaparak daha kolay aklımda kalıyorlar.

Diğer bir not: Defterimde bazı eksiklikler var.

Ama en yakın zamanlarda tamamlayacağım

Her şey için teşekkürler

T.

Note for teacher:

This was an exciting exercise for me. This exercise was both visual and logical work that made us get the phrasal verbs quickly. Thanks for everything.

Note to Mrs. Çakır:

I must fill you in that you will read my notebook for the first time because I haven't carried out my duty at the time. There are subjects incomplete and I will complete them soon. (only for myself) 😊

And I confess that this is a very nice technique to learn phrasal verbs and must thank you for trying for teaching them to us.

BATU

Ek-14 Journal (Günlük Yazma) Örnekleri-3

In 8th picture

The father tries for a higher position in the company so he comes up with a brilliant idea. So he has a promotion. Because of this, his wage raises. So they want to move into a large house and buy new furnitures. And then they begin garage-sailing.

We have learned lots of phrasal verbs. So we love you!
THANKS YOU & D

Note! The more we do such exercises, the better I learn the phrasal verbs.

-Answers-

1) I should come up with good answers if I want to get a good mark, to have a reputation as a clever student and to make the teacher like me.

2) I go in for neither hobbies nor sports.

3) Some people have difficulty in focusing on what you are telling so it is difficult to get through to them.

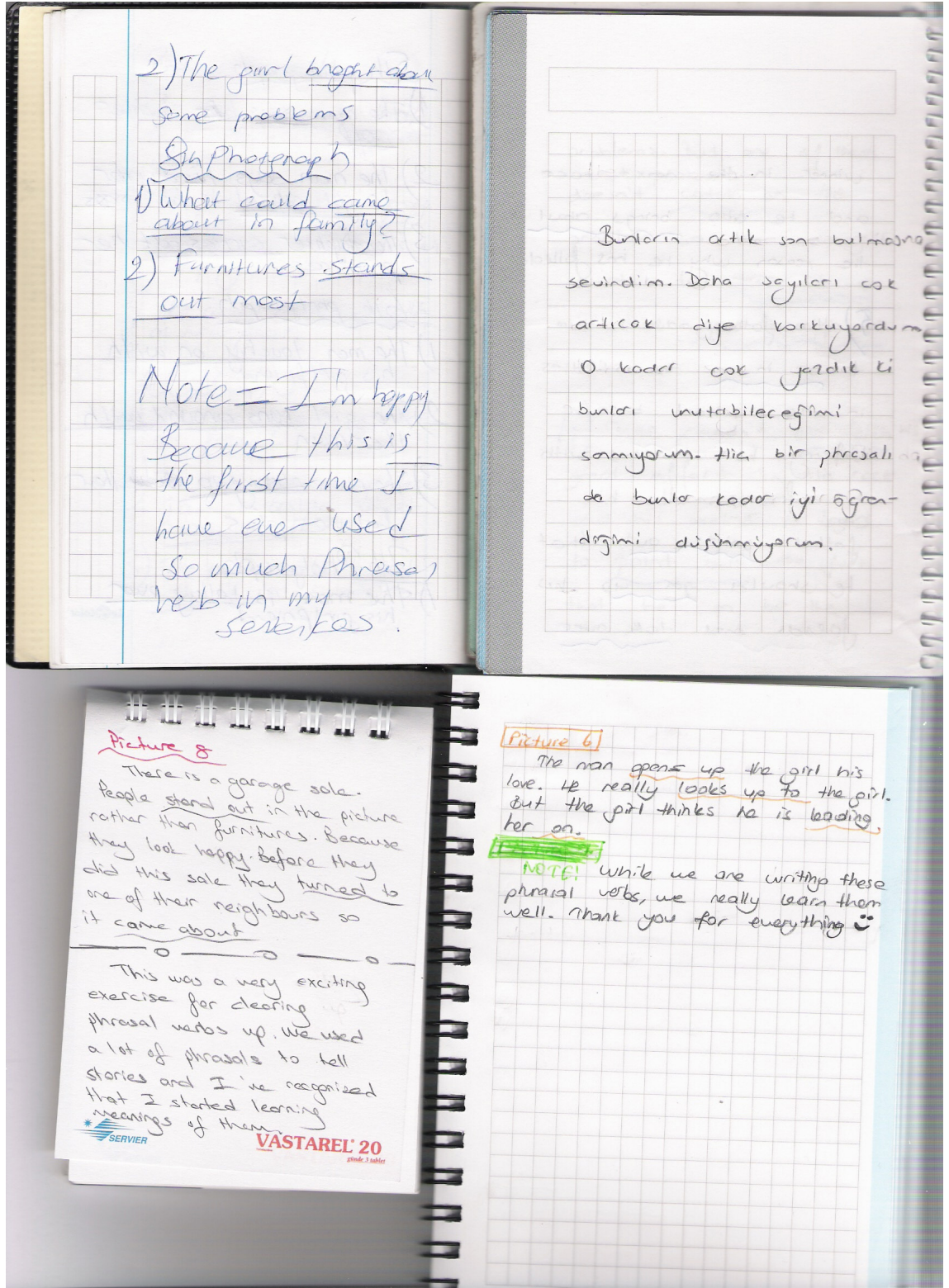
4) In my family, I look up to my mother most because of her

That was
a brilliant
lesson
I'm looking forward to
being in another
lesson

NOTE: The last exercise we did was fun and lead us to think...

Ek-15 Journal (Günlük Yazma) Örnekleri-4

Ek-16 Bağlam İçinde Tümce Oluşturma Sınavı – Başarılı sınav kağıdına örnek 1.

Diana Akimova
Tm: 05044363

Situation one:

Three people are at the train station. The parents are seeing their son off. The son is leaving the city to study in a bigger city and his parents fill him in about his duties. The parents advise him not to stand out in the university with his appearance, but with his marks. They say that he should try for the highest notes, and, of course, advise him how to get ahead. While his father only touches on all the problems that can come about, his mother goes into all the situations that only may happen. First of all she says him how to tell apart good and bad people and, of course, not to run around with bad boys. She also says him not to open up to everyone; if he has problems he should turn to his family and they talk over his problems all together. His father advises him not to go through all his money. at the first week, otherwise he'll go without money the rest of month. Although the father is a loyal person, he says his son to stick to his own opinion if he is right. The son should put both in his studies, otherwise his examination may fall through. Finally, his parents point out that if he leads them on, they'll be very disappointed.

Ek-17 Bağlam İçinde Tümce Oluşturma Sınavı – Başarılı sınav kağıdına örnek 2.

Hilal DOĞRU
ING 06010312

Situation one:

18-year-old Jason wins the university exam, but he can not find any scholarship. Because of this Jason's university plans have fallen through. Then, his father comes up with a solution to his son's money problem; Jason can go to another city to earn some money and he points out that his son is very talented and hardworking. Jason finds this idea very interesting and he buys a train ticket. Now the whole family is at the station. His mother and father see off their son.

Situation two:

My grandfather always thought over his youth and talked over what he did when he was young. He said that he had to work very hard to get ahead in life, because he didn't have enough money, so he found a job and carried out his responsibilities that were given by his boss. Even he started to earn some money he had to go without any luxury thing, like a computer or handy. When he reached his 20's he married and my mother was born. He said that it was very difficult to bring her up with a little money.

Situation three:

John has a corporation which may go bankrupt very soon. He wants his manager to arrange a meeting. Everybody comes and the meeting starts. First John ask what brought about their financial problems. Mary starts to talk over their problems. First she touches on their exportation problem, then, she goes into their organization problem which is the most important one. When John asks what can they do to find a solution, Jack comes up with a theory which can be helpful to solve the problem. John finds his theory perfect and he fills in all the stuff about their new plan.

Ek-18 Bağlam İçinde Tümce Oluşturma Sınavı – Başarısız sınav kağıdına örnek 1.

Situation one :
The son was putting forth to work in İstanbul. But when he came, he couldn't live up to İstanbul. He caught on that he couldn't live there. Because a bit of reasons came about when he came. So he began to think the thought of going back to their village over carefully. He wanted to present a good life to his parents.

Situation two : My grandmother opened up to me last week. She said that she was tied down by my grandfather. She got married with my grandfather when she was fifteen. So she couldn't live happily in her childhood. She tried for earning her own money. But my grandfather didn't permit her to stick to her own ideas. Then she looked up to my grandfather and she didn't work.

Situation three : A group of scientists brought about a discussion related to the question that how can people manage to stop smoking. They have gone into this question recently. Some of them have pointed out that people smoking think that they can only survive by smoking. So scientist have begun to talk the psychological sides of the smoking over. They think that what can they do for the people saying they can not go without smoking cigarette.

Situation four : When his parents saw him off at the station, he had almost no money according to his telling. While we were waiting around with him, he opened up to us. He goes in for basketball very much. However, he can't continue to basketball course. Although he can't achieve his aim, he looks up to his family and he tried to catch on them.

Situation five : A couple of students was talking the difficulties of their schoolwork over. Some of them said that they still can't tell the east and west side of the world apart. They said that their teacher led on themselves by thinking that they teach everything to them. They don't want their dreams to fall through in the university exam. But they promised me that they will get through to succeed in the university exam.

Situation six : One of the roommates points out that their room shouldn't be in a mess. Because he believes that all problems come about for being in a mess. The other one says "I look up to you. But I want you to think the event of listening radio over when I am trying to study. Eventually they caught on that both of them have mistakes and they promised each other to look up to one another."

Ek-19 Bağlam İçinde Tümce Oluşturma Sınavı – Başarısız sınav kağıdına örnek 2.

1) A son, a father and a mother are ^{fighting over} at the train station. The father and the mother are seeing off their 18-year-old son. They are thinking over the problems, the responsibilities that their child will face. 2

2) My grandfather talks about his story. He especially talks on the problems which he had when he was young. He had to get ahead ~~little~~ money for weeks as he had no job and his parents were poor. Then he tried for getting a job. ^{open up}

3) A group of people at the office are discussing about the working hours. The one points out that the working hours should ~~not be~~ lessened. The other part comes up with the solution that the working hours should be asked to the workers and to be lessened. He fills in the other group that if the working hours are not lessened their performance will lessen. So the other group's idea fell through. 3

4) My friend is talking over his financial problems. He brings up three child by herself. When she goes somewhere she can not go without their children. They tie down her. She had to carry out her responsibilities and buys what they want. 1

5) The one says that he can not catch on the teachers. He thinks that they should open up the problems they come across to their teachers.

6) One of them says that he can not study because other girls leads her on by listening radio. The other says she sticks to her lessons very much. He thinks that she should go in for some activities. 1

Gülşüm YILMAZ / 04010552
Ankara Kültür ve Edebiyat